₹ 6 @vishwavaninews epaper.vishwavani.news vishwavani.news ಬೆಂಗಳೂರು | ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ | ಮಂಗಳೂರು | ದಾವಣಗೆರೆ | ಕಲಬುರಗಿ | ಬೆಳಗಾವಿ ಭಾನುವಾರ 28.07.2024 ಸಂಪುಟ: 67 ಸಂಚಿಕೆ: 81 ಪುಟಗಳು: 10+4 ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ: ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್

ವಿಶ್ವವಾಣಿ

ವಿಶ್ವಾಸವೇ ವಿಶ್ವ

ದಾರಿದೀಪೋಕ್ತಿ

ಬೀಗಕ್ಕಿರುವ ನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೀಗವನ್ನು ಮುರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬೀಗಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕೀಲಿ. ನಮ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯೂ ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕು.

ವಕ್ರತುಂಡೋಕ್ತಿ

ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನು ಸತ್ತರೆ ಆಗುವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂದ್ರೆ, ಆತ ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುಟ ತೆರೆದಂತೆ...

ರೆಸಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೊಂದು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಠ!
ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಸುದ್ದಿ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್
ಸಂ.ಪುಟ | 6

ಭಾರತದ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಇತಿಹಾಸ
ವಿದ್ಯಮಾನ
ವಿನಾಯಕ ವೆಂ.ಭಟ್ಟ, ಅಂಬ್ಲಿಹೊಂಡ
ಸಂ.ಗಮ | 7

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನದ 9 ಕೃತಿಗಳು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ

ನೂರಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಸಮಾಗಮ

ಯಾವ್ಯಾವ ಕೃತಿಗಳು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ

- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ್ ಭಟ್: ಆಸ್ಕ್ ದ ಎಡಿಟರ್-3, ಸಂಪಾದಕರ ಸದ್ಯಶೋಧನೆ-4, 5, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ, ಕುಡಿಯೋಣ ಬಾರಾ
- ಕಿರಣ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ: ಹೊರದೇಶವಾಸಿ
- ಶಿಶಿರ್ ಹೆಗಡೆ: ಶಿಶಿರ ಕಾಲ-2
- ರೂಪಾ ಗುರುರಾಜ್: ಒಂದೊಳ್ಳೆ ಮಾತು-3
- ರಾಜು ಅಡಕಳ್ಳಿ: ಹೊಸಮುಖ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆ.ಜಿ. ರಸ್ತೆಯ ಎಫ್‌ಕೆಸಿಸಿಐ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆ ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪ್ರಕಾಶನದ 9 ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕ ಗುರುರಾಜ ಕರ್ಜಗಿ, ಖ್ಯಾತ ವನ್ಯಜೀವಿ ತಜ್ಞ ಡಾ. ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ, ಮಾಜಿ ಸಂಸದ ಪ್ರತಾಪ್ ಸಿಂಹ, ಏಷ್ಯಾನೆಟ್ ಸುವರ್ಣ ನ್ಯೂಸ್ ಸಂಪಾದಕ ಅಜಿತ್ ಹನುಮಕ್ಕನವರ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಅಂಕಣಕಾರರಾದ ರಾಜು ಅಡಕಳ್ಳಿ, ಕಿರಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶಿಶಿರ ಹೆಗಡೆ, ರೂಪಾ ಗುರುರಾಜ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ವಾಗ್ದೇವಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮ ನೀಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರು: ಕರ್ನಾಟಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಹೊರರಾಜ್ಯ, ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ನೂರಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಸಮಾಗಮ. ವಾರಾಂತ್ಯದ ಮೂಡ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿ, 9 ಪುಸ್ತಕಗಳ ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದ ಗಳಿಗೆ. ಪುಸ್ತಕ ಪಡೆದು, ಲೇಖಕರಿಂದ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಪಡೆದು ಖುಷಿಪಟ್ಟ ಓದುಗ ವರ್ಗ. ಈ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ದು ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪುಸ್ತಕದ ವತಿಯಿಂದ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆ ಶ್ರೀ ವಾಗ್ದೇವಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟ್, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮ ನೀಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ 9 ಕೃತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್ ಅವರ 5 ಪುಸ್ತಕ ಸೇರಿ ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಅಂಕಣಕಾರರಾದ ಕಿರಣ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶಿಶಿರ್ ಹೆಗಡೆ, ರೂಪಾ ಗುರುರಾಜ್ ಅವರ ಒಂದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಲೋಕಧ್ವನಿ ಅಂಕಣಕಾರ ರಾಜು ಅಡಕಳ್ಳಿ ಅವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ನೆರವೇರಿತು.

> ಅಂಕಣ ಬರಹ ಅವರಸದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಕಣ ಬರಹ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಮನಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ಭುತ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಒಂದೆರೆಡು ಅಂಕಣ ಬರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ.
>
> – ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್, ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ

→ 4

ಮಾತಂದ್ರೆ ಮಾತು

ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಭಾವನೆ, ಚಿಂತನೆ, ಅವರ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅವರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. 2028ರಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರವೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ.

– ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್, ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ಯೋಧ ಹುತಾತ್ಮ, ಉಗ್ರನ ಹತ್ಯೆ

ಶ್ರೀನಗರ: ಉತ್ತರ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕುಪ್ವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಛಿಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನ ಕುಂಕಾಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ ದಾಟಿ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ಉಗ್ರರನ್ನು ನುಸುಳಿಸುವ ದುಸ್ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಪಾಕ್‌ನ ಬಿಎಟಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶನಿವಾರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಭಾರತದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಉಗ್ರನನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಿವೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ, ಯೋಧರೊಬ್ಬರು ವೀರಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಜರ್ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಯೋಧರು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ, ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ 2 ಸಾವಿರ [illegible] ಯೋಧರ ಬಿಎಸ್‌ಎಫ್‌ನ 2 ತುಕಡಿಗಳನ್ನು ಉಗ್ರರ ಉಪಟಳ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಜಮ್ಮು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಹೈವೇ ವೇಗ ಮಿತಿ ದಾಟಿದರೆ FIR

ಬೆಂಗಳೂರು: ಹೈವೇಗಳಲ್ಲಿ 130 ಕಿ.ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಸಂಚಾರ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಎಡಿಜಿಪಿ ಅಲೋಕ್ ಕುಮಾರ್ ಟ್ವಿಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವೇಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗಸ್ಟ್ 1 ರಿಂದ ದಂಡದ ಜತೆ ಪ್ರಕರಣ ಸಹ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 628 ಹುಲಿ ಸಾವು

ದೆಹಲಿ: ಬೇಟೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 628 ಹುಲಿಗಳು ಸಾವಿಗೀಡಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಖಾತೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಕೀರ್ತಿ ವರ್ಧನ್ ಸಿಂಗ್ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2019ರಲ್ಲಿ 96, 2020ರಲ್ಲಿ 106, 2021ರಲ್ಲಿ 127, 2022ರಲ್ಲಿ 121 ಮತ್ತು 2023ರಲ್ಲಿ 178 ಹುಲಿಗಳು ಸಾವಿಗೀಡಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ 349 ಜನರು ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು.

ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕುಂಭದ್ರೋಣ ಮಳೆಗೆ ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ

ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬಂದ್

ಜಲದಿಗ್ಬಂಧನ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ: ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ನಿರಂತರ ಮಳೆಗೆ ಜನರು ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಹದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಳೆ, ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಾಂತರಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕಾವೇರಿ ಕೊಳ್ಳದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 11 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಹಲವು ಸೇತುವೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 231 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನೂರಾರು ಜನರನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನರು: ಕೃಷ್ಣಾ, ದೂಧಗಂಗಾ, ವೇದಗಂಗಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಕಾವೇರಿ, ಕಪಿಲಾ ನದಿಗಳ ಒಳಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ನದಿಗೆ ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ವಿಜಯಪುರ, ರಾಯಚೂರು, ಯಾದಗಿರಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಗಳ ತೀರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಜನರು ಭಯದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೇತುವೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆ: ನಿರಂತರ ಮಳೆ, ಪ್ರವಾಹ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿವಿಧ ತಾಲೂಕಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ 50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸೇತುವೆಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ನಡುಗಡ್ಡೆಯಾಗಿವೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ 32, ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 12, ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ 2, ಯಾದಗಿರಿ, ಕಂಪ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ತಲಾ 1 ಸೇರಿದಂತೆ 52 ಸೇತುವೆಗಳು ಜಲಾವೃತವಾಗಿವೆ. ಹಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತಗೊಂಡಿದೆ.

→ 4

ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದೆ.

- ಮಳೆ ಸಂಬಂಧಿ ಅವಘಡಗಳಿಗೆ ಹಾವೇರಿ, ಗೋಕಾಕ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಬಲಿ.
- ರಾಯಚೂರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ತೀರದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಹದ ಭೀತಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 10ಕ್ಕೂ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸ್ಥಳಾಂತರ
- ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಭೀಮಸಮುದ್ರ ಬಳಿ ತೊರೆ ಬಯಲು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಗೋಡೆ ಕುಸಿದು 7 ಮೇಕೆಗಳು ಸಾವು
- ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳವಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಲಗೂರು ಸಮೀಪದ ಮುತ್ತತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು, ಭಕ್ತರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ
- ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರೇಕ್. ನದಿಗೆ ಇಳಿಯದಂತೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ರಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಡೆಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಂಗನತಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿಧಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನಿರ್ಬಂಧ

ನೆರೆ ಪರಿಹಾರ; 777 ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಪರಿಹಾರ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ₹777 ಕೋಟಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವ

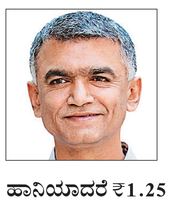

ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ತಿಳಿಸಿದರು. ನೆರೆ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆರವು ನೀಡುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಭಾಗಶಃ ಹಾನಿಯಾದರೆ ₹50 ಸಾವಿರ ಕೊಡಲು ಸಿಎಂ ಜತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ಣ ಹಾನಿಯಾದರೆ ₹1.25 ಲಕ್ಷ ಪರಿಹಾರದ ಜತೆ ಹೊಸ ಮನೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದರು.

ನಾಳೆ ಬಾಗಿನ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಜುಲೈ 29ರಂದು ಕೆಆರ್‌ಎಸ್ ಹಾಗೂ ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿನ ಅರ್ಪಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೆಆರ್‌ಎಸ್ ಕಟ್ಟೆ ಭರ್ತಿ ಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿಗೂ ನಿಗದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದಿದೆ.

2 ದಿನ ರೈಲು ರದ್ದು

ಮಂಗಳೂರು: ಶಿರಾಡಿಘಾಟ್ ಪ್ರದೇಶದ ಎಡಕುಮೇರಿ ಮತ್ತು ಕಡಗರವಳ್ಳಿ ನಡುವೆ ಭೂ ಕುಸಿತ ಸಂಭವಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಯಶವಂತಪುರ-ಮಂಗಳೂರು ಜಂಕ್ಷನ್ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ-ಯಶವಂತಪುರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ರೈಲುಗಳನ್ನು ಎರಡು ದಿನ ರದ್ದುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ನಡುವೆ ಸಂಚರಿಸುವ ಹಲವು ರೈಲುಗಳಿಗೆ ಕೇರಳ-ತಮಿಳುನಾಡು ಮೂಲಕ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣೂರು-ಮಂಗಳೂರು ರೈಲು ಕೇರಳ ಮೂಲಕ ಸಂಚರಿಸಿ ಸೇಲಂ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲುಪಿದೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕಾದು ಸಂಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ನೀತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೀದಿ ಡ್ರಾಮಾ, ನಿತೀಶ್ ಗೈರು

ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಸಭೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ | 2047ರಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿದ ಪ್ರಧಾನಿ

ದೆಹಲಿ: ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿತವಾಗಿದ್ದ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ 9ನೇ ಸಭೆ, ಮೈಕ್ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತ ಆರೋಪ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಿಎಂಗಳಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.

ಎನ್‌ಡಿಎ ಮೈತ್ರಿಕೂಟದ ಪಕ್ಷವಾದ ಜೆಡಿಯು ಮುಖಂಡ, ಬಿಹಾರ ಸಿಎಂ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಕೂಡಾ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅವರು ಗೈರಾಗಲು ಕಾರಣ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬದಲಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಡಿಸಿಎಂಗಳು ಸಭೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು.

ಸಭೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಲ್ಲಿ 2047ರ ವೇಳೆಗೆ 'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ' ಕನಸನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದರು.

'ವಿಕಸಿತ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ' ಎಂದು ಮೋದಿ ಸಿಎಂ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲೆತ್ನಿಸಿದರು.

ಮಮತಾ ಸಭಾತ್ಯಾಗ: ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ಮೈಕ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದರು, ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾತನಾಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿಎಂ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಸಭೆಯಿಂದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದರು. ಬಿಜೆಪಿ ಸಿಎಂಗಳಿಗೆ 20 ನಿಮಿಷ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಮಯ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದರು. ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಅವರ ಆರೋಪ ಪೂರ್ಣ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು 'ಪ್ರೆಸ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬ್ಯೂರೊ'(ಪಿಐಬಿ) ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಬಳಿಕ ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು.

ಏಳು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಎಂ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ತೆಲಂಗಾಣದ ಸಿಎಂ ರೇವಂತ್ ರೆಡ್ಡಿ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಸಿಎಂ ಸುಖವಿಂದರ್ ಸಿಂಗ್ ಸುಖು ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡು ಸಿಎಂ ಎಂ.ಕೆ.ಸ್ಟಾಲಿನ್, ಕೇರಳ ಸಿಎಂ ಪಿಣರಾಯಿ ವಿಜಯನ್, ಪಂಜಾಬ್ ಸಿಎಂ ಭಗವಂತ ಮಾನ್, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ದೆಹಲಿಯ ಎಎಪಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನವೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಫನ್‌ತರಂಗ

– ರಘುಪತಿ ಶೃಂಗೇರಿ –

ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರ 'ಕುಬುಸ' ತೆರೆಗೆ

ಸುದ್ದಿ

ಶೂಟಿಂಗ್: ಮನು ಭಾಕರ್ ಫೈನಲ್‌ಗೆ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ 10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ಪಿಸ್ತೂಲ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನು ಭಾಕರ್ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- 10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ಪಿಸ್ತೂಲ್ ಶೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನು ಭಾಕರ್ 580 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸುತ್ತಿಗೆ
- ಹಾಕಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಗೆದ್ದು ಬೀಗಿದ ಭಾರತ ತಂಡ

ಹಾಕಿ ತಂಡ ತಂಡ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್ ವಿರುದ್ಧ ಗೆದ್ದು ಶುಭಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ.

ಶನಿವಾರ ನಡೆದ ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ 580 ಅಂಕ ಪಡೆದ ಮನು, 3ನೆಯವರಾಗಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸುತ್ತಿಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಗೇರಿಯ ವೆರೊನಿಕಾ ಮೇಜರು 582 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಿಯಾಗಿ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟರು. 3 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪಿಸ್ತೂಲ್ ದೋಷದಿಂದಾಗಿ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದ ಮನು, ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಒಲಿಂಪಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನೈಸ್ ರೋಡ್ ಬಳಿ ಸ್ಕೈಡೆಕ್ | ಎಸ್ಟೀಮ್ ಮಾಲ್ ಟು ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ

ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲ್ಯಾನ್

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಸುದ್ದಿಮನೆ ಬೆಂಗಳೂರು

ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರ ಜತೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಅವರು ಶನಿವಾರ 'ನಾಗರಿಕರ ಧ್ವನಿ-ಅದೇ ಸರಕಾರದ ಧ್ವನಿ' ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರಕಾರ ಏನೆಲ್ಲ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕೆಂಪೇಗೌಡರು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಂದರ ನಗರವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಅಪಾರ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಹವಾಮಾನದಿಂದ ನೆರೆಹೊರೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸಂಚಾರ, ಕಸದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಯ್ಕೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 70 ಸಾವಿರ ನಾಗರಿಕರು ಈ ಕುರಿತು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜನಪರ ಆಡಳಿತ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಶ್ವತ್ಥ್ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಗಾಬರಿಯಾಗುವುದು ಬೇಡ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಹಿತ ಕಾಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರು.

→ 4

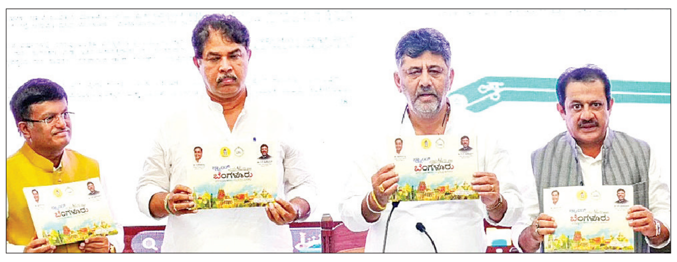

ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಕುರಿತ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಡಿಸಿಎಂ ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್, ವಿಧಾನಸಭೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ಆರ್.ಅಶೋಕ, ವಸತಿ ಸಚಿವ ಜಮೀರ್ ಅಹ್ಮದ್, ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಆಯುಕ್ತರಾದ ತುಷಾರ್ ಗಿರಿನಾಥ್ ಅವರು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಕರ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಹಾಗೂ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಮುಗಿದಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ನೆಹರು ಪ್ಲಾನಿಟೋರಿಯಂ ನೋಡಬಹುದು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೈಡೆಕ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಬಸ್ ಟಿಕೆಟ್ ದರ ಏರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ನಿಗಮಗಳ ಸಾಲ 4 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಗೆ ರು. ಹೆಚ್ಚಳ | ಸದ್ಯವೇ ಸಿಎಂ ಸಭೆ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಈ ಕುರಿತು ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ.

- ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿಲ್ಲ
- ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೇತನ, ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢಗೊಳ್ಳಲು ಪರದಾಟ
- 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗಮಗಳ ಸಾಲ, ಹೊಣೆಗಾರಿಗೆ 4 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರು.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿ ನಂತರ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ನಿಗಮಗಳ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮತ್ತು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೇತನ, ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗಿ ನಿಗಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢಗೊಳ್ಳಲು ಪರದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶೇ.15ರಿಂದ 20ರಷ್ಟು ದರ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕೋರಲಾಗಿದೆ.

ಡೀಸೆಲ್, ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳ ದರ ಹೆಚ್ಚಳ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚಳ ಸೇರಿದಂತೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ನಿಗಮಗಳ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾದ ಪರಿಣಾಮ ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗಮಗಳ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ 4 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರು.ಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಜತೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಬೇಡಿಕೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿಗಮಗಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿಗಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದೊಂದೇ ನಿಗಮಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ವಾಯುವ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಇದೀಗ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಕೂಡ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಶೇ.15-20 ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕೋರಿಕೆ

ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳು ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜು.12ರಂದು ನಡೆದ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗಮದ ಲಾಭ, ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಶೇ.15ರಿಂದ 20ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವಂತೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ವಾಯುವ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮವೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ದರ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ಮುತಗಾ ಗ್ರಾಮ ಜಾತ್ರೆ ಶುಭ ಕೋರಿದ ಸಚಿವೆ

ಬೆಳಗಾವಿ: 300 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಮುತಗಾ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಭಾವಕೇಶ್ವರಿ ದೇವಿ ಜಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು

ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೆಬ್ಬಾಳಕರ್ ಶುಭ ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುರಿತು ಸಚಿವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಿಯು ಭಕ್ತರ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದು, ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಭಕ್ತರು ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜನ ಸೇರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಜಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವದ ಈ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಭಾವಕೇಶ್ವರಿ ದೇವಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ, ನಾಡಿನೆಲ್ಲೆಡೆ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ನೆಲೆಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೆಬ್ಬಾಳಕರ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೇಶ ಭಕ್ತಿ ಕುರಿತು ಜನಜಾಗೃತಿ

ಮೂಡಲಗಿ: ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರು ಹಾಗೂ ಹುತಾತ್ಮ ಸೈನಿಕರ ಪತ್ನಿಯರು ಹಾಗೂ ಸೈನಿಕ ಕುಟುಂಬದವವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಇಡೀ ತಾಲೂಕಿನಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ಬೆಳ್ಳಿ ಸಂಭ್ರಮ ಮತ್ತು ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು. 110ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮುವಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ತಾವು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪದಕಗಳನ್ನು ಎದೆಗೆ ಧರಿಸಿ ಬೈಕ್, ಜೀಪ್, ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ 'ಜೈ ಜವಾನ ಜೈ ಕಿಸಾನ' 'ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆಗೆ ಜೈ''ವಂದೇ ಮಾತರಂ' 'ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯ ಜಯವಾಗಲಿ' ಹೀಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

ನೆರೆ ಹಾವಳಿ ಎದುರಿಸಲು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ

ಅಥಣಿ: ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ತೀರದ 22 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ನೆರೆಹಾವಳಿ ಎದುರಿಸಲು ತಾಲೂಕ ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಶ್ರಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಕಲಸಿದ್ದತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 2019 ಮತ್ತು 2021ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮರುಕಳಿಸದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಗಾ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಶಾಸಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸವದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು. ಶನಿವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲ ತಾಲೂಕ ಪಂಚಾಯತ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆಹಾವಳಿ ಸಿದ್ದತೆ ಕುರಿತು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ತಾಲೂಕ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ನೆರೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನ ಆರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಊಟ ವಸತಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು.

ಮನ ಬಂದಂತೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಥಳಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕ

ಯರಗಟ್ಟಿ: ಸಮೀಪದ ಸಾಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ವಸತಿ ನಿಲಯದ 14 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷಕ. ಪಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿ. ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಆಸೆ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೂರದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಪಾಲಕರು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದೇ ರೀತಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಥಳಿಸಿದ ಆರೋಪ ಒಂದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮುಗ್ಧ ಮುಕ್ಕಳನ್ನ ಮನಸೊಯಿಚ್ಛೆ ಥಳಿಸಿರುವ ಆರೋಪ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಗಲಿದ ಜೀವ

ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ

ಬೈಲಹೊಂಗಲ: ಪಟ್ಟಣದ ಶಿವಬಸವನಗರ ನಿವಾಸಿ

ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬಸವರಾಜ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ(68) ಶನಿವಾರ ನಿಧನರಾದರು. ಮೃತರಿಗೆ ಓರ್ವ ಪುತ್ರ, ಮೂವರು ಪುತ್ರಿಯರು ಹಾಗೂ ಅಪಾರ ಬಂಧು ಬಳಗ ಇದ್ದಾರೆ.

{ಉಮಾಶ್ರೀ} ವಿಪ ಸದಸ್ಯೆ

ಬಿಹಾರ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಚೊಂಬು ನೀಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಬಿಜೆಪಿಯ 17 ಸಂಸದರು, ಸಚಿವರಾದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸದೆ ಕೇವಲ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗೋಕಾಕ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಲೋಳಸೂರ - ಚಿಕ್ಕಹೊಳಿ ಸೇತುವೆಗಳ ಸಂಚಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಂದ್

ನಗರ ಸಂಪರ್ಕದ ಎರಡು ಸೇತುವೆ ಜಲದಿಗ್ಬಂಧನ

ಗೋಕಾಕ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸತತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಾರಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಗೋಕಾಕ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಘಟಪ್ರಭಾ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನದಿಗಳ ಅಪಾಯಮಟ್ಟ ಮೀರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಎರಡು ಸೇತುವೆ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡು ಜಲದಿಗ್ಬಂಧನ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಗೋಕಾಕ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಲೋಳಸೂರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಹೊಳಿ ಸೇತುವೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದ್ದು, ಸಂಚಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ ಡಾ.ಮೋಹನ ಭಸ್ಮೆ, ಮಾಜಿ ಜಿಪಂ ಸದಸ್ಯ ಟಿ.ಆರ್.ಕಾಗಲ್, ಶಾಸಕ ಕಚೇರಿ ಸಹಾಯಕ ಸುರೇಶ ಸನದಿ ಬೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ, ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 4 ಘಂಟೆಯ ವೇಳೆಗೆ

ಗೋಕಾಕ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಗೋಕಾಕ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಚಿಕ್ಕೋಳಿ ಸೇತುವೆ.

ಗೋಕಾಕ ನಗರದ ಉಪ್ಪಾರ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಹಿಡಕಲ್ ಜಲಾಶಯದಿಂದ 44ಸಾವಿರ ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ, ಹಿರಣ್ಣಕೇಶಿ ನದಿಯಿಂದ 24ಸಾವಿರ ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ, ಶಿರೂರು ಜಲಾಶಯ (ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ) 8ಸಾವಿರ ಕ್ಯುಸೆಕ್ಸ, ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಾಲಾದಿಂದ 5ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ ಒಟ್ಟು 82ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ ನೀರು ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಹರಿದು ಬುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ನಗರದ ಹಳೆ ದನಗಳ ಪೇಠೆ, ಡೋರ ಓಣಿ, ದಾಳಂಬ್ರಿ, ತೋಟ್, ಮಟನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಉಪ್ಪಾರ ಓಣಿ, ಬೋಜಗರ ಓಣಿ, ಕುಂಬಾರ ಓಣಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ಅವಶ್ಯಕ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ತಾಲೂಕು ಆಡಳಿತ ವತಿಯಿಂದ ತೆರೆದಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳಲು ತಾಲೂಕು ಆಡಳಿತ ವತಿಯಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಪಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಸರಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಗೆ 110 ಕುಟುಂಬಗಳ 400 ಜನರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಪಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 45 ಕುಟುಂಬದ ಒಟ್ಟು 150 ಜನರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಶ್ರಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಆಡಳಿತದ ವತಿಯಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಿಸಿಯೂಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ರುಚಿಕರವಾದ ಬೋಜನವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದ ಜನರಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾನುವಾರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಪಶು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಲಸಿಕೆ:

ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನಗರದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಎಂಪಿಎಂಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರೆ, ಜಾನುವಾರುಗಳ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ ಸಹ ತಾಲೂಕ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪಶು ಸಂಗೋಪಣಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೋಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಪಶು ಸಂಗೋಪಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ.ಮೋಹನ ಕಮತ ಅವರು ದನ ಕರುಗಳಿಗೆ ಗಂಟಲು ಬೇನೆ ಬರದಂತೆ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ದನಕರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಲೋಳಸೂರ, ಚಿಕ್ಕೋಳಿ ಸೇತುವೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಜನರು ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ಅವರನ್ನು ನದಿ ದಡದಲ್ಲಿ ತೆರಳದಂತೆ ಚುದುರಿಸಲು ಪೊಲೀಸರು ಹರಸಹಾಸ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಿಎಸ್ಐ ಕೆ.ವಾಲಿಕರ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಗರದ ನದಿ ತೀರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಹ ನೀರು ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ಸಾವು

ಗೋಕಾಕ: ಮನೆಗೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ ಮನೆಯ ಮಾಲೀಕ ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟ ಘಟನೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದೆ. ನಗರದ ದಾಳಂಬರಿ ತೋಟದ ಬೋಜಗಾರ ಗಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿ ದಶರಥ ಬಂಡಿ 72 ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಹ ನೀರು ಬಂತು ಮನೆಯನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಧಾರಾಕರ ಮಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಕುಟುಂಬದವರು ಸದ್ಯ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ನಗರದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲ ಯದಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿರುವ ಸಂತ್ರಸ್ತರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನಿಂದ ಸನ್ಮಾನ

ಬೆಳಗಾವಿ: ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದೇಶದ ಕೊಲೊಂಬೊ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ಯಾರಾ ಥ್ರೋಬಾಲ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮಣಿಸಿ ಭಾರತ ಜಯಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೆಳಗಾವಿ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಗರದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭವನದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್ ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪುತ್ರರಿಗೆ, ವಿಶೇಷ ಸಾಧಕರಾದ ಪುರುಷರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾಂತೇಶ ಹೊಂಗಲ, ಸೂರಜ್ ಧಾಮನೇಕರ್, ಸುರೇಶ ಕುಂಬಾರ, ಈರಣ್ಣ ಹೊಂಡಪ್ಪನವರ, ಮನಸೂರ್ ಮುಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಮನಿಷಾ ಪಾಟೀಲ, ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಮಳಲಿ ಸುರೇಶ ಯಾದವ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವತಿಯಿಂದ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಸುರೇಶ ಯಾದವ್ ಮಾತನಾಡಿ, ದೇಶದ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಇಂಥ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಲಿಷ್ಟ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹಾಯ- ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್ ಪ್ಯಾರಾ ಥ್ರೋಬಾಲ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ಯಾರಾ ಥ್ರೋಬಾಲ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮಣಿಸಿ ಭಾರತ ಜಯಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೆಳಗಾವಿ ಕೀರ್ತಿ ತಂದ ತಂಡ.

ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿರುವ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಶಿಪ್ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಥಾಯ್ಲೆಂಡ್, ನೇಪಾಳ ಸೇರಿ ಇನ್ನಿತರ ದೇಶಗಳ ತಂಡಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು.

ಪುರುಷರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾಂತೇಶ ಹೊಂಗಲ, ಸೂರಜ್ ಧಾಮನೇಕರ್, ಸುರೇಶ ಕುಂಬಾರ, ಈರಣ್ಣ ಹೊಂಡಪ್ಪನವರ, ಮನಸೂರ್ ಮುಲ್ಲಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಫೈನಲ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತಂಡಕ್ಕೆ ಕಪ್ ಗೆಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಮನಿಷಾ ಪಾಟೀಲ, ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಮಳಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಟ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಿಸಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟ ಸೇರಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯ ಇಲ್ಲದೆ, ವಿಶೇಷ ಚೇತನ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಸುರೇಶ ಯಾದವ್ ಫೌಂಡೇಶನ್, ಫೇಸ್ ಬುಕ್ ಫ್ರೇಡ್ಸ್ ಸರ್ಕಲ್, ಸಮರ್ಥನಂ ಅಂಗವಿಕಲ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಇಂಡಾಲ್ ಕೋ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ದೇಶವೇ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವೇಳೆ ಸರಕಾರ ಮಾಜಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮುಖ್ತಾರ್ ಪಠಾಣ್, ತರಬೇತಿದಾರ ವ್ಹಿ, ಎಸ್ ಪಾಟೀಲ, ಆಕಾಶ ಬೆವಿನಕಟ್ಟಿ, ಸೈಯದ್ , ಮಲ್ಲಾರ್ ದಿಕ್ಷೀತ್ , ರಾಜಶೇಖರ ಶಿಂದ್ರೆ, ನಾನಾಗೌಡ ಬಿರಾದಾರ್ ಹಾಗೂ ಇತರರು ಇದ್ದರು.

ಮಲಪ್ರಭೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

ಬೈಲಹೊಂಗಲ: ಸಮೀಪದ ಮಾಟೊಳ್ಳಿ, ಮಲ್ಲೂರ, ಹೊಸೂರ ಗ್ರಾಮದ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಮೊಸಳೆಗಳು ಶನಿವಾರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಣಕುಂಬಿ ಹಾಗೂ ಖಾನಾಪೂರ ಅರಣ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಳೆಗೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಒಡಲು ದಿನೇ, ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು ಒಡಲು ತುಂಬಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಹರಿಯುವ ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಗ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಮೊಸಳೆಗಳು ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಲ್ಲಿ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ.

ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಯುವಕರು ಮೊಬೈಲ್ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿಡಿಯೋ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಸಳೆಗಳು ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಮರಳಿ ನದಿಗೆ ಜಾರುವ

ವಿಡಿಯೋ ದೃಶ್ಯ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರಿ ಸದ್ದು ಮಾಡಿವೆ.

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಮೊಸಳೆಗಳನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುರಿತು ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಭಾವತಿ ಫಕೀರಪೂರ, ತಹಶೀಲ್ದಾರ ಹನುಮಂತ ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ವಿರೇಶ ಹಸಬಿ ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು, ರೈತರು ಜಾಗೃತಿವಹಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ

ರಾಮದುರ್ಗ: ಮೊರಾರ್ಜಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕನೊಬ್ಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮನಬಂದಂತೆ

ಹಿಗ್ಗಾಮುಗ್ಗಾ ಥಳಿಸಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿದ ಘಟನೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮುರಾರ್ಜಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ವೇಳೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರದ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ವಸತಿ ನಿಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹಿಂದಿ ವಿಷಯ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಶಿಕ್ಷಕ ನಿಂಗನಗೌಡ ಹೊಸಗೌಡ್ರ ಆಗಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶಿಕ್ಷಕ ತರಗತಿ ಕೊಠಡಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಆಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುನಃ ತರಗತಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೋಪಗೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋಲಿನಿಂದ ತಲೆ, ಬೆನ್ನು, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ದಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗುವಂತೆ ಥಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಳಲು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಕ್ರೋಶಗೊಂಡ ಪಾಲಕರು ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದ ಶಿಕ್ಷಕನ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕಲ್ಯಾಣ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕನ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಗಾಯಗಳಾಗಿರುವುದು.

ಇಲಾಖೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಕಾರಿ ಡಾ. ಅಬ್ದುಲ್ ರಸೀದ ಮಿರ್ಜನ್ನವರ ಅವರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಲಕರು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಿಕ್ಷಕ ನಿಂಗನಗೌಡ ಹೊಸಗೌಡ್ರ ನಮ್ಮ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಬೇಡ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅಮಾನತ್ತು ಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಪಾಲಕರ ದೂರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶಾಲೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಡಾ. ಅಬ್ದುಲ್‌ರಸೀದ ಮಿರ್ಜನ್ನವರ, ಘಟನೆ ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪಾಲಕರಿಂದ ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವರದಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಪಾಲಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಲಿ, ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸತ್ಕಾರ

ಕಿತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 25ನೇ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವ

ಬೈಲಹೊಂಗಲ: ಪಟ್ಟಣದ ವೀರರಾಣಿ ಕಿತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಾಂತಿವೀರ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ ಸ್ಮರಣೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಕ್ರೀಯಾಶೀಲ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗ ವತಿಯಿಂದ 25ನೇ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವವನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಯೋಧ, ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಜೋರಾದ ಮಳೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಚನ್ನಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳು, ಯುವಕರು, ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಭಾರತ ಮಾತಾಕೀ ಜೈ, ವೀರರಾಣಿ ಕಿತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮ, ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ, ವೀರಕೇಸರಿ ಅಮಟೂರು ಬಾಳಪ್ಪ, ಬೆಳವಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಡಿ ಕಾಯುವ ಯೋಧರು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವ ರೈತರಿಗೆ ಜಯಘೋಷ ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ ಹುತಾತ್ಮ ವೀರ ಯೋಧರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮುಖ್ಯಅತಿಥಿ, ಪುರಸಭೆ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ವೀರೇಶ ಹಸಬಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಂತೇಶ ತುರಮರಿ, ಪುರಸಭೆ ಸದಸ್ಯ ರಾಜು ಜನ್ಮಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಸಾಗರ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಯೋಧ ಸಂತೋಷ ಉಪ್ಪಾರ, ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರಾದ

ಬೈಲಹೊಂಗಲ ಚನ್ನಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ ನಡೆದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತ ಯೋಧ, ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಸವರಾಜ ಸರಾಯದ, ಈರಪ್ಪ ಕಾಡೇಶನವರ, ಆನಂದ ತೋಟಗಿ, ಸಂಗಮೇಶ ರೇಶ್ಮಿ, ಪತ್ರಕರ್ತ ಮಂಜುನಾಥ ಜ್ಯೋತಿ ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾಲಕಿ ಶ್ರಾವಣಿ ಕಾಡೇಶನವರ ಯೋಧರ ಉಡುಗೆ ತೊಟ್ಟು ಗಮನ ಸೆಳೆದಳು.

ವಿಶ್ವಹಿಂದು ಪರಿಷದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮೋದಕುಮಾರ ವಕ್ಕುಂದಮಠ, ರಾಯಣ್ಣ ಸ್ಮರಣೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸೋಮನಾಥ ಸೊಪ್ಪಿಮಠ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾಂತೇಶ ಮತ್ತಿಕೊಪ್ಪ, ಬಿಜೆಪಿ ಮುಖಂಡರಾದ ಗುರು ಮೆಟಗುಡ್ಡ, ಶಿವಾನಂದ ಬಡ್ಡಿಮನಿ, ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಹೋಟಿ, ಸುಭಾಸ ತುರಮರಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರಾದ ಉದಯ ಕೋಳೇಕರ, ಶರೀಫ ನದಾಫ, ಮಹಾಂತೇಶ ರಾಜಗೋಳಿ, ರವಿ ಹುಲಕುಂದ, ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಹೈಬತ್ತಿ, ರಾಜು ಬಡಿಗೇರ, ಯುನಸ್ ಬಡೇಘರ, ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂತೋಷ ಹುಣಶೀಕಟ್ಟಿ, ರಾಜು ದಳವಾಯಿ, ಆನಂದ ಹಿರೇಮಠ, ಮಂಜುನಾಥ ಬಗಾಡೆ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಹಂಪಿಹೊಳಿ, ಸಂತೋಷ ಹಡಪದ, ಅಶೋಕ ಸವದತ್ತಿ, ಗುರು ಕಡತಾಳ, ಶಿವು ಬೀಸನಕೊಪ್ಪ ಅನೇಕರು ಇದ್ದರು.

ಉಚಿತ ತಪಾಸಣಾ ಶಿಬಿರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಿ

ಬೆಳಗಾವಿ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಬೆಳಗಾವಿ ತಾಲೂಕಾ ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾಂ ಶುಗರ್ಸ ಪ್ರೈ.ಲಿ., ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂ ಶುಗರ್ಸ ಪ್ರೈ.ಲಿ., ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾವಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿ ಮಾತ ನಾಡಿದರು. ಹುದಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ವೈದ್ಯಾಧಿ ಕಾರಿ ಡಾ. ಜುಬೇರ ಹುಕ್ಕೇರಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಇತ್ತಿಚಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಡೆಂಘೀ ಕಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಡುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಹಿರಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಎಲ್.ಆರ್. ಕಾರಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಿ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದು ಗುಣಮುಖರಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ ಅವರು, ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣಾ ಶಿಬಿರದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಳಗಾವಿಯ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಹುದಲಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ನವೀಲುತೀರ್ಥ ಡ್ಯಾಂನಿಂದ 5000 ಕ್ಯುಸೆಕ್‌ನೀರು ಹೊರಕ್ಕೆ

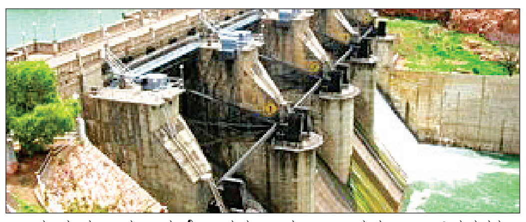

ರಾಮದುರ್ಗ: ಮಲಪ್ರಭೆ ಉಗಮಸ್ಥಾನ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕನಕುಂಬಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವಾರದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೇ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವುದಿಂದ ನವೀಲುತೀರ್ಥ ಜಲಾಶಯದ ಒಳಹರಿವು 20 ಸಾವಿರ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ದಾಟಿದ್ದು, ಡ್ಯಾಂನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 2079 ಅಡಿಗಳ ಪೈಕಿ ಈಗ 2072ಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಲವೇ ಅಡಿಗಲು ಬಾಕಿ ಇದ್ದು, ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆಯಿಂದ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಜಲಾಶಯದ ಗೇಟ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸುಮಾರು 1000 ರಿಂದ 5000 ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಹರಿ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಪಂಪಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ರವಾನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಳಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದು, ನದಿಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಡ್ಯಾಂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂದೇಶ ರವಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಲಪ್ರಭೆ ನೀರು ಹರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ

ಸವದತ್ತಿ: ಸತತ ಮಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಮಲಪ್ರಭೆ ನದಿ ನೀರಿನ ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟ ತಲುಪುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ನದಿ ನೀರು ಹರಿಸಲಾಗುವುದು. ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮನ್ವಯತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸಕ ವಿಶ್ವಾಸ ವೈದ್ಯ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿನ ತಾಪಂ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ನಿಯೋಜಿತ ನೊಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ ತಾಲೂಕು ಆಡಳಿತದೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು.ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ನೀರು ಹರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ, ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು, ವಾಹನಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಸ್ಕಾಂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಡಿಒಗಳು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮ ಸಹಾಯಕರ ಡಂಗುರ ಮೂಲಕ ಅರಿವಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತಾಪಂ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಸನ್ನದ್ಧತೆ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರು.

> ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಹರಡದಂತೆ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳವ ಬಗ್ಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕಲುಷಿತ ನೀರು ಸೇರದಂತೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದರು.
>
> -ವಿಶ್ವಾಸ ವೈದ್ಯ, ಶಾಸಕ

ತಹಸೀಲ್ದಾರ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹೇಗನ್ನವರ ಮಾತನಾಡಿ,ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 11 ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆದು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೂ ಗೋಶಾಲೆಗೆ ಸ್ಥಳ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.ಸುಸಜ್ಜಿತ 2 ಬಾಡಿಗೆ ಬೆಜಟ್‌ಗೂ ಕ್ರಮ ವಿರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ನೌಕರರ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ಇಂದು

ವಿಜಯಪುರ: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಡಪದ ನೌಕರರ ಸಂಘ(ರಿ)ಬೆಂಗಳೂರು(ಎಸ್‌ಎಚ್‌ಇಎ) ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣ ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರ ಜಯಂತ್ಯುತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತ 2024 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಹಾಗೂ ಪಿಯುಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಹಡಪದ ಸಮಾಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭ ಜು.28 ರಂದು ನಗರದ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಕಲಾಭವನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ 10.30 ಗಂಟೆಗೆ ಜರುಗಲಿದೆ. ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾಶ್ರಮದ ಬಸವಲಿಂಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಕಲಬುರ್ಗಿಯ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಭಾಗೀಯ ಕಮೀಷನರ್ ಬಸವರಾಜ ಹಡಪದ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಡಿಸಿಪಿ ರವೀಶ ಸಿ. ಆರ್, ಅಳ್ನಾವರ ತಹಶೀಲ್ದಾರ ಬಸವರಾಜ ಬೆಣ್ಣೆಶಿರೂರ, ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎಸ್.ನಾವಿ, ವಿಜಯಪುರದ ಎಕ್ಸಲೆಂಟ್ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಶಿವಾನಂದ ಕೆಲೂರ, ಕ.ರಾ.ಹ.ನೌ.ಸಂಘದ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕರ್ನಲ್ ಸಂಗಪ್ಪ ಹಡಪದ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಪಿ.ಆಯ್ ಗುರುರಾಜ ಮೈಲಾರ, ಕ.ರಾ.ಹ.ನೌ.ಸಂಘದ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಕಾಶ ಆರ್.ಎಚ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿರುವರು ಎಂದು ಕ.ರಾ.ಹ.ನೌ.ಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷ ದಶರಥ ನಾವಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕೇಶವ ಶಿರಗೂರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ

ವಿಜಯಪುರ: ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿಜಯಪುರ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಸ್ನಾತಕ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಷಯಗಳ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ/ಅರೆಕಾಲಿಕ ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನೇರ ಸಂದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಗಷ್ಟ್ 01 ರಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಭವನದ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ 10.30 ಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಶನ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಆಸಕ್ತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಮೂಲ ಹಾಗೂ ದ್ವಿಪ್ರತಿ ನಕಲು ದಾಖಲಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅರ್ಜಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಭರಿಸಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಡಿಡಿಡಿ.ಏಡಿಡ್ಠಿ.ಚ್ಚ.ಜ್ಞಿ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಮಹಿಳಾ ವಿವಿಯ ಕುಲಸಚಿವ ಶಂಕರಗೌಡ ಸೋಮನಾಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಮೋಘ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಇಂದಿನಿಂದ

ವಿಜಯಪುರ: ಜು. 28 ಹಾಗೂ 29 ರಂದು ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಇಟ್ಟಂಗಿಹಾಳ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಅಮೋಘಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರಾ ಮಹೋತ್ಸವ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಲಿದೆ ಎಂದು ಜಾತ್ರಾ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 7 ಊರುಗಳ ದೇವರುಗಳ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳು ಕೂಡಲಿದ್ದು, ಇಟ್ಟಂಗಿಹಾಳದ ಶ್ರೀ ಅಮೋಘಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಕೊಂತೇವ್ವನ ಬಬಲಾದಿಯ ಶ್ರೀ ಕುಂತಾದೇವಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಧರಿಬಡಚಿ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪ ಒಡೆಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಇಂದಾಪುರ ಶ್ರೀ ಬಳ್ಳೋಗವಿಸಿದ್ದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಅಚ್ಚೆಗಾಂವ ಗ್ರಾಮದ ಶೀಲಿಸಿದ್ದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ತಿಕ್ಕುಂಡಿಯ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಒಡೆಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಕವಲಗುಡ್ಡದ ಶ್ರೀ ಕರಿಯೋಗಸಿದ್ದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಗಳು ಸೇರಲಿದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಭಕ್ತರು ಭಾಗಿಯಾಗಲಿದ್ದಾರೆ.

ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರದ ಭರವಸೆ

ಆಲಮಟ್ಟಿ: ಆಲಮಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡ ಜಮೀನಿನ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದು, ಸರಕಾರದಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಟಿ.ಭೂಬಾಲನ್ ತಿಳಿಸಿದರು.ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.ಈಗ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಜಮೀನು ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಕೆಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಜಾಗ ಇದೆ, ಆಲಮಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ 5 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣಾ ತೀರದ 17 ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಲಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಲಮಟ್ಟಿಯಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಬಿಟ್ಟ ಕಾರಣ ಅಪಾಯದ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೊಕ್ಕರೆ, ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರ ತೆರೆಯಲು ಶಾಲೆ, ಸಮುದಾಯ ಭವನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ, ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಡಂಗುರ ಸಾರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನಿರಂತರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮುನ್ಸೂಚನೆಗೆ ಜನ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕು ಎಂದರು.

ಗೆಜೆಟಿಯರ್
ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳವಾರ
ಇದು ಅನುಕ್ಷಣದ ಆಪ್

{ಸತೀಶ್ ಜಾರಕಿಹೊಳಿ} ಸಚಿವ

ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವೈಮನಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಘಟಿತರಾಗಬೇಕು.

ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ನೂತನ ಟ್ರಾಮಾ ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನೀಯರ ಸ್ಮರಣೆ : ಶರಣರು, ಮಹನೀಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ಪ್ರಭಾಕರ ಕೋರೆ

ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನೀಯರ ಸ್ಮರಣೆ

ವಿಜಯಪುರ: ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಈ ಭಾಗದ ಶರಣರು ಮತ್ತು ಮಹನೀಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬೆಳಗಾವಿ ಕೆ.ಎಲ್.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೇರಮನ್ ಮತ್ತು ಕಾಹೆರ ಕುಲಾಧಿಪತಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಬಿ. ಕೋರೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶನಿವಾರ ನಗರದ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಟ್ರಾಮಾ ಸೆಂಟರ್ ಮತ್ತು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮೆಡಿಸೀನ್ ಕಟ್ಟೆ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ,ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನೀಯರ ಸ್ಮರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರು.

19ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ನೀರಾವರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮರಿಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ವಿ.ವಿ.ಎಸ್, ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಲ್.ಇ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಮರಾಠಿ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗ ಹಾನಗಲ್ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಶಿರಸಂಗಿ ಲಿಂಗರಾಜ ದೇಸಾಯಿ, ಪಂಡಿತರಾವ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ವಚನಪಿತಾಮಹ ಡಾ. ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಂಥನಾಳ ಸಂಗನಬಸವ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು, ಬಿ.ಎಂ. ಪಾಟೀಲರು, ಬಂಗಾರಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ, ಸರ್. ಕಂಬಳಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಅರಟಾಳು ರುದ್ರಗೌಡರಂಥ ಮೇಧಾವಿ ಮತ್ತು ದಾನಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತಾಯಿತು ಎಂದರು.

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂದು ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಚಿವರಾಗಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಲಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಈ ಭಾಗದ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಮಾ ಸೆಂಟರ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಎಲ್.ಇ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಬೇತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶೀಘ್ರ ಒಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದರು.

ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಮಾತನಾಡಿ, ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಾರಾಜರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ಭಾಗದ ಜನ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿಯುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಂಥನಾಳ ಶ್ರೀಗಳು, ಬಿ.ಎಂ. ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ ಅವರಿಂದಾಗಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆ, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಸಂಸ್ಥೆ, ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಭೂತನಾಳ ಕೆರೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಡಿಯೂರು-ಗದಗ-ಡಂಬಳ ತೋಂಟದಾರ್ಯ ಮಠದ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸಾನಿಧ್ಯ ಮಾತುಗಳಾಡಿ, ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮರಿಚಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗ ಬಿ.ವಿ.ವಿ.ಎಸ್, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಲ್.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಂದಿನ ಶರಣರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದರು. ನಿಂದನೆಗೆ ಹೆದರದೆ, ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಕುಗ್ಗದೆ ತನು, ಮನ, ಧನದಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಲು ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಲು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಠಗಳು ಸಮಾಜದ ಸರ್ವಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಹಳಕಟ್ಟಿ, ಬಂಥನಾಳ ಶ್ರೀಗಳು, ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಲ್ಕು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಮಾ ಸೆಂಟರ್ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಯರು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದರು. ಇದೇ ವೇಳೆ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ಕೂ ಜನ ಮಹನೀಯರ ಕುರಿತ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಗಣ್ಯರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಂಎಲ್ಸಿ ಸುನೀಲಗೌಡ ಪಾಟೀಲ, ಡೀಮ್ಡ್ ವಿವಿ ಸಮಕುಲಾಧಿಪತಿ ಡಾ. ವೈ. ಎಂ. ಜಯರಾಜ, ಸಮಕುಲಪತಿ ಡಾ. ಅರುಣ ಚಂ. ಇನಾಮದಾರ, ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಪಾಟೀಲ, ಟ್ರಾಮಾ ಸೆಂಟರ್ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಶರಣಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ, ಡಾ. ರಾಜೇಶ ಹೊನ್ನುಟಗಿ, ಡಾ. ವಿಜಯಕುಮಾರ ಕಲ್ಯಾಣಪ್ಪಗೋಳ, ಶಾಸಕ ವಿಠ್ಠಲ ಕಟಕದೊಂಡ, ಮಾಜಿ ಶಾಸಕ ಸೋಮನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಸಾಸನೂರ, ಸಚಿವ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಮಹಾಂತೇಶ ಬಿರಾದಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸದಸ್ಯರು, ಗಣ್ಯರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ವಿಜಯಪುರ ನಗರದ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಅಪಘಾತ ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಭಾಗದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಪ್ರಭಾಕರ ಕೋರೆ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಚಿವ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ, ಎಂಎಲ್ಸಿ ಸುನೀಲಗೌಡ ಪಾಟೀಲ, ಡಾ. ವೈ. ಎಂ. ಜಯರಾಜ, ಡಾ. ಆರ್. ಎಸ್. ಮುಧೋಳ, ಡಾ. ಅರುಣ ಚಂ. ಇನಾಮದಾರ ಮುಂತಾದವರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಮಹನೀಯರ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಮರಣೆ

ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ 250 ಶರಣರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ವಚನಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು ವಚನಗುಮ್ಮಟ ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಂಥನಾಳ ಶ್ರೀಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ, ಬಂಗಾರಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನು ದಾನ ಮಾಡಿದರು. ಬಿ.ಎಂ.ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಡ್ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗಲು ಕಾರಣರಾದರು ಎಂದು ಮಹನೀಯರ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಮರಿಸಿದರು.

ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹನಿಯರ ಸ್ಮರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಕರ ಬಿ. ಕೋರೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಚಿವ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಯುವಜನತೆಗೆ ಆದರ್ಶ

ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ ತಾಲೂಕು ದಸಂಸ (ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಾದ) ಸಮಿತಿ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.

ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ: ಯುವಜನಾಂಗ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನಡೆದು ಜೀವನ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊಬೈಲ್‌ನಿಂದ ದೂರ ಸರಿದು ಸುಂದರ ಬದುಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕೆಂದು ದಸಂಸ (ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಾದ) ಸಮಿತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಸಂಜೀವ ಕಂಬಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಶನಿವಾರ ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜಾತೀಯತೆ, ಅಸಮಾನತೆ, ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಸದಾ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘಟನೆ ಹೋರಾಟದ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯುವ ಜನಾಂಗ ಕೇವಲ ಮೊಬೈಲ್ ನೋಡುತ್ತ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಹೊಸದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು ಎಂದರು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನಾ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀಧರ ವಾಘ್ಮೋರೆ, ಎಚ್ ಎಸ್ ಲೋಕೂರ, ಸವಿತಾ ವಗ್ಗರ, ಮಹಾಂತೇಶ ರಾಠೋಡ, ಶ್ರೀನಾಥ ಹೊಸಕೋಟಿ, ಸಿಂದಗಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಚಾಲಕ ಶಿವು ಮೇಲಿನಮನಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಮತ್ತೀತರರಿದ್ದರು.

ನೂತನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕ: ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ ತಾಲೂಕು ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ದಸಂಸ (ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಾದ) ಸಮಿತಿ ದೇವರಹಿಪ್ಪರಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ಸಾಯಬಣ್ಣ ದಳಪತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟನಾ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ಅನೀಲ ತಳಕೇರಿ, ರಾಮು ಮಾದರ, ಸದಾಶಿವ ಚಟ್ಟರಕಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಾವಿಕಟ್ಟಿ, ಸಂತೋಷ ಯಾಳವಾರ, ಪ್ರದೀಪ ಕಟ್ಟಿಮನಿ,ಆನಂದ ಬಜಂತ್ರಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಘಟಕದ ಸಂಚಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ದಾವಲು ಬಿ ಎಂ, ನಗರ ಘಟಕದ ಸಂಚಾಲಕರಾಗಿ ಪೈಗಂಬರ ಮುಲ್ಲಾ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಹುದ್ದೆ

ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣ

ಬಸವರಾಜ.ಎಚ್ ಹುಲಗಣ್ಣಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ

ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದು, ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮೂರು- ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳೂ ಸೇರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಾದ ಹುದ್ದೆಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮರಿಚೀಕೆ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾರ ಹುದ್ದೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಹೌದು.. ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾ.ಪಂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಉಪವಿಭಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎರಡು ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಭಾರ, ತಾಲೂಕು ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಐದು ತಾಲೂಕುಗಳ ಹೊಣೆ, ತಾಲೂಕು ಮೀನುಗಾರರ ಅಧಿಕಾರಿ 13 ತಾಲೂಕು, ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹುದ್ದೆಗಳು ನಿವೃತ್ತಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆ ಖಾಲಿ, ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರತಿಶತ 30 ರಷ್ಟು ಗ್ರಾ.ಪಂ ಪಿಡಿಓಗಳು ಡಬಲ್ ಕೆಲಸ, ವಸತಿ ನಿಲಯ ವಾರ್ಡನ್ ಡಬಲ್ ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ.

ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿವೆ. ಹೊಸ ನೇಮಕಾತಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದೂರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭಾರ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಾನಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬರುತ್ತಾರೆ, ನಾಳೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಇಲಾಖೆಯ ಸಭೆ ಇದೆ ಎಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಉದಾಸೀನ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ.

> ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾ.ಪಂಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ. ಈ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಟಿಂಗ್ ಇದೆ, ನಾಳೆ ಬನ್ನಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸಹಿಗಾಗಿ ದಿನಗಟ್ಟಲೇ ಕಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.
>
> -ನಾಗರಾಜ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ

ಕೋ ಆಪ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ

ಕೊಲ್ಹಾರ: ಉದ್ಘಾಟನ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ವಸಂತ ರಾಠೋಡ ಮಾತನಾಡಿ ತಾಲೂಕ ಪ್ರೈಮರಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಶಾಖೆ ಕೊಲ್ಹಾರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದು ಸಂತಸದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಟೀಚರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ವಸಂತ ರಾಠೋಡ ಹೇಳಿದರು.

ತಾಲೂಕು ಪ್ರೈಮರಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶನಿವಾರ ಪಟ್ಟಣದ ಗಿಡ್ಡಪ್ಪಗೋಳ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ಉದ್ಘಾಟನ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ವಸಂತ ರಾಠೋಡ ಮಾತನಾಡಿ, ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷರು ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಪಟ್ಟಣದ ಹಿರೇಮಠದ ಪಡದಪ್ಪಯ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಾನಿಧ್ಯ ವಹಿಸಿದ್ದರು,.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಆರ್. ಡಿ. ಪವಾರ, ಎ. ಹೆಚ್ ನಾಡಗೌಡ, ಎ. ಎಂ ಹಳ್ಳೂರ, ವಾಯ್. ಎನ್. ಬೇವೂರ, ಎಸ್. ಪಿ. ಮಡಿಕೇಶ್ವರ, ಎಚ್. ಬಿ ಬಾರೀಕಾಯಿ, ಹೆಚ್. ಎಸ್ ಗೋಳಸಂಗಿ, ಬಿ. ಡಿ ಕುಂಬಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

100ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಮಂದಿಗೆ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ

ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ: ವಿಜಯಪುರ ನಗರದ ಡಾ: ವಗ್ಗರ ಹಾರ್ಟ ಮತ್ತು ಕಿಡ್ನಿ ಕೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ ಖ್ಯಾತ ಹೃದಯ ರೋಗ ತಜ್ಞ ಡಾ: ಗೌತಮ ವಗ್ಗರ ಇವರಿಂದ ಹೃದಯ ರೋಗ ಮತ್ತು ಡಾ: ಮೋನಿಕಾ ನಾಯಕರಿಂದ ಕಿಡ್ನಿ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 100ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ರೋಗಿಗಳ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು.

ಪಟ್ಟಣದ ಡಾ: ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೃತ್‌ದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಮಾವತಿ ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಮೆಡಿಕಲ್ ಮತ್ತು ೞ ಪದ್ಮಾವತಿ ಎಂಟರಪ್ರೈಜಿಸ್, ಡಾ: ವಗ್ಗರ ಹಾರ್ಟ ಮತ್ತು ಕಿಡ್ನಿ ಕೇರ್ ಸೆಂಟರ್ ವಿಜಯಪುರ ಇವರ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಭೀಮರಾವ್ ಆದಪ್ಪ ದಂಡಾವತಿ ಇವರ 4ನೇ ಪುಣ್ಯಸ್ಮರಣಾರ್ಥದ ನಿಮಿತ್ಯವಾಗಿ ''ನಾರಾಯಣ ಸೇವೆ'' ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಸಾಯಿ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ಹೂವಿನ ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಇವರ ಸಹಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ಶಿಬಿರ ನೆರವೇರಿತು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ರೋಗಿಗಳು ಉಚಿತವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯ ಜೋತೆಗೆ ಬಿ.ಪಿ, ಮದುಮೇಹ, ಇಸಿಜಿ, ಜಿಆರ್‌ಬಿಎಸ್‌ಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾವತಿ ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಮೆಡಿಕಲ್

ನ ಡಾ: ಪ್ರಮೋದ ದಂಡಾವತಿ, ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಸಾಯಿ ಸೇವಾ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಜಶೇಖರ ತಾಳಿಕೋಟ, ಶಶಿಕಾಂತ ಬಿರಾದಾರ, ಸಂಜೀವ ರಾಠೋಡ, ಈರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಪ್ರವೀಣ ದಂಡಾವತಿ, ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಗಣಾಚಾರಿ, ಈರಯ್ಯ ಗಣಾಚಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರರು ಇದ್ದರು.

ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಕಂಪು ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಬಳೂತಿ

ಕೊಲ್ಹಾರ: ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಳೂತಿ ಗ್ರಾಮದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಬಿಬಿ ಫಾತೀಮಾ ದೇವತೆಯ ಹತ್ತು ದಿನದ ಜಿಯಾರತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶುಕ್ರವಾರ ಹಿಂದು ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮೋಹರಂ ಮುಗಿದ ಹತ್ತನೆ ದಿನದಂದು ಜರುಗುವ ಬಳೂತಿ ಬಿಬಿ ಫಾತೀಮಾ ಜಿಯಾರತ್ ವಿಜಯಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಅವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಬೇಡಿದ ವರವನು ಕೊಡುವ ದೇವತೆ: ಭಕ್ತರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ, ಬೇಡಿದ ವರವನು ಕರಣಿಸುವ ದೇವತೆ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಬಳೂತಿ ಬಿಬಿ ಫಾತಿಮಾ ದೇವತೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನೂರಾರು ಜನರು ಹರಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮೋಹರಂ ಹಬ್ಬ ಮುಗಿದ ಹತ್ತನೆ ದಿನದಂದು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಬಿಬಿ ಫಾತಿಮಾ ದೇವತೆ ಜಿಯಾರತ್ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಆಗಮಿಸುವ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ದೇವತೆಗೆ ಹರಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಹರಕೆ ಈಡೇರಿದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹರಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಬಳೂತಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಕಾಶಿ: ಬಳೂತಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಕಾಶಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂರು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಜಿಯಾರತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಬಳೂತಿ ಗ್ರಾಮ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿ

ಐ.ಆರ್.ಡಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ

ವಿಜಯಪುರ: ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವುಮೂಡಿಸಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಿಡಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೆಪಿಸುತ್ತದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ ದಿಪಾಕ್ಷಿ ಜಾನಕಿ ಹೇಳಿದರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ(ಐ.ಆರ್.ಡಿ) ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಸ್ಪಂದನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಇವರುಗಳ ಸಂಯುಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ವಿಜಯಪುರ ನಗರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕರ ಬಾಲಮಂದಿರ(ಹಿರಿಯ)ದಲ್ಲಿ 60 ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅದ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ ದಿಪಾಕ್ಷಿ ಜಾನಕಿ ಅವರು ಸಸಿ ನೆಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಐ ಆರ್ ಡಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಬಾಬು ಸಜ್ಜನ್ ಮಾತನಾಡಿ, ಪೂಜ್ಯ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಶ್ರೀಗಳ ಆಶಯದಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರು. ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಸದಸ್ಯ ಪ್ರೇಮಾನಂದ ಬಿರಾದಾರ ಮಾತನಾಡಿ, ಸಸಿ ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯ ಶ್ಲಾಘನೀಯ, ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ವೇಳೆ ಪಾಲಿಕೆ ಸದಸ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗಡಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗ ಆರ್ ಎಫ್ ಓ ಗಿರೀಶ್ ಹಲಕುಡೆ, ರಾಜ್ಯ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು, ಗ್ರೀನ್ ಫೌಂಡೇಶನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎನ್ .ಡಿ.ಪಾಟೀಲ್, ಸ್ಪಂದನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹಾದೇವ ದೇವರ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕರ ಬಾಲಮಂದಿರ ಅಧೀಕ್ಷಕಿ ಸುವರ್ಣಾ ಜಾಧವ, ಉಪಾಧೀಕ್ಷಕರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬೆಲ್ಲದ, ಶುಭಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಐ.ಆರ್.ಡಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಐ ಶುಭಂ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ, ಐ.ಆರ್.ಡಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಶ್ಮಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಪ್ರವೀಣ ಸಜ್ಜನ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇದ್ದರು.

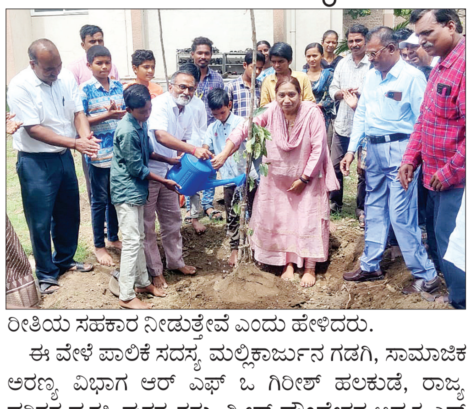

ಪತ್ರಿಕಾ ದಿನಾಚರಣೆ, ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ

ವಿಜಯಪುರ: ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕ ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ದಿನಾಚರಣೆ, ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ ಜು. 28ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3 ಗಂಟೆಗೆ ನಗರದ ಪೊಲೀಸ್ ಕವಾಯತು ಮೈದಾನ ಎದುರಿಗಿರುವ ಪೊಲೀಸ್ ಸಮುದಾಯ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ.

ಬಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಭಿವದ್ಧಿ ಸಚಿವ ಎಂ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವರು. ಜವಳಿ, ಕಬ್ಬು ಅಭಿವದ್ಧಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಎಪಿಎಂಸಿ ಸಚಿವ ಶಿವಾನಂದ ಪಾಟೀಲ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುವರು. ನಗರ ಶಾಸಕ ಬಸನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಯತ್ನಾಳ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವರು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಲಹೆಗಾರ ಕೆ.ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ್ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿವಾನಂದ ತಗಡೂರ ಆಗಮಿಸುವರು. ಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷ ಸಂಗಮೇಶ ಟಿ. ಚೂರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಸಂಸದ ರಮೇಶ ಜಿಗಜಿಣಗಿ, ಶಾಸಕ ಯಶವಂತರಾಯಗೌಡ ಪಾಟೀಲ, ಸಿ.ಎಸ್. ನಾಡಗೌಡ, ವಿಠ್ಠಲ ಕಟಕದೊಂಡ, ರಾಜುಗೌಡ ಪಾಟೀಲ, ಅಶೋಕ ಮನಗೂಳಿ ಮತ್ತಿತರರು ಆಗಮಿಸುವರು.

ರಾಜ್ಯದ ಜಲಾಶಯಗಳ ಮಟ್ಟ

	ಜಲಾಶಯ	ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟ	ಇಂದಿನ ಮಟ್ಟ	ಒಳಹರಿವು
1.	ಕೆಆರ್‌ಎಸ್	124.80	124.22	1,11,599
2.	ಕಬಿನಿ	2284	2282.36	30,769
3.	ಹಾರಂಗಿ	2859	2855	13,877
4.	ಹೇಮಾವತಿ	2922	2918.75	63,162
5.	ತುಂಗಭದ್ರಾ	1633	1631.68	1,03,676
6.	ಆಲಮಟ್ಟಿ	1704.81	1694.04	2,18,230
7.	ನಾರಾಯಣಪುರ	1615	1609.04	2,90,042

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಆಫರ್

ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲು

ಮಂಗಳೂರು: ನಗರದ ದೇರೆಬೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ವೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ಯದ ದರದಲ್ಲಿ ಆಫರ್ ನೀಡಿದೆ ಎಂಬ ಪೋಸ್ಟ್‌ವೊಂದು ವೈರಲ್ ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೂಡೆಂಟ್ ನೈಟ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ಯದ ದರದಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಇನ್ (ಲಿಕ್ಕರ್ ಲಾಂಜ್ ಬಾರ್) ಆಫರ್ ನೀಡಿದೆ. ಶಾಲೆಯ ಐಡಿ ತಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಫರ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಐಡಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಫ್ರೀ ಶೂಟರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಆಫರ್ ಹೊಂದಿರುವ ಪೋಸ್ಟ್‌ವೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ವೈರಲ್ ಆಗಿತ್ತು.

ಲಿಕ್ಕರ್ ಲಾಂಜ್ ನೈಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಆಯೋಜಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಸ್ಟಿಕ್ಕರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ವೈರಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಬಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಾರ್ ವಿರುದ್ಧ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ 40 ಸೇತುವೆ ಮುಳುಗಡೆ

ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಗಳು ಜಲಾವೃತ । ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಪರದಾಟ

ವಿನಾಯಕ ಮಠಪತಿ ಬೆಳಗಾವಿ

ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆಯಿಂದ ಜನಜೀವನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡಿದ್ದು ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳು ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟ ಮೀರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಮಹಾಮಳೆಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 40 ಸೇತುವೆಗಳು ಜಲಾವೃತಗೊಂಡಿದ್ದು ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರ ಮುಂದುವರಿದ್ದು, ಕೃಷ್ಣಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಹಿರಣ್ಯಕೇಶಿ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ವೇದಗಂಗಾ ಹಾಗೂ ಧೂದಗಂಗಾ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 232 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಹದ ಆತಂಕ ಶುರುವಾಗಿದೆ. 427 ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಪಾತ್ರದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಜನರನ್ನು ದೋಣಿ ಮೂಲಕ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಜಲಾವೃತಗೊಂಡ ಗೋಕಾಕ್

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಲಪಾತ ಹೊಂದಿರುವ ಗೋಕಾಕ್ ನಗರ ಸದ್ಯ ಪ್ರವಾಹದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ನಲುಗುತ್ತಿದೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯಿಂದ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತು ಬಡಾವಣೆಗಳು ಜಲಾವೃತಗೊಂಡಿವೆ. ಮಟನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಕುಂಬಾರ ಗಲ್ಲಿ, ಉಪ್ಪಾರ ಓಣಿಯ 200 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲೂಕಿನ ಅಡಿಬಟ್ಟಿ, ಚಿಗಡೊಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಪ್ರವಾಹ ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದು ಮೆಳವಂಕಿಯ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ತಂಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಲಾರಕೊಪ್ಪ, ಮುದಗಟ್ಟಿ, ಸುಣದೊಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ.

ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರ ಪರದಾಟ

ಪ್ರವಾಹದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಮಳೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ತೊಂದರೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಮೆಳವಂಕಿ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರ ಮಳೆಯಿಂದ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದು ಡೆಂಘೀ ಜ್ವರದ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಕಾಲ ಕಳೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ ದನ, ಕರುಗಳ ಸಮೇತ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದಿಂದ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರು.

ಗೋಕಾಕ್ ಜಲಪಾತದ ರುದ್ರರಮಣೀಯ ದೃಶ್ಯ

> ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಮೆಳವಂಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಬದುಕು ಹೈರಾಣಾಗಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು.
>
> – ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಯಮನಾಳ
> ಅಡಿಬಟ್ಟಿ ನಿರಾಶ್ರಿತ ರೈತ

ಮೆಳವಂಕಿಯ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಪ್ರವಾಹ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮನೆ ತೊರೆದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಜನರು

ಕಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ ಜನ

ಒಂದು ಕಡೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಮಳೆಯಿಂದ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ,ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಬೆಳಗಾವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದೆ. ಇತ್ತ ಬೆಳಗಾವಿ ಹೊರವಲಯದ ಬಸವನ ಕುಡಚಿ, ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಮಾರ್ಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಭಾಗ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡಿದ್ದು ಬಳ್ಳಾರಿ ನಾಲೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಣ್ಣ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಗರದ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ನದಿಯಂತಾಗಿದ್ದು ವಾಹನ ಸವಾರರು ಪರದಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ರಜೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಸೋಮವಾರ ಮಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಜಲಾವೃತಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಸೇತುವೆಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು

ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಇರುವ ಕುಡಚಿ – ಉಗಾರ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಸೇತುವೆ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನದಿಗೆ ಇರುವ ಗೋಕಾಕ್ – ಕೊಣ್ಣೂರು ಸೇತುವೆ , ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಇರುವ ಘೋಡಗೇರಿ – ನೋಗಿನಹಾಳ ಸೇತುವೆ, ಹುಕ್ಕೇರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹೊಳೆಮ್ಮ ದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಯಡೂರು ವಿರಭದ್ರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಹುಕ್ಕೇರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಶಂಕರಲಿಂಗ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಜಲಾವೃತವಾಗಿವೆ.

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ನೂರಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಸಮಾಗಮ

← ಮೊದಲಪುಟದಿಂದ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಮಾಜಿ ಸಂಸದ ಪ್ರತಾಪ್ ಸಿಂಹ, ಸುವರ್ಣನ್ಯೂಸ್ ಸಂಪಾದಕ ಅಜಿತ್ ಹನುಮಕ್ಕನವರ್, ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಡಾ.ಗುರುರಾಜ್ ಕರ್ಜಗಿ ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ವೇಳೆ ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ ಸುದರ್ಶನ್ ಚೆನ್ನಂಗಿಹಳ್ಳಿ, ಹೊಸದಿಗಂತ ಸಂಪಾದಕ ವಿನಾಯಕ್ ಭಟ್ ಮುರೂರು, ಕನ್ನಡಪ್ರಭ ಪುರವಣಿ ಸಂಪಾದಕ ಜೋಗಿ, ಹಿರಿಯ ಪತ್ರಕರ್ತ ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಾತು ಸೇರಿದಂತೆ ಅಂಕಣಕಾರ ಷಡಾಕ್ಷರಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್, ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದ ಮುದ್ದುಕೃಷ್ಣ, ಹಿರಿಯ ವಕೀಲ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ, ಉದ್ಯಮಿ ಕಿರಣ್ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಜಲದಿಗ್ಬಂಧನ

← ಮೊದಲಪುಟದಿಂದ

ಎರಡು ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ಹಳಿ ಮೇಲೆ ಭೂ ಕುಸಿತ

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಭೂಕುಸಿತ ಮುಂದುವರಿದ ಪರಿಣಾಮ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿತ ಗೊಂಡಿದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರಹರಿವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಳೆನರಸೀಪು ರದ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಜಲಾವೃತ ವಾಗಿದೆ. ನದಿ ಪ್ರವಾಹದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮುಳುಗಿದೆ.

ಶಿರಾಡಿಘಾಟ್: ಮತ್ತೆ ಭೂಕುಸಿತ

ಶಿರಾಡಿಘಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಎತ್ತಿನಹಳ್ಳದ ಬಳಿ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಣ್ಣಿನ ರಾಶಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಜಾರಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ–75ರಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಟ್ಟಲೇ ವಾಹನಗಳು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದವು.

ಧಾರಕಾರ ಮಳೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಜನ ಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ

ವೀಕೆಂಡ್ ಮೋಜಿಗೆ ಮಳೆರಾಯ ಅಡ್ಡಿ । ಹಲವೆಡೆ ಪ್ರವಾಹ ಸೃಷ್ಟಿ । ದೇಗುಲಗಳಿಗೆ ಜಲದಿಗ್ಬಂಧನ

ಬೆಂಗಳೂರು: ಶನಿವಾರ ಹಲವಡೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯು ಸಾವು–ನೋವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಧಾರಾಕಾರ ಮಳೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದು, ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಿನ 24 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಭರ್ಜರಿ ಮಳೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಮುತ್ತತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನಿಷೇಧ

ಭಾರಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮೀರಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳವಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಲಗೂರು ಸಮೀಪದ ಮುತ್ತತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು, ಭಕ್ತರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಆರ್‌ಎಸ್‌ನಿಂದ 1.22 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನೀರನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುತ್ತತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಮಳವಳ್ಳಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಕೆ.ಎನ್ ಲೋಕೇಶ್ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ನಿಷೇಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು ಕಾವೇರಿ ನದಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದ ಸೂಚನಾ ಫಲಕ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮಿಷಾಂಭ ದೇಗುಲದ ಸ್ನಾನ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ

ನಿಮಿಷಾಂಭ ದೇಗುಲದ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಕಾವೇರಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಆರ್‌ಎಸ್‌ನಿಂದ ನದಿಗೆ ಅಧಿಕ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಿಮಿಷಾಂಭ ದೇವಾಲಯದ ಬಳಿ ಪ್ರವಾಹದ ಆತಂಕ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಗೆ ಇಳಿಯದಂತೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿಯ ಸ್ನಾನ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಲಾಗಿದೆ.

ರಂಗನತಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿಧಾಮ ವಾಕಿಂಗ್ ಪಾಥ್ ಮುಳುಗಡೆ

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಹ ಭೀತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಅಪಾಯದ ಮಟ್ಟ ಮೀರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದಾಗಿ ರಂಗನತಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿಧಾಮಕ್ಕೆ ಜಲ ದಿಗ್ಬಂದನ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನ ರಂಗನತಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿಧಾಮಕ್ಕೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ನುಗ್ಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಪಾಥ್, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಚೇರಿ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪಕ್ಷಿಧಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಲಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಬೋಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಸ್ಥಗಿತ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ತುಂಗಭದ್ರಾದಿಂದ 1.50 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ

ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ 33 ಗೇಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಶನಿವಾರ ಮತ್ತೆ 1.50 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನೀರು ನದಿಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮುನಿರಾಬಾದ್ ನೀರಾವರಿ ವೃತ್ತ ಹಾಗೂ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ನದಿಪಾತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನತೆಗೆ ನದಿಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಒಳಹರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನಷ್ಟಿದೆ. ಶುಕ್ರವಾರ ಡ್ಯಾಂನ ಒಳ ಹರಿವು 1,00,871 ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಶನಿವಾರದ ವೇಳೆಗೆ ಡ್ಯಾಂನ ಒಳ ಹರಿವು 1,17,950 ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಂನಿಂದ ನದಿಗೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾವತಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕಂಪ್ಲಿ ಸೇತುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ.

ಮತ್ತೆ ಜಲಾವೃತಗೊಂಡ ಪತ್ತೆಪುರ ರಸ್ತೆ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಾಜನೂರಿನ ತುಂಗಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ 70 ಸಾವಿರ ಕ್ಯೂಸೆಕ್ ಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರು ನದಿಗೆ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ರಸ್ತೆಗಳು ಜಲಾವೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳು ಮುಳುಗಿ ತುಂಬಾ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಭಾಗದ ರೈತರ, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ಆಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.

ವಾರದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್, ನೆಟ್ ವರ್ಕ್ ಇಲ್ಲ

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಮಲೆನಾಡು ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಕೊಂಡಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಜನರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದೂಡು ವಂತಾಗಿದೆ. ವಾರಗಟ್ಟಲೇ ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲದೆ ನೆಟ್ ವರ್ಕ್‌ಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳು ಸ್ವಿಚ್ ಆಫ್ ಆಗಿದ್ದು ಮೊಬೈಲ್ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲು ಜನರೇಟರ್ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಳಸ, ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಶೃಂಗೇರಿ, ಕೊಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಹಲವೆಡೆ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಜನರೇಟರ್ ಮೂಲಕ ಮೊಬೈಲ್ ಚಾರ್ಜ್ ಆದರೂ ಬಿಎಸ್‌ಎನ್‌ಎಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ನೆಟ್ ವರ್ಕ್ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರೇಕ್

ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರವಾಹ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ನದಿಗೆ ಇಳಿಯದಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಕಬ್ಬಿಣದ ರಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಡೆಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ನಿತ್ಯ ನೂರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಮ್ಮಪೂರ್ವಿಕರು, ಸಂಬಂಧಿಕರ ಅಸ್ತಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಜತೆಗೆ ಪಿಂಡ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನದಿ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಜನರು ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಾಪಸ್ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಫಿಟ್ಸ್ ಬಂದು ನದಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೀನುಗಾರ

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಕಂಪ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಫಿಟ್ಸ್ ಬಂದು ಮೀನುಗಾರ ನದಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕಂಪ್ಲಿ ಕೋಟೆಯ ಬಳಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ತಟದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರ ಕರ್ಪಣ್ಣ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಫಿಟ್ಸ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವೇಳೆ ಏಕಾಏಕಿ ನದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಳೀಯರು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಕರ್ಪಣರನ್ನು ಕಂಡು ರಕ್ಷಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತೆರಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ ಡಿಸಿ

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರ–ದಕ್ಷಿಣದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಜೀವನದಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಹಾಗೂ ಉಪ ನದಿ ಭೀಮೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಭೀತಿ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡ ನದಿಗಳ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಲೋಕನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿವಾರ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ತೀರದ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ನಿಡಗುಂದಿ ತಾಲೂಕಿನ ವಿವಿಧ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಭೂಬಾಲನ್ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೆಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತೆರಳಿ ಪ್ರವಾಹದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಖುದ್ದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಸ್ಥೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು–577101.
(Autonomous Medical Institution of Govt. of Karnataka)
E-mail: directorcims2020@gmail.com Ph:08262-295347
ಸಂಖ್ಯೆ: ಸಿಮ್ಸ್/ಸರಬ/ಟೆಂಡರ್/ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆ/01/2023–24 ದಿ: 24.07.2024

ಇ–ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕಟಣೆ (ದ್ವಿ–ಲಕೋಟೆ ಪದ್ಧತಿ)

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಮೈಕ್ರೋಬಯಾಲಜಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು, ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಎಸ್‌ಸಿಪಿ/ಟಿಎಸ್‌ಪಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಉತ್ಪಾದಕರವರಿಂದ/ನೊಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕೃತ ಮಾರಾಟಗಾರರಿಂದ ದ್ವಿ–ಲಕೋಟೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇ–ಟೆಂಡರ್ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತಿತ್ತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಜಿಒಕೆ ಇ–ಪ್ರೊಕ್ಯೂರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಮುಖಾಂತರ https://kppp.karnataka.gov.in ವೆಬ್ ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಕ್ರ.ಸಂ. 1. ವಿವರಗಳು: ಲ್ಯಾಪ್‌ಟಾಪ್‌ಗಳು (ಎಸ್‌ಸಿಪಿ/ಟಿಎಸ್‌ಪಿ) **ಟೆಂಡರ್‌ನ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ :** 48.50 ಲಕ್ಷಗಳು (ಇ.ಎಂ.ಡಿ ರೂ.1,21,500) **ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ದಿನಾಂಕ:** 25.07.2024 **ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಅಂತಿಮ ದಿನಾಂಕ:** 12.08.2024

ಕ್ರ.ಸಂ. 2. ವಿವರಗಳು: ಮೈಕ್ರೋಬಯಾಲಜಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು, ಇನ್ಸ್ಟ್ರುಮೆಂಟ್ಸ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಐಟಂಗಳು **ಟೆಂಡರ್‌ನ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ :** 108.00 ಲಕ್ಷಗಳು (ಇ.ಎಂ.ಡಿ ರೂ.1,62,000) **ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ದಿನಾಂಕ:** 26.07.2024 **ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಅಂತಿಮ ದಿನಾಂಕ:** 14.08.2024

ಸಹಿ/– ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಸ್ಥೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು

ವಾ.ಸಾ.ಸಂ.ಇ/ಕೆಎಸ್ಎಂಸಿಎ/ಚಿ/34/24–25/360

ಪರಿಹಾರ ಜತೆಗೆ ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಕ್ರಮ

ನೆರೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಚಿವ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ಭೇಟಿ

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದ ನೆರೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ಶನಿವಾರ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು

ಕಳಸಾ– ಬಂಡೂರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಿಸಿ

ದೊಡ್ಡ ಯಜಮಾನರು, ಚಿಕ್ಕ ಯಜಮಾನರು ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೇಟಿ ವೇಳೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಕೈ ಹಿಡಿದು, ಮೇಕೆದಾಟು, ಕಳಸಾ– ಬಂಡೂರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳಿ ಕೈ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ ಹಾಗೂ ಎಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರನ್ನು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದರು.

ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಪರಿಹಾರ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು 777 ಕೋಟಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 23 ಕೋಟಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವ ಕೃಷ್ಣ ಬೈರೇಗೌಡ ಶನಿವಾರ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ನೆರೆ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ನೆರವು ನೀಡುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಭಾಗಶಃ ಹಾನಿಯಾದರೆ 50 ಸಾವಿರ ಕೊಡಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ಣ ಹಾನಿಯಾದರೆ 1.25 ಲಕ್ಷ ಪರಿಹಾರದ ಜತೆ ಹೊಸ ಮನೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ' ಎಂದರು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ 41.9 ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ 54 ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. 600 ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ. ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. 114 ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ' ಎಂದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಘೋಷಿಸಿರುವ 5 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್

← ಮೊದಲಪುಟದಿಂದ

ನೀವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಒತ್ತಾಯದಂತೆ ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸದನ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಸವಾಲಿನ ಇಲಾಖೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಂಪೇಗೌಡರು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಎಸ್.ಎಂ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಇದನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಯೋಜಿತ ನಗರವಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 70 ಲಕ್ಷ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದು 1.40 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. 1.04 ಕೋಟಿ ವಾಹನಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, , ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಹವಾಮಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರು ಕೂಡ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬಿಜೆಪಿ ಸರಕಾರ 110 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಕಳೆದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ 7 ಸಾವಿರ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಬರಿದಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತ್ತು. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರ್ಜಲ ಹೆಚ್ಚಿಸದಿದ್ದರೆ ಪರ್ಯಾಯ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತ ವಿಷಯಗಳು

- ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೈಡೆಕ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಎಸ್ಟೀಮ್ ಮಾಲ್ ಟು ಸಿಲ್ಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ವರೆಗೆ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ
- 12 ಕೋಟಿ ರು. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 100 ಕಿಮೀ ಸಿಗ್ನಲ್ ಫ್ರೀ ಕಾರಿಡಾರ್ ಮಾಡುವ ತೀರ್ಮಾನ
- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಹವಾಮಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
- ಬಿಜೆಪಿ ಸರಕಾರ 110 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.
- ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಗರದ 7 ಸಾವಿರ ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಬರಿದಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತ್ತು.
- ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಕಸದ ವಿಚಾರ, ಸಂಚಾರಿ ದಟ್ಟಣೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
- ಕಸ ಹಾಗೂ ಸಂಚಾರಿ ದಟ್ಟಣೆ ಸಮಸ್ಯೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸುಮಾರು 70 ಸಾವಿರ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಟ್ವೀಟೂ-ಖಾರಾ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ
ಎಐಸಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಹುತಾತ್ಮರಿಗೆ ಗೌರವ ಅರ್ಪಣೆ ವೇಳೆಯೂ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.ಸೇನೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಗ್ನಿಪಥ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಮಾನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಧಾನಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜೈಪಾಲ್ ಜೈನಿವಾಲ್
ಹರ್ಯಾಣ

ಈ ಹಿಂದೆ ಮೋದಿ ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಮೂರು ಕರಾಳ ಕೃಷಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಗ್ನಿವೀರ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಖಚಿತ

ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ: ಡಿಕೆಶಿ

2028ರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರು: 2028ರಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರವೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ. ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ತಿಳಿಸಿದರು.

ರಾಮನಗರ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವವರು ಸರ್ವನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಡೆ, ಹೆಜ್ಜೆ, ಭಾವನೆ, ಚಿಂತನೆ, ಅವರ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾವು ರಾಮನಗರದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ. ಇವರು ಬಂದು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುರುತನ್ನು ಬದಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮನಗರ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಕನಕಪುರ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಜನ ನಮ್ಮವರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ಎಂದು ವಾಗ್ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರು.

ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ದೇವೇಗೌಡರು ಹಾಸನದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ದೇವೇಗೌಡರು, ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಅವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗಲೂ ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ. ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಡೆದು ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಲ್ಕೈದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೆಸರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾವು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದೆವು. ಬೆಂಗಳೂರು ಇಂದು ವಿಶ್ವಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಯಾಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರ ರಾಮನಗರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀಡಬೇಕು, ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಜನರು ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಎಚ್‌ಡಿಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

ಭೂಮಿ ಇರುವ ತನಕ ರಾಮನಗರ ಹೆಸರು ತೆಗೆಯಲು ಆಗಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕಾ ಇದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಖುಷಿಯಾಗಿರಲಿ 2028ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ರಾಮನಗರ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವೂ ರಾಮನಗರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಮನಗರಕ್ಕಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ರಾಮನಗರ ಎನ್ನುವ ಬದಲು, ಸರಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂತಾ ನಮೂದಾಗಲಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರವಾರ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಷ್ಟೇ ಉಳಿಯಲಿದೆ. ಇದು ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿದೆ. ರಾಮನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ವಾದ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಎಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಬೃಂದಾವನ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೆ ಏರಿಕೆ

ಕೆಆರ್‌ಎಸ್ ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ರೂಪ ನೀಡಲು ಮುಂದಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಹಣ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ವಿಪಕ್ಷ ಟೀಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. ಅವರ ಆರೋಪ ಬೋಗಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಾದ ಯೋಜನೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ, ನಾನು ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ವಿಶ್ವದರ್ಜೆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಖಾಸಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಗಲಿದೆ. ಗಂಗಾ ಆರತಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಆರತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಎಚ್‌ಡಿಕೆ ತಿರುಗೇಟು

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೋಲು

ಬೆಂಗಳೂರು: ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಡಿಸಿಎಂ ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಎಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ನಡುವಿನ ವಾಕ್ಸಮರ ತಾರಕಕ್ಕೇರಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ ಎಂಬಂತೆ, 10 ವರ್ಷ ಆದ ಮೇಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಸರಕಾರ ರಚಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಡಿ.ಕೆ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ನೀಡಿದ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಎಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತಿರುಗೇಟು ನೀಡಿದ್ದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಸಗಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನೋಡಿದರೆ, ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೂ, ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಾವೇ ಸರಕಾರ ರಚಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ತುಂಬ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದವರು ಒಂದೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಘನಂದಾರಿ ಕೆಲಸ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಜನ ಇವರಿಗೆ ಮತ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ? ಇವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಪ, ಇವರು ಗೂಟ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಗೂಟ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾರೋ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದರು.

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ, ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಇವರು ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಬೆಲೆ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಕಾಯಲಿ ಎಂದರು.

2006ರಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಸಿಎಂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದಿದ್ದರೆ ಆಗಲೇ ಆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರಂತೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಿವೇಶನದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ, ಸಿಐಡಿ ತನಿಖೆಗಳು ನಡೆದು ಹೋಗಿವೆ. 500 ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ದೇವೇಗೌಡರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನಷ್ಟೇ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

-ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ಭೂಕುಸಿತ; ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತ

ಮಂಗಳೂರು: ಮಂಗಳೂರು - ಬೆಂಗಳೂರು ನಡುವಿನ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರೋಡ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ಸಮೀಪದ ಎಡಕುಮೇರಿ - ಕಡಗರವಳ್ಳಿ ನಡುವಿನ ದೋಣಿಗಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಹಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿತ ಪ್ರಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಸೋಮವಾರ ದವರೆಗೆ ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದೆ.ದುರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ರೈಲ್ವೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಸತತ ಮಳೆಗೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ ರೈಲು ಹಳಿಯ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದು ಬೆಂಗಳೂರು - ಮಂಗಳೂರು ನಡುವೆ ರೈಲು ಸಂಚಾರ ಸ್ಥಗಿತ ಗೊಂಡಿದೆ. ಘಟನೆಯಿಂದಾಗಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆ 5.30ಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರೋಡ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದ ವಿಜಯಪುರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ರೈಲು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ರೋಡ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿತ್ತು. ರೈಲು ರದ್ದಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ರೈಲು ಬಳಕೆದಾರರ ವೇದಿಕೆ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ರೌಡಿಶೀಟರ್ ಕಾಲಿಗೆ ಗುಂಡೇಟು,ಬಂಧನ

ತುಮಕೂರು: ಪ್ರಕರಣವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸ್ಥಳ ಮಹಜರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ರೌಡಿಶೀಟರ್ ಪರಾರಿಯಾಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ವೇಳೆ ಪೊಲೀಸರು ಆತನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡಿನ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ ಘಟನೆ ತುಮಕೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ರೌಡಿ ಶೀಟರ್ ಮನು ಕಾಲಿಗೆ ಗುಂಡೇಟು ತಗುಲಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನ ದಿಬ್ಬೂರು ಬಳಿ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದ್ದು, ನಗರ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಸಿಪಿಐ ದಿನೇಶ್ ರಿವಾಲ್ವಾರ್‌ನಿಂದ ರೌಡಿಶೀಟರ್‌ಗೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವಂತೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ದಿನೇಶ್ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದರು. ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಶರಣಾಗದೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಿ ಪರಾರಿಯಾಗಲು ಮನು ಯತ್ನಿಸಿದ. ಈ ವೇಳೆ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರೌಡಿಶೀಟರ್ ಮನು ಕಾಲಿಗೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಗಾಯಾಳು ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ ರೌಡಿಶೀಟರ್ ಮನುಗೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಡೆಂಘೀ ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಬಾಲಕಿ ಸಾವು

ಬೆಳಗಾವಿ: ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ರಣ ಭೀಕರ ಮಳೆಯ ನಡುವೆ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಶಂಕಿತ ಡೆಂಘೀಗೆ 14 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಫಲಿಸದೆ ಮೃತಪಟ್ಟ ಘಟನೆ ಶನಿವಾರ ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹೊನಗಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಬಾಲಕಿಗ ಪ್ರನಾಳಿ ಪರಶುರಾಮ ಉಂದ್ರೆಗೆ ಗುರುವಾರ ಜ್ವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಫಲಿಸದೆ ಬಾಲಕಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಬಾಲಕಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರ ಆಕ್ರಂದನ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದೆ.

{ಯು.ಟಿ. ಖಾದರ್} ಸ್ಪೀಕರ್

ಬಡತನದಿಂದ ದೂರವಾಗಲು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ನೀವು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ ನೀವು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬವೂ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ ತಂದೆ - ತಾಯಿ ಕೂಡಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಭಾರತದಂತಹ ಸಂವಿಧಾನ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸಿಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆರೋಪದ ಕುರಿತು ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಲಿ: ಜಿಟಿಡಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಸಚಿವ ಬೈರತಿ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನು ಸಮರ

ಮೈಸೂರು: ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವ ಬೈರತಿ ಸುರೇಶ್ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿರುವ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕ ಜಿ.ಟಿ. ದೇವೇಗೌಡ, ಸಚಿವರು ಈ ಆರೋಪದ ಕುರಿತು ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕಿದ್ದು, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನು ಸಮರ ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಸಚಿವ ಬೈರತಿ ಸುರೇಶ್ ಅವರು ನನಗೆ ಮುಡಾದಿಂದ ಜಮೀನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಚಿವ ಬೈರತಿ ಸುರೇಶ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಾನು ಮುಡಾದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿವೇಶನ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ 50-60 ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆ ನಂತರವೂ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಮೀನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.ಸಚಿವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದ್ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರು, ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಸಮೇತ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಅವರಿಗೆ ನೋಟಿಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಆರೋಪ ಸಾಬೀತು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಚಿವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನು ಸಮರ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರ ಮಾತುಕೇಳಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದು, ಸಚಿವರ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಸಿಎಂ ತಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ.

-ಜಿ.ಟಿ ದೇವೇಗೌಡ, ಶಾಸಕ

50:50 ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ನಡೆಯದು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 50:50 ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ನೀಡಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಜತೆಗೆ ರೈತರಿಂದ ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಜಮೀನು ವಾಪಸ್ ನೀಡಲು ಅಥವಾ ರೈತರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಿದೆ ಎಂದು ಜಿ.ಟಿ ದೇವೇಗೌಡ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

- **ನಿವೇಶನ ಪಡದ ಬಗ್ಗೆ ಬೈರತಿ ಸುರೇಶ್ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಜೆಡಿಎಸ್ ಶಾಸಕರ ಕಿಡಿ**
- **ಮುಡಾದಿಂದ ನಾನು ನಿವೇಶನ ಪಡೆದೇ ಇಲ್ಲ**
- **ಬಂಗಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಪರ ರೈತನಾದೆ.**

ಆಗಸ್ಟ್ 2ನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಅಹವಾಲು ಸ್ವೀಕಾರ

ಸಿಎಂ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯರಿಂದ ಜನಸ್ಪಂದನ

ಕಲಬುರಗಿ: ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಆಗಸ್ಟ್ ಎರಡನೇ ವಾರ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ ನಂತರ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದ ಜನಸ್ಪಂದನ ಸಭೆ ನಡೆಸಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಸಿ.ಎಂ. ಜನಸ್ಪಂದನಾ ಸಭೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ.ಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಭೆಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಸಿ.ಎಂ. ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾದ ವಚನಮಂಟಪ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕ್ಲಸ್ಟರ್, ಕೌಶಲ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ., ಕುಸನೂರ, ಹಡಗಿಲ್ ಹಾರುತಿ, ಕೆರೆ ಭೋಸಗಾ ಕೆರೆ ಬಳಿ ಶನಿವಾರ ಜಮೀನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಶೀಘ್ರವೇ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ನೀಲಿ ನಕ್ಷೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಚಿವ ಖರ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ: ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಆಗಸ್ಟ್ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಜನಸ್ಪಂದನಾ ನಡೆಸಲಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ಡಾ. ಶರಣಪ್ರಕಾಶ ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯೋಜನೆಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ. ಆವರಣದ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗದಂತೆ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ, ಭದ್ರತೆ, ಪಾರ್ಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಜನಸ್ಪಂದನಾ ನಡೆಸಲಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ಡಾ. ಶರಣಪ್ರಕಾಶ ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯೋಜನೆಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿ.ವಿ. ಆವರಣದ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಫಸಲ್-ಕರ್ನಾಟಕ ರೈತ ಸುರಕ್ಷಾ ಬೆಳೆವಿಮೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ಜುಲೈ 31 ಕೊನೆ ದಿನವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಪಾವತಿಸಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

-ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ, ಸಚಿವ

2 ಜಡೆ ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು

ಮೂವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜಡೆಗೆ ಕತ್ತರಿ

ರಾಮನಗರ: ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಡೆ ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡೆಗೆ ಪೋಷಕರು ಆಕ್ರೋಶ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನ ಅರಳಾಳುಸಂದ್ರದ ಸರಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ.

ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಎರಡು ಜಡೆ ಹಾಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಟ್ಟಾದ ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೂವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೂದಲು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಪೋಷಕರು ತರಾಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶಿವಕುಮಾರ್ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಮೇಲೆ ದರ್ಪ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಒಂದು ಜಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೂದಲು ಕಟ್ ಮಾಡಿದ್ದವಿ ಎಂದು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಷಕರ ಎದುರು ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ತಲೆದಂಡ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಲೆದಂಡವಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಮಾನತು ಮಾಡುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮರಿಗೌಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು, ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಶಿವಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರಾ ಅವರಿಗೆ ಅಮಾನತು ಆದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿಡಿಪಿಐ ಬಸವರಾಜೇಗೌಡಗೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ ಮೂಲಕ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೂಡಲೇ ಇಬ್ಬರು ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಅಮಾನತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅಹಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಪಾದಯಾತ್ರೆ

ಬಿಜೆಪಿ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭದ ಯಾತ್ರೆ

ತುಮಕೂರು: ಸಿಎಂ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಅವಹೇಳನಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಹಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದು ವಿಪಕ್ಷಗಳು ಪಾದಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಿದರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸಚಿವ ರಾಜಣ್ಣ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು.

ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕ್ಕೆಗೊಂಡಿದೆ, ಬಿಜೆಪಿ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ, ನಾ ಕಳ್ಳ, ಪರರನ್ನು ನಂಬ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2011ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸಿಎಂ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ನೀಡಿದ ನಡಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರ ಬಂಡವಾಳವಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರೆಲ್ಲಾ ಸೈಟು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇದೆ ಎಂದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರೇ ಮೂಡಾ ಸೈಟು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದು ವಾಸಸ್ಥಳದ ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮೂಡಾದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ನೀಡಿ ನಂತರ ಸಿಎಂ ಆರೋಪ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ವಿಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸವಾಲೆಸೆದರು.

ಸಿಎಂ ವಿರುದ್ಧ ಹುನ್ನಾರ

ಹಗರಣಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸರಕಾರ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಡಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಎಂ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಕ್ಲೀನ್ ಇಮೇಜ್‌ಗೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಹುನ್ನಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅಹಿಂದ ವರ್ಗದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದು ಬಂಗಾರಪ್ಪ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಲು ಮುಂದುವರಿದ ವಿಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸಚಿವ ರಾಜಣ್ಣ ಗಂಭೀರ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದರು.

ಚುನಾಯಿತ ಸರಕಾರ ಬೀಳಿಸಲು ಬಿಜೆಪಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ

ತಪ್ಪು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನ: ಖರ್ಗೆ

ಕಲಬುರಗಿ: ಮೂಡಾ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವೈಫಲ್ಯತೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ ಬಿಜೆಪಿ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡಿದರು.

ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸದನದಿಂದ ವಾಕ್ ಔಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದರು. ವಾಲ್ಮೀಕಿನಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ಆಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಎಸ್‌ಐಟಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಡಿ ಅವರು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಿಎಂ ಹಾಗೂ ಡಿಸಿಎಂ ಹಾಗೂ ನಾಗೇಂದ್ರ ಅವರನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸ'ಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಚುನಾಯಿತ ಸರಕಾರ ಬೀಳಿಸಲು ಬಿಜೆಪಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿ ಸರಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ 3000 ಐಟಿ ರೈಡ್ ಆಗಿವೆ. 121 ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲೂ 115 ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ರೈಡ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಬಿಜೆಪಿ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗ್ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರು.

ಬಿಎಸ್‌ವೈ ವಿರುದ್ಧ ಇಡಿ ತನಿಖೆ ಏಕಿಲ್ಲ?

ಶಾಸಕ ಬಸನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ್ ಯತ್ನಾಳ್ ಆರೋಪಿಸಿದಂತೆ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಡಿ ಏಕೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.? ಬಿಟ್ ಕಾಯಿನ್ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ಯಾಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.? ದೇವರಾಜು ಅರಸ್ ಟ್ರಕ್ ಟರ್ಮಿನಲ್ ಹಗರಣವನ್ನು ಇಡಿ ಏಕೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಿಎಸ್.ವೈ ಅವರ ಪೋಕ್ಸೊ ಕೇಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಕೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಎಂದು ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.

ಮೋದಿ ತಾರತಮ್ಯ ಧೋರಣೆ ಬಿಡಲಿ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಪ್ರಧಾನಿ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳೋದನ್ನ ಬಿಟ್ಟು, ದೇಶದ ಆದ್ಯತೆಗೆ,ದೇಶಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಾಗ ತಾರತಮ್ಯ ಧೋರಣೆ ಮಾಡೋದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದ ಸಚಿವ ಆರ್.ಬಿ.ತಿಮ್ಮಾಪುರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗ್ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮಿರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಗಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರ ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತ ನಾಡಿದ ಅವರು, ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿಗೆ ತಾಯಿ ಹೃದಯ ಇರಬೇಕು.

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ತಾರತಮ್ಯ ಬಿಟ್ಟು, ತಾಯಿ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿ ಸಬೇಕು ಎಂದರು. ಬಿಹಾರ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಧಾರಳವಾಗಿ ಹಣ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಭಯದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾರು ಹೆದರಿಸು ತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು. ಮೋದಿ ಸಾಹೇಬ್ರು, ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿಗಳು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುವಂ ತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಬರ ಪರಿಹಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಆದೇಶದಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವಂತಾಯಿತು ಎಂದರು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೂರ್ಣ ಬಜೆಟ್ ಓದಲಿ

ಹಾವೇರಿ: ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಮೊದಲು ಪೂರ್ಣ ಬಜೆಟ್ ಓದಲಿ ನಂತರ ಆರೋಪ ಮಾಡಲಿ. ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದೇ ಅಕೌಂಟ್‌ಗೆ ಹಿಂದೆ ಯುಪಿಎ ಸರಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಜನರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಂಸದ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಹೇಳಿದರು. ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಅನುದಾನ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾರೆ. 44,870 ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಡೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಮವಾರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನುದಾನ ಕೊಡಬೇಕಿದೆ. ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಗೆ 5,000 ಕೋಟಿ ಬಾಕಿ ಅನುದಾನ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಅನುದಾನ ಹರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದೆ, ಇನ್ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೆ ಎಂದರು. ಮುಡಾ ಹಗರಣದ ಕುರಿತು ಇಂದು ಬಿಜೆಪಿ- ಜೆಡಿಎಸ್ ಸಭೆ ಇದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟದ ರೂಪುರೇಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

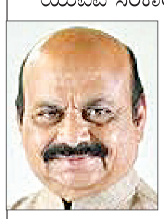

ಶಿರೂರು ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರವೇ ಹೊಣೆ

ಮಂಗಳೂರು: ಶಿರೂರು ದುರಂತಕ್ಕೆ ಐಆರ್‌ಬಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದ ಬಿಜೆಪಿ ಸರಕಾರ ನೇರ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವ ಮಂಕಾಳು ವೈದ್ಯ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಐಆರ್‌ಬಿಗೆ 11 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕಿಡಿಕಾರಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ತಂಡ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಐಆರ್‌ಬಿ ಏನೂ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರು ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಐಆರ್‌ಬಿ ಬಳಿ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಒಂದು ಹಿಟಾಚಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಐಆರ್‌ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಮೇಲೆ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಎಫ್‌ಐಆರ್ ಆಗಿದೆ. ಏನೇ ಮಾಡಿದ್ರೂ, ಐಆರ್‌ಬಿ ಮೂಲ ಬಿಜೆಪಿ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು.

ರಾಮನಗರ ಹೆಸರು ಬದಲಿಸಬೇಡಿ

ಗದಗ: ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ಎಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಖಂಡನೀಯ. ರಾಮನಗರ ಹೆಸರು ಇದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮ ಸೇನೆ ಸ್ಥಾಪಕ ಪ್ರಮೋದ್ ಮುತಾಲಿಕ್ ಹರಿಹಾಯ್ದರು.

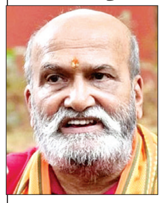

ಸುದ್ದಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಗಳು, ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ರಾಮನಗರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಭಾಗ ಎಂದು ಕರೆಬಹುದಲ್ಲವೇ. ರಾಮನ ಹೆಸರಿನ ಜಿಲ್ಲೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಖಂಡನೀಯ ಎಂದರು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರಿಗೆ, ಡಿಕೆ ಶಿವಕುಮಾರ್, ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 75 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಚರ್ಚ್ ರೋಡ್, ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್, ಕರ್ಜನ್ ರೋಡ್ ಸೇರಿದಂತೆ 32 ಕಡೆ ಹೆಸರು ಬದಲಾ ವಣೆ ಮಾಡಿ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿಮಾನ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಇದ್ದರೆ 32 ಕಡೆಯ ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು.

ರೆಸಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೊಂದು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಠ!

ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಸುದ್ದಿ

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್
vbhat@me.com

ಕೆಲವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮೂಡಿಗೆರೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ, ಹಾಸನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಲೇಜ್ ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗೆ ಉಪಾಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಕಣ್ಣ ಮುಂದೇ ನಡೆದ ಪ್ರಸಂಗವಿದು. ನಮ್ಮ ಟೇಬಲ್ ಪಕ್ಕ ಮೂವರು ಬಂದು ಕುಳಿತರು. ವೇಟರ್ ಬಂದ. 'ಏನೇನಿದೆ ತಿಂಡಿ?' ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದರು. 'ಇಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವಿಧದ ತಿಂಡಿಗಳಿವೆ. ನೀವೇ ಆಯ್ದು (ಬಫೆ) ಸೇವಿಸಬಹುದು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ 450 ರುಪಾಯಿ ಪ್ಲಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್' ಎಂದ ವೇಟರ್.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು – 'ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ.. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ತಿನ್ನಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬರಗಾಲ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಎರಡು ಇಡ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಡಾ ಸಾಕು. ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಿ.' 'ಸಾರಿ ಸರ್, ಇಲ್ಲಿ ಬಫೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಮಾತ್ರ. ಬೇಕಾದ್ರೆ, ಎರಡು ಇಡ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಡಾವನ್ನೇ ತಿನ್ನಿ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 450 ರುಪಾಯಿ ಪ್ಲಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್' ಎಂದ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು – 'ಅಲ್ಲಾರಿ, ಎರಡು ಇಡ್ಲಿ ಒಂದು ವಡಾಕ್ಕೆ ಐನೂರು ರುಪಾಯಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡೋದು ಸರೀನಾ? ಅದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ?' ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವೇಟರ್, 'ಇದು ಇಲ್ಲಿನ

ನಿಯಮ. ತಿನ್ನೋದಾದ್ರೆ ತಿನ್ನಬಹುದು.. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ...' ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಆ ಮೂವರು ಬೇಸರದಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಟರು. ಈಗಷ್ಟೇ ಆಗಮಿಸಿದ ಕಸ್ಟಮರ್ಸ್ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ರೆಸಾರ್ಟಿನ ಮಾಲೀಕ ಧಾವಿಸಿದ. 'ಏನಾಯ್ತು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಮೂವರು ನಡೆದುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮಾಲೀಕ, ವೇಟರ್ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡ.

ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಖಡಾಖಡಿ ಹೇಳಿದ – 'ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಾರು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಐಟಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ? ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀವೇಕೆ ಬಯಸುತ್ತೀರಿ? ಅಷ್ಟು ಐಟಮ್ ಸೇವಿಸದಿದ್ದರೆ, ಸೇವಿಸದ ಐಟಮ್ಮುಗಳಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹಣ ಪೀಕಿಸುತ್ತೀರಿ? ಸರಿ, ತಿನ್ನುವವರು ತಿನ್ನಲಿ, ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಎರಡು ಇಡ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಡಾ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿದ ಮೂವತ್ತು ಐಟಮ್ಮುಗಳನ್ನು ನಾವ್ಯಾಕೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು? ಸೇವಿಸದಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 450 ರುಪಾಯಿ ಪ್ಲಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಅಂತೀರಾ. ಇದ್ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಇದು ಗ್ರಾಹಕ ಸ್ನೇಹಿ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಲಾ ಕಾರ್ಟ್ (ಟೇಬಲ್ಲಿಗೆ ವೇಟರ್ ಬಂದು ಸರ್ವ್ ಮಾಡುವುದು) ಸೇವೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗ್ರಾಹಕ ಯಾಕೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು? ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೀವೇಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಯಾರೂ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಐಟಮ್ ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಐಟಮ್ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಹಗಲು ದರೋಡೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕ ವಿರೋಧಿ ನಡೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಶೋಭೆ ಅಲ್ಲ.'

ಮಾಲೀಕನ ಬಳಿ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಇದು ನಮ್ಮ ನಿಯಮ. ಬೇಕಾದವರು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದವರು ಹೋಗಲಿ. ನಮಗೆ ಬೇಸರವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕುಳಿತವ ಹೇಳುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದವ ಅಥವಾ ದುಡ್ಡು ಹೊಡಕೊಂಡವ ('ಹುಡ್ಗೋ'ಅಲ್ಲ) ಹೇಳುವ ಮಾತು ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಹಣ ಕೊಡುವವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಬೇಸರವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಹಕ ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಬೇಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಕೈಗೆ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಟೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆದುಂಬಿದವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಸಿದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಕಳಿಸಬಾರದು. ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಗೊಳಿಸದ ಯಾವ ಉದ್ಯಮವೂ ಬಹಳ ದಿನ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಾಭ ಮಾಡುವುದು ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ, ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಪರಮೋದ್ದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಸಿವಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗ್ರಾಹಕ ಬೇರೆ ಉಪಾಯ ಕಾಣದೇ ತನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಹಣ ಕೊಟ್ಟ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ಐಟಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಭಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಪರಿತಪಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ರೆಸಾರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವೆರೈಟಿಗಳು ಇಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಕಾರಣ ಅವರು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವವರಿಗೆ, ಅತಿಯಾದ ಸೇವನೆ ತೀವ್ರ ಕಿರಿಕಿರಿ ಯಾಗಬಹುದು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ, ಕೈ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಬಾರದು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರು ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದೂ ಸೋಲುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ವಾಪಸ್ ಹೋದ ಗ್ರಾಹಕನನ್ನು ಮರಳಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಷ್ಟೂ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಆತ ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಾಗ ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹತ್ತಾರು ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

If you don't appreciate your customers, someone else will. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಿಜಿನೆಸ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅರಿತಿರಲೇಬೇಕಾದ ಮೂಲಮಂತ್ರ. ಗ್ರಾಹಕ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಮಾತಿದೆ Quality in a service or product is not what you put into it. It is what the customer gets out of it.ಇದು ಪ್ರತಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯ. ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನದೇ ಎದ್ದು ಹೋದ ಆ ಮೂವರ ನಡೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಠ ಕೇಳಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು ಹೇಗೆ?

ರಿಚರ್ಡ್ ಬ್ರಾನ್‌ಸನ್ ಅದ್ಯಾವ ಮೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಏನೋ? ಕೆಲ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಅವರಿಗೊಂದು ಟ್ವಿಟರಿನಲ್ಲಿ (ಟ್ವೀಟ್ ಅಲ್ಲ) ಮೆಸೇಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಮೆಸೇಜ್ ಮಾಡಿದರು ನನಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. 'ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಹೇಗೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಾನ್‌ಸನ್ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ಶ್ರೀಮಂತ ವಾರೆನ್ ಬಫೆಟ್ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದರು.

- ಏನೇ ಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ಫಲಿತಾಂಶ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಟೈಮು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.
- ನಿಮ್ಮ ಸಂತಸ, ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ಕಂಪ್ಲೇನ್ ಮಾಡೋದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನನ್ನಂಥ ಅದೃಷ್ಟವಂತ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ.
- ಏನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಂದಿಗೂ ಕೈಚೆಲ್ಲಬೇಡಿ.
- ನೀವು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ.
- ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಯೋಚನೆಗಳಿರುವವರನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸುವವರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ.

ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತೀರಿ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಈ ಏಳೂ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನಂತೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನವನ್ನೂ ಹೊಸದಾಗಿ, ಖುಷಿಯಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.

ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಂಡು 'ಶಾಕ್'

ಇದು ಎಲ್ಲೂ ಸುದ್ದಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ರವಾಂಡದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನ ಇದ್ದ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ನೋಡಿ ಅತೀವ ಸಂತಸ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಂತೆ. ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೆ ಹಿರಿಯ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರಂತೆ– 'ರಾಜಧಾನಿ ಕಿಗಾಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಇಷ್ಟು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ಗಣ್ಯರಿಗಾಗಿ ಈ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಅಲ್ಲ. ವರ್ಷದ ಯಾವುದೇ ದಿನ ಬಂದರೂ ಇದೇ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಣಬಹುದು.'

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರವಾಂಡಕ್ಕೆ ಹೋದ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಂಡು 'ಶಾಕ್' ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಸ, ಕಡ್ಡಿ, ಬಾಟಲಿ, ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್... ಹೀಗೆ ಯಾವ ಕಸ-ಕಲ್ಮಶಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಉಗುಳುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲೆ-ಅಡಕೆ ಪಿಚಕಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳೇಕಾಯಿ ತಿಂದು ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಬೀದಿಗೆಸೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಸಹ ರಸ್ತೆ ಬದಿಗೆ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ತಂಬಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ. ಬಡತನಕ್ಕೂ, ಕೊಳಕಿಗೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ. ಮೊದಲನೆಯದಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯದೂ ಇರಲೇಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯದೇ ಕಾರಣ. ಆದರೆ ರವಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಡತನವಿದ್ದರೂ ಅಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಧಾನಿಯೋ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷನೋ ಕರೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶವಾಸಿಗೂ ಅನಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ದೇಶ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀವ ಕಾಳಜಿ ಇರಬೇಕು. ನೂರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ, ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಲಸಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯೆಂದರೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಹೇಗೋ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೆಂದರೂ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರೇ.

ರವಾಂಡದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಜತೆಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರೊಬ್ಬರು 'ನಾನೂ ನೋಡ್ತಾನೇ ಇದ್ದೇನೆ, ರವಾಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಸವನ್ನಾದರೂ ಹುಡುಕಲೇಬೇಕೆಂದು, ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರು. ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಯಾವುದೇ ಘೋಷಣೆಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಅದೊಂದು ಜೀವನಕ್ರಮದಂತೆ, ತೀರಾ ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವಿದೇಶಿ ಗಣ್ಯರು ಬಂದಾಗ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ರಾಜಭವನ ಹಾಗೂ ಅವರು ಓಡಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಕ್ ಸಮಾವೇಶವಾದಾಗ, ಇಡೀ ನಗರವನ್ನು ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಸಿಂಗರಿಸಿದ್ದರು. ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಡಾಂಬರು ಹಾಕಿ ಬಿಳಿ ಪಟ್ಟಿ ಬಳಿದು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಆನಂತರ ಒಂದೆರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಈ ಅಲಂಕಾರ, ಸ್ವಚ್ಛತೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಾಯ!

ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮಗೆ ಒಂದು ಸಾಂಘಿಕ ಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕಸಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವತಃ ಪ್ರಧಾನಿಯವರೇ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದರೂ, ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡರೂ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಲ್ಲ. ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆಂದು, ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲೆಂದು ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯವೂ ಬಳಸುವ ನೋಟಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಲಾಂಛನವಿಟ್ಟು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂಥ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೋದಿಯವರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದು ಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಭಾರತ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವುದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳಿಗೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದರೆ ಯಾವ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾದೀತು?

ಯಾರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು?

ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ರೀಡರ್ಸ್ ಡೈಜೆಸ್ಟ್ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಓದಿದ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವಿದು.

ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಅಧಿಕಾರಕೆ ಬಂದ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ ಶ್ರೀಮಂತ ಆರ್ಟ್ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ ಇಟಲಿಗೆ ಬಂದು, ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದ ಟಿಟಿಯನ್‌ನ ಬೃಹತ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ಭಾರಿ ಬೆಲೆಗೆ ಖರೀದಿಸಿದ. ಅದನ್ನು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇಟಲಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಸರಕಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು.

ಆಗ ಆ ಅಮೆರಿಕನ್ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಕಾರನಿಗೆ ಅತೀವ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಆತ ಒಬ್ಬ ಸಲಹೆಗಾರನನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಒಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ – 'ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಟಿಟಿಯನ್‌ನ ವರ್ಣಚಿತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ವರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಹೇಳಿ. ಆತ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಯಕನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವನು ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಅಭಿಮಾನಿಯಿರಬೇಕೆಂದು, ತಕ್ಷಣ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಂತರ, ಮೇಲಿನ ಪೇಂಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ.'

ಅಮೆರಿಕದ ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಕಾರನಿಗೆ ಇದು ಅದ್ಭುತ ಐಡಿಯಾ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಆತ ತಕ್ಷಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾಕಾರನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಟಿಟಿಯನ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಿದ. ಆತ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಮುಂದೆ ಆತ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಆಯಿತು. ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಪೇಂಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ.

ಬಂದವನೇ ಆ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೆರೆಸಿ ಹಾಕುವಂತೆ ನುರಿತ ಪೇಂಟರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದ. ಆತ ಹರಿತವಾದ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಬಹಳ ನಾಜೂಕಿನಿಂದ ಮೇಲಿನ ಪದರ ಕೆರೆಸಿ ಹಾಕಿದ. ಟಿಟಿಯನ್‌ನ ಅದ್ಭುತ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಎದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸುಮ್ಮನಾಗದ ಪೇಂಟರ್, 'ಸರ್, ಈ ಟಿಟಿಯನ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಕೆಳಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪೇಂಟಿಂಗ್ ಇರುವಂತಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹಕಾರನಿಗೆ ದಿಗಿಲಾಯಿತು. ಆ ಪೇಂಟರ್, ಟಿಟಿಯನ್‌ನ ಪೇಂಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿತ್ರ ಎದ್ದು ಬಂದಿತು. ನೋಡಿದರೆ ಮುಸ್ಸೋಲಿನಿ ಪೇಂಟಿಂಗ್!

ಅದು ರಂಗಭೂಮಿ ಅಲ್ಲ, ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆ

ಒಮ್ಮೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರ ಜತೆಗೆ ವೇದಿಕೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ದಿನ ಅವರು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಹಲವರು ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು.

ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ, 'ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರೇ, ನೀವು ರಂಗಭೂಮಿಯ ನಟರಾಗುವ ಬದಲು, ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಿಂದ ಇಡೀ ಲೋಕಸಭೆ ತಲೆದೂಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಲೋಕಸಭೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಯಾವುದಿದೆ? ಈಗಲೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ, ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅದಕ್ಕೆ ತಟ್ಟನೆ ಹಿರಣ್ಣಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು – 'ಅಲ್ಲಯ್ಯಾ, ನಾನು ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೂರ್ಖನ ಹಾಗೆ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತು ಎದ್ದು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೋದ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯ ಮಾತಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ, ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವ ವ್ಯವಧಾನ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯನಾದರೆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೂಕನಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹಾಗೆ ಇರುವುದುಂಟಾ? ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಲೋಕಸಭೆ ಅನ್ನೋದು ರಂಗಭೂಮಿ ಅಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾಟಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ. ನನಗೆ ಮೂಕನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.'

ಹೀಗೊಂದು ಫನ್ ಕ್ಲಬ್!

ನಾನು ಡೆನ್ವರ್‌ನ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ಫನ್ ಕ್ಲಬ್ ಅಂತ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಅದೊಂದು ಪಬ್. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬೇಸರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ 'ವಕ್ರತುಂಡೋಕ್ತಿ' ಮಾದರಿಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಗೋಡೆಗೆ ತಗುಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

- Why do german love american? Because American are most hated people
- ಯಾರಾದರೂ ಎರಡೂ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ bilingualಅಂತಾರೆ. ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿದರೆ multilingualಅಂತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡುವವರನ್ನು ಏನಂತಾರೆ? –ಅಮೆರಿಕನ್!
- ಅಮೆರಿಕನ್‌ಗೂ ಯೋಗರ್ಟ್(ಮೊಸರು)ಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ?

– ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯೋಗರ್ಟ್ ತನ್ನದೇ ಆದ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅಮೆರಿಕನ್‌ಗೆ ಹೇಳಲಾಗದು!

- ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ!

– ಗ್ರಾಹಕರು ಡಬಲ್ ಚೀಸ್ ಬರ್ಗರ್, ಲಾರ್ಜ್ ಫ್ರೆಂಚ್ ಫ್ರೈಸ್‌ಗಳ ಜತೆಗೆ ಡಯಟ್ ಕೋಕ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ!

- ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ!

– ಸಾವಿರಾರು ಡಾಲರ್‌ನ ಕಾರನ್ನು ಮನೆಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಡದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ!

ನಳ ಮಹಾರಾಜ ಮಾಡಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪಾಯಸದ ರೆಸಿಪಿ ಬೇಕೇ?

ತಿಳಿರು ತೋರಣ

ಶ್ರೀವತ್ಸ ಜೋಶಿ
srivathsajoshi@yahoo.com

'ಅಮಿತಗುಣೋಪಿ ಪದಾರ್ಥೋ ದೋಷೇಣೈಕೇನ ನಿಂದಿತೋ ಭವತಿ। ನಿಖಿಲರಸಾಯನಮಹಿತೋ ಗಂಧೇನೋಗ್ರೇಣ ಲಶುನ ಇವ॥' ಅಂತೊಂದು ಸುಭಾಷಿತ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು, ಒಂದೇಒಂದು ದೋಷವಿದ್ದರೂ ಸಾಕು ನಿಂದನೆ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಔಷಧಗಳಿಗೆಲ್ಲ ರಾಜನೆನಿಸಿದರೂ ಕಟುವಾದ ವಾಸನೆಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯು ಹೇಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ– ಎಂದು ಈ ಸುಭಾಷಿತದ ಅರ್ಥ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಲಶುನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಲಶುನಂ ಗೃಂಜನಾರಿಷ್ಟ ಮಹಾಕಂದ ರಸೋನಕಾಃ ಎಂದು ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರ್ಯಾಯಪದಗಳು. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕುರಿತಾದದ್ದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಭಾಷಿತವೂ ಇದೆ: 'ಅಲ್ಪತ್ವಗಾಕೃತೀನಾಂ ವಿಗರ್ಹಿತಾನಾಂ ಸದಾಗತಿಂ ನುದತಾಮ್। ಪಿಶುನಾನಾಂ ಲಶುನಾನಾಂ ನ ಸಹಂತೇ ಗಂಧಮಪಿ ಸಂತಃ॥' ಇದರ ಅರ್ಥ– ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸಂತರು ಮೂಸಿಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಅಲ್ಪತನ ತೋರಿಸುವಂಥವು (ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ತೆಳು ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಅಲ್ಪತನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿರುವುದು), ದೂಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂಥವು, ಮತ್ತು ದುರ್ನಾತ ಬೀರುವಂಥವು. ಮತ್ತೆ ದ್ವಿಜರಂತೂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲೇಬಾರದೆನ್ನುವ ಶ್ಲೋಕವೊಂದು– 'ಲಶುನಂ ಗೃಂಜನಂ ಚೈವ ಪಲಾಂಡು ಕವಕಾನಿ ಚ। ಅಭಕ್ಷ್ಯಾಣಿ ದ್ವಿಜಾತೀನಾಮಮೇಧ್ಯಪ್ರಭವಾನಿ ಚ॥ ಅಂತ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆಯಂತೆ.

ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳೂ ಲಶುನ ಎಂಬ ಪದವನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದಿದೆ. ಎಸ್ ವಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರು ಇಂದ್ರಚಾಪದ ಒಂದು ಚೌಪದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: 'ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಜ್ಜನರೊಡನಾಡಬಿಟ್ಟರು। ಖಳನಿಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಬರದು। ಕಸ್ತೂರಿಯೊಡನಿಟ್ಟು ಕುಟ್ಟಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟರು। ಲಶುನಕೆ ಸೌರಭ ಬರದು। – ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕೆಟ್ಟದೆಂದು ನಿಂದಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವಕ್ಕರಿಸಿದ ಯಾವನೋ ದುಷ್ಟನ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಹತಾಶರಾಗಿ ಆ ನೋವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಘಾಟನ್ನು ರೂಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದ್ರಚಾಪ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ಆತ್ಮಕತೆ ಅಂತಲೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಭಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಾಪಕೃತ್ಯವೆಂದೇ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರಿದ ಡಂಗುರ ಯಮನು ಅಘ– ನಾರಿಯರೆಳೆದು ತಂದು ನರಕದೊಳಿಡು ಎಂದು... ಎಂಬ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಯಮಕಿಂಕರರು ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತ 'ಲಶುನ ವೃಂತಾಕಾದಿಗಳನು ಭಕ್ಷಿಸುವಳ। ಸೊಸೆಯರೊಡನೆ ಮತ್ಸರಿಸುತಿಹಳ। ಹಸಿದು ಬಂದವರಿಗೆ ಅಶನವಿಲ್ಲೆಂಬಳ। ಉಸಿರು ಬಿಡದ ಹಾಗೆ ಎಳೆದು ತನ್ನಿರೊ...' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೃಂತಾಕ ಅಂದರೆ ಬದನೆ. ಬದನೆಯನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಕಿವುಚಿ ಹುಣಿಸೆರಸ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸು ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಭರ್ತಾ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಲೈಟಾಗಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಒಂದು ಒಗ್ಗರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಚಪ್ಪರಿಸುವವರನ್ನು ದಾಸರು ಏನೆನ್ನುವರೋ!

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಇಷ್ಟು ಘಾಟು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಿಂದನೆ, ತಿರಸ್ಕಾರಗಳು ಇಂದುನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ, ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನಿಂದಲೇ ಅದು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಯುದ್ಧದ ಕೊನೆಯ ದಿನ ದುರ್ಯೋಧನನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಳ ರಾಶಿಯ ನಡುವೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶ. ಅದು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ 'ನೋಡಿ ಕನಲ್ವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಪಟೆಯ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಯೊಳ್ ತೊಯ್ದಿಕ್ಕಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕಂಪಿನಂತೆ ಬಳ್ಳುವಿನ ಬಾಯೊಳಳುರ್ವ ಕೆಂಡಂಗಳೊಳ್ ಸುಟಿದು ಬೇವ ಪೆಣಂಗಳ ಕಂಪು ನಾಱುವುದರ್ಕೆ ಸೈರಿಸಲಾಱದೆ...' ಹೋದನಂತೆ ದುರ್ಯೋಧನ. ಹಳಗನ್ನಡದ ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನುಡಿಯನ್ನು ನಮಗೀಗ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಎರವಲು ಪಡೆದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ– ಹಳೆಯ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಸುಟ್ಟಾಗಿನ ವಾಸನೆಯ ಹಾಗೆ, ಗುಳ್ಳೆನರಿಯ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡುತ್ತ ಅಥವಾ ಉರಿಯುವ ಕೆಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಯುತ್ತಿರುವ ಹೆಣಗಳ ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ದುರ್ಯೋಧನನು ದೂರದೂರ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ವೈಶಂಪಾಯನ ಸರೋವರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದನು. ಹೇಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಆ ಕರಾಳ ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮೂಗಿಗೆ ಅಡರುತ್ತಿದ್ದ ಕಮಟು ವಾಸನೆ ಎನ್ನುವುದು ಓದುಗರ ಊಹೆಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಅಂದಹಾಗೆ ಜೈನಕವಿ ಪಂಪನಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ವಾಸನೆಯ ಪರಿಚಯ ಹೇಗಾಯ್ತೋ! ಬಹುಶಃ ಪಂಪನ ಪಕ್ಕದಮನೆಯವರು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಪ್ರಿಯರಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ಆದರೂ ಪಾಪ, ಕಟುವಾದ ವಾಸನೆ ಇದೆಯೆಂಬ ಒಂದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಿಂದನೆ. ತಿಂದಮೇಲೆ ಉಸಿರಿಗೆಲ್ಲ ವಾಸನೆ, ಮಾರನೆದಿನ ಬೆವರಿಗೂ ನಾತಲೀಲೆ– ಎಂಬುದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆರೋಪ. ಈರುಳ್ಳಿಯಾದರೂ ಓಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಯಾಕೆ ಎನ್ನುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಅಂಕಣಬರಹದ ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ದೂಷಣೆಯಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗುಣಗಾನ. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಾರದ (ನನಗಂತೂ ಇದುವರೆಗೆ ಗೊತ್ತಿರದ) ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಂಕಲನ. ಇಲ್ಲೊಂದು ಡಿಸ್‌ಕ್ಲೇಮರ್ ಸಹ ಅವಶ್ಯ. ನನಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯೆಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ವ್ಯಾಮೋಹವೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವಷ್ಟು ವಾಕರಿಕೆಯಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯ್ದ ಕೆಲ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ– ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಸಳೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಹುಳಿ, ಎಳೆಹಲಸಿನಕಾಯಿಯ ಹುಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ– ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಪರಿಮಳ ಇದ್ದರೇನೇ ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿ ಎನ್ನುವವನು ನಾನು. ಅಂತೆಯೇ ಪಾಸ್ತಾ, ನೂಡಲ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ವಿದೇಶೀ ತಿಂಡಿಗಳೂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ರುಚಿಕರವೆನಿಸವು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗಂತ, ಇಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟೋರ್‌ನಿಂದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಾವಿನ ತೊಕ್ಕು, ಗೊಂಗುರಾ ಪಿಕಲ್ಸ್ ಜಾಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿದೌಟ್ ಗಾರ್ಲಿಕ್ ಅಂತ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಿಜ್ಜಾದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸಾಕು, ಜೊತೆಗೆ ಗಾರ್ಲಿಕ್ ಬ್ರೆಡ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಆರಕ್ಕೇರದ ಮೂರಕ್ಕಿಳಿಯದ ರೀತಿಯದು ನನ್ನ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಪ್ರಿಯತೆ.

ಹಿಂದೂಕುಶ್ ಪರ್ವತಾವಳಿಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಉಗಮವಾದದ್ದಂತೆ. ಅಲ್ಲ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಕಾಡುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು, ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನುಷ್ಯನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಕುಲವು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥ, ಬೆಳೆಸಿ ಬಳಸಬಹುದಾದ್ದು ಅಂತ ಗುರುತಿಸಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳೇ ಸಂದಿವೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞರು. ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನ ಅತಿಯಾದ ಥಂಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೂ, ಅಂತಹ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಖಾದ್ಯಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಆಮೇಲೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಘಮ ಹಬ್ಬಿತು. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಪಿರೇಮಿಡ್ಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಪಿರೇಮಿಡ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಅಷ್ಟೇಅಲ್ಲ, ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯೇ ಕರೆನ್ಸಿಯೂ ಆಗಿತ್ತಂತೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಗೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳುವಾಗ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಗಲಿದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ದಾರಿಖರ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇರಬಹುದು!

ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ರೋಗರುಜಿನಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ತಾಯಿತದಂತೆ ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿರುವುದು ಈಗಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಮಿಡ್‌ವೈಫ್‌ಗಳು ಪ್ರಸೂತಿಗೃಹದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ, ನವಜಾತ ಶಿಶುವನ್ನು ಕ್ಷುದ್ರಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ಯಾಲೆಸ್ಟೈನ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವರನು ತನ್ನ ಪೋಷಾಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಎಸಳನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಶೋಭನರಾತ್ರಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಾಮೋತ್ತೇಜಕ, ಹಾಗೂ ಅದೇ ಅದಕ್ಕೆ ವರ ಮತ್ತು ಶಾಪವೂ ತಾನೆ?

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಔಷಧೀಯ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಚರಕಸಂಹಿತಾ, ಕಾಶ್ಯಪಸಂಹಿತಾ, ಅಷ್ಟಾಂಗಹೃದಯ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಷಡ್ರಸಗಳ ಪೈಕಿ ಐದನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯದು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಆಯುರ್ವೇದ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಇಂಟೆರೆಸ್ಟಿಂಗ್ ಅಂದರೆ ಯಶೋಮಿತ್ರ ಎಂಬ ಬೌದ್ಧಭಿಕ್ಕುವೊಬ್ಬ ಬರೆದಿದ್ದೆನ್ನಲಾದ, ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಕಾಲದ್ದೆಂದು ನಂಬಲಾದ, ಕ್ರಿ.ಶ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತುರ್ಕಿಸ್ತಾನದ ಕುಛರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನದ ವೇಳೆ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಎಚ್ ಬೋವರ್ ಎಂಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥ. ನಾವನೀತಕಮ್ ಎಂದು ಅದರ ಹೆಸರು. ಸಂಸ್ಕೃತ–ಪ್ರಾಕೃತ ಮಿಶ್ರಣದಂಥ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಥಮ ಕಾಂಡದಲ್ಲೇ 43 ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸುಶ್ರುತ, ಹರಿತ, ಪರಾಶರ, ವಸಿಷ್ಠ, ಭೇಲ ಮುಂತಾದ ಋಷಿಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಹೆಸರು, ರುಚಿ, ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಯಂತೆ ಕಡುನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಶ್ವೇತಕಮಲ, ಶಶಿಕಿರಣ, ಶಂಖಗಳಂತೆ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಗೆಡ್ಡೆಯಿರುವ ಸಸ್ಯವೊಂದು ಸುಶ್ರುತನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದನ್ನವನು ಅಲ್ಲೇ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಶಿರಾಜನ ಬಳಿಗೊಯ್ದು ಅದೇನೆಂದು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕಾಶಿರಾಜನು 43 ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸುಂದರ ಕಾವ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು. ಅದೇ ಲಶುನಕಲ್ಪ.

ಅದರ ಪ್ರಕಾರ– ಸಮುದ್ರಮಥನದ ವೇಳೆ ಅಮೃತಕುಂಭ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಧನ್ವಂತರಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಅಸುರರು ಮತ್ತು ಸುರರಿಗೆ ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಹಿನಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬೇಕಂತಲೇ ಅಮೃತವು ಸುರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಗಲೆಂದು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಂಚು. ಅದು ಸ್ವರಭಾನು ಎಂಬ ಅಸುರನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವನು ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳ ಸಾಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮೋಹಿನಿಯಿಂದ ಅಮೃತವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕಪಟವು ಸೂರ್ಯ–ಚಂದ್ರರಿಗೆ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಡನೆಯೇ ಮೋಹಿನೀರೂಪ ತೊರೆದ ವಿಷ್ಣು ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಅಸುರನ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಾಗಲೇ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅಸುರ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ರುಂಡ–ಮುಂಡಗಳದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ರಾಹು–ಕೇತುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಕತ್ತನ್ನು ಕೊಯ್ದಾಗ ಆಗಿನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಮೃತದ ಒಂದೆರಡು ಬಿಂದುಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ! ಮುಂದೆ ಕಾಶಿರಾಜನು ಸುಶ್ರುತನಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ಥರದ ಕಾಯಿಲೆ–ಕಸಾಲೆಗಳನ್ನು

ಅದು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ; ಹಸಿವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಕೆಮ್ಮು, ನಿತ್ರಾಣ, ಅಜೀರ್ಣ, ಕೈಕಾಲು ಊತ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಬಾತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೊಟ್ಟೆಹುಳ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮುಂತಾದುವೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅದು ರಾಮಬಾಣ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಲಶುನ ಸೇವನೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಕೊಳಲಿನಂತೆ ಇಂಪಾದ ಸ್ವರ, ಪುಟವಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಂಥ ಮೈಕಾಂತಿ, ಶಕ್ತಿಯುತ ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಧೃತಿ, ಸುಕ್ಕುಗಳಿಲ್ಲದ ಶರೀರ, ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಸದಾ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ–ವೀರ್ಯ ದಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಶತವರ್ಷ ಬಾಳುತ್ತೀಯೆ ಎಂದು ಹರಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪೋಪಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಉತ್ಸವದ ವಿವರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಉತ್ಸವ. ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಗೋಧಿ, ಬಾರ್ಲಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು, ಮದ್ಯ, ಮಾಂಸ ಸೇವನೆಯ ಮೋಜು ಮಸ್ತಿ. ಮಾಘದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಧವ(ಚೈತ್ರ) ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂಬಾಗಿಲಿಗೆ, ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ, ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ತೋರಣ. ಮನೆಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮಾಲೆಯ ಧಾರಣ. ಹಜಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ ಪೂಜೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ವಿವರಣೆ ನಾವನೀತಕಮ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿದೆ. ನನಗೆ ಅಂತರಜಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರದೊಂದು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಿಡಿಎಫ್ ಸಹ ಸಿಕ್ಕಿದೆ!

ಹಾಗೆ ಅಂತರಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಶೋಧದ ವೇಳೆ ಸಿಕ್ಕ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಧಿ– ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲದ ನಳ ಮಹಾರಾಜನಿಂದ ರಚಿತವಾದದ್ದೆನ್ನಲಾದ ಪಾಕದರ್ಪಣಮ್ ಕೃತಿ. ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಡಾ. ಇಂದ್ರದೇವ ತ್ರಿಪಾಠಿಯವರ ಹಿಂದೀ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥದ ಪಿಡಿಎಫ್. ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಆಯುರ್ವೇದೀಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃತ ಏವಂ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಅದರ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ವಾರಾಣಸೀ ಚೌಖಂಬಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಕಟಣೆ. ನಳ ಮಹಾರಾಜನ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಕರ್ಷಕ ರೆಸಿಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿವೆ. ಬರೀ ರೆಸಿಪಿಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಶರೀರಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಉಪಯೋಗ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳೂ ಇವೆ. ಸಸ್ಯಾಹಾರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಂಸಾಹಾರ ತಯಾರಿಯ ವಿವರಗಳೂ ಇವೆ. ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯಂತೂ ನನಗೆ ಬಹಳವೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತು. ಪಾಕದರ್ಪಣಮ್‌ನ ಚತುರ್ಥ ಅಂಕದಲ್ಲಿ ಪಾಯಸ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 'ವಿಚಿತ್ರ ಲಶುನ ಪಾಯಸ ನಿರ್ಮಾಣ ವಿಧಿ' ಇದೆ. 'ಅಥ ಭೇದಾನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಾಯಸಸ್ಯ ವಿಚಿತ್ರಕಾನ್। ತ್ವಚಂ ಲಶುನಭಾಗಾನಾಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನತಃ...' ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗಿ 'ನಿಕ್ಷಿಪೇತ್ತತ್ರ ಜಾತ್ಯಾದಿ ಕುಸುಮಾನ್ಯುಭಯತ್ರ ಚ। ಪಾಯಸಂ ಲಘುವಾತಘ್ನಂ ರಮ್ಯಂ ವ್ಯಾಧಿಹರಂ ಶುಭಮ್' ಎಂದು ಮುಗಿಯುವ, ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರದಂತೆ ಪಾಕವಿಧಾನ ಓದುವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಅನುಭವ. ಒಟ್ಟು 12 ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪಾಯಸ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇರುವುದರಿಂದ ನಿಖರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಯಿತು. ಅದರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗಾಗಿ:

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ 10–12 ಎಸಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಎರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಸಾಡಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಸಳನ್ನೂ ಅಡ್ಡಡ್ಡಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ. ನಡುವಿನ ಗಟ್ಟಿ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಆ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸೂಜಿ–ದಾರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಮಾಲೆ ಅಥವಾ ಗುಚ್ಛದಂತೆ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಯಲಿಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಅದು ಬೇಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಗುಚ್ಛವನ್ನು ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿಡಿ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ತೀವ್ರ ಘಾಟು ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಗುಚ್ಛವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ದಳಗಳನ್ನು ಮೆತ್ತಗೆ ಹಿಸುಕಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ. ಹಾಲು ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವವರೆಗೂ ಮಿಶ್ರಣವು ಕುದಿಯಲಿ. ಕೆನೆಗಟ್ಟದಂತೆ ಆಗಾಗ ಕಲಕುತ್ತಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸುವಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ. ಈಗ ಈ ಪಾಯಸವನ್ನು ಎರಡು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಬೋಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ. ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನೂ, ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣಿನ ತೊಳೆಯನ್ನೂ ಉದುರಿಸಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದೆರಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಬೋಗುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಅದ್ದಿತೆಗೆಯಿರಿ. ಚಿಟಿಕೆಯಷ್ಟು ಪಚ್ಚೆಕರ್ಪೂರವನ್ನು ಎರಡೂ ಬೋಗುಣಿಗಳಿಗೆ ಚಿಮುಕಿಸಿ. ಜಾಸ್ತಿ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾಯಸವು ವಾತನಾಶಕವೂ ವ್ಯಾಧಿನಾಶಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಇತಿಹಾಸ

ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೇ ನೀರಿನ ಶುಲ್ಕ, ಅಕ್ಟ್ರಾಯ್ ಸುಂಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಲೋಹಗಳ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆಯು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು.

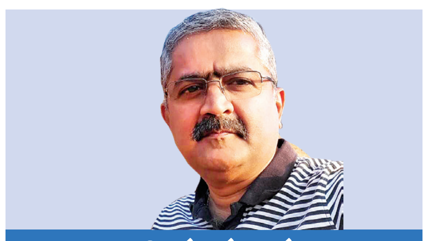

ವಿದ್ಯಮಾನ
ವಿನಾಯಕ ವೆಂ.ಭಟ್ಟ, ಅಂಬ್ಲಿಹೊಂಡ
vveditoped@gmail.com

ಸರಕಾರಗಳು ಜನರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನವು ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮನು ಸ್ಮೃತಿ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಕಾಳಿದಾಸನ ರಘುವಂಶದಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೆರಿಗೆ ಕ್ರಮಗಳ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನಿರಂಕುಶವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಜ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದರೂ ಅದು ವಿವೇಚನೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಎಂದು ಮಹರ್ಷಿ ಮನು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಮನು ಮಹರ್ಷಿಯ ಪ್ರಕಾರ ತೆರಿಗೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಅತಿಯಾದ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ರಾಜನಾದವನು ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದಂತೆ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲಾಭದ ಐದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕು, ಆದರೆ ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಆರರಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಎಂಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಅವರವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಲಾವಿದರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಜನರ ಮೇಲೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ದನಕರುಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮನು ತನ್ನ ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ವಿವರವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸಹ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೋಜಿತ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದುವರೆದು, ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮೌರ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ, ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೇ ನೀರಿನ ಶುಲ್ಕ, ಅಕ್ಟ್ರಾಯ್ ಸುಂಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಲೋಹಗಳ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆಯು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನು ವಿದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚೀನಾ, ಸಿಲೋನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ವಿದೇಶಿ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ 'ವರ್ತನಂ' ಮತ್ತು 'ದ್ವಾರೋದಯ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಎರಡು ತರಹದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮಾರಾಟ-ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯು ಸಹ ತೆರಿಗೆಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಜೂಜಿನ ಕಾರುಬಾರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ವಸೂಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ 'ಯಾತ್ರಾವೇತನ' ಎಂಬ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೆಯೇ, ಟೋಲ್‌ಗಳು, ರಸ್ತೆ ಸೆಸ್, ದೋಣಿ ಶುಲ್ಕಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ತೆರಿಗೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಧುನಿಕ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ವಿಟಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಒತ್ತು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಲೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರೋಗಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ (ಸೀತಾ) ಧಾರ್ಮಿಕ ತೆರಿಗೆಗಳು (ಬಾಲಿ) ಮತ್ತು ನಗದು (ಕಾರಾ) ತೆರಿಗೆಗಳಂತಹ ಇತರ ಮೂಲಗಳು ಸಹ ಆಗ ಇದ್ದವು. 'ವಣಿಕ್ಪತ್' ಎನ್ನುವ ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ನಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಟೋಲ್‌ಗಳಾಗಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ಥಿರ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಭದ್ರಾ, ಪದಿಕಾ ಮತ್ತು ವಸಂತಿಕಾದಂತಹ ಅರ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಯ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಆಗ ಇತ್ತು. ಬಿತ್ತಿದ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ತೈಲ, ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಪಾನೀಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭಗಳು, ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸರಕುಗಳು, ದಾನ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾಮ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಹದಂತಹ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜನು ಯುದ್ಧ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು. ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಆದಾಯವನ್ನು ಆರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದುಭಾಗದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರು ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ದೇಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಭಾವ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತಾದರೂ, ಜನರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅತಿಯಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಆ ಕಾಲದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಧಾರ ತತ್ವವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಹೊಸ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಈ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಮೊದಲ ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ತೆರಿಗೆ ಮೂಲದ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ಅದು ಕೌಟಿಲ್ಯನದು. ಅವನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಕಾರಣ ಕೌಟಿಲ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂಲ ಶಿಲೆಯಾಗಿದೆ. ಚಾಣಕ್ಯನ ಪ್ರಕಾರ, ಸರಕಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ಖಜಾನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಖಜಾನೆ ಭರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಮತವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜನ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಕೇವಲ ತೆರಿಗೆಯಾಧಾರಿತವಾಗಬಾರದು, ಅವರೀರ್ವರ ಸಂಬಂಧವು ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ಆತ ಹೇಳಿದ್ದ. ಮುಂದುವರೆದು, ರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವತ್ರ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೊಮ್ಮೆ ರಾಜನು ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದರೆ, ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಚಿಂತನೆ ಕೌಟಿಲ್ಯನದಾಗಿತ್ತು.

ಸೌರಮಂಡಲದ ರಾಜ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೂರ್ಯ, ತಾನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೀರುವ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಮಳೆಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ತಿರುಗಿ ಭೂಮಿಗೇ ನೀಡುವಂತೆ, ರಘುವಂಶದ ರಾಜನಾದ ದಿಲೀಪನು ಪ್ರಜಾ ಪರಿಪಾಲನೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ ತನ್ನ ರಘುವಂಶ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ ದಿಲೀಪನ ಆಡಳಿತದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಮೊಘಲ್ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ಅವರ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಕುಖ್ಯಾತ 'ಜೆಝಿಯಾ' ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡದ ಜನರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾದ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅನ್ಯಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಲ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಿ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಅಕ್ಬರ್ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ್ದ. ಇಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 1860 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. 1857 ರ ದಂಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಇದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 1886 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು 1961 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರವು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅದರ ಅಗತ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಭಾರತವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದಂತೆ, ತೆರಿಗೆ ರಚನೆಯು ಅನೇಕ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವ್ಯಾಟ್, ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಂತಹ ಕೇಂದ್ರ, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST) ಗಳನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಮಹರ್ಷಿ ಮನು, ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಕೌಟಿಲ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವುದು, ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಂದಾ-ದುಂದಿ ಮಾಡದೇ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನಂತಹ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇರುವ ಮೂಲ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ, ಆಸ್ತಿ, ಆದಾಯ, ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆಯೂ ಜನರ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ, ಉಳ್ಳವರಿಂದ ತೆಗೆದು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ನಡುವೆ ಇರುವ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಅಡಕತ್ತರಿಯ ನಡುವೆ ಇಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇನ್ನು ವಿನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಅನುತ್ಪಾದಕ ವೆಚ್ಚಗಳು, ಆದಾಯದ ಶೇ.20 ರಷ್ಟನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೇ ತುಂಬುವಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೈತುಂಬ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಲ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಮತ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ತರ್ಕಬದ್ಧವಲ್ಲದ 'ಉಚಿತ ಗ್ಯಾರಂಟಿ' ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಹಣ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಸಂಗತಗಳನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿನಿಯೋಜನೆ ಯಾವಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವವರನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣದೇ ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾ ಸಾಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮರಳುವ ಕುರಿತು ಸರಕಾರಗಳು ಚಿಂತಿಸಿ ನಡೆಯುವುದು ಒಳಿತು.

(ಲೇಖಕರು: ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು)

ಬಾಸ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚಿತ್ರರಂಗ ಫುಲ್ ಲಾಸ್

ಸಿನಿಗನ್ನಡ

ತುಂಟರಗಾಳಿ
ಹರಿ ಪರಾಕ್
vveditoped@gmail.com

ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಮಾತು ತುಂಬಾ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ತಮಾಷೆಯ ಮಾತನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅನ್ನೋದು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಟರೆಸ್ಟಿಂಗ್ ವಿಷಯ. ಅದೇನಪ್ಪಾ ಅಂದ್ರೆ, ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಸೋಲ್ತಾ ಇರೋದಕ್ಕೆ ದರ್ಶನ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರೋದೇ ಕಾರಣ ಅಂತೆ. ನಮ್ಮ ಬಾಸ್ ಜೈಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊರಬರುವ ತನಕ ನಾವು ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲ್ಲ. ನಾವು ನೋಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಫ್ಲಾಪ್ ಆಗ್ತಾ ಇವೆ ಅಂತ ದರ್ಶನ್

ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಕಾಲರ್ ಏರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಾಲರ್ ಏರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನೋ ಏರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸ್ ಸುಲ್ತಾನ್ ಜೈಲಲ್ಲಿ ಇರೋದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಸೋಲ್ತಾ ಇವೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ದರ್ಶನ್ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಸೂಪರ್ ಹಿಟ್ ಆಗ್ತಾ ಇದ್ವು ಅನ್ಸುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ದರ್ಶನ್ ಜೈಲಿಂದ ಶಿಫ್ಟ್ ಆಗಿ ಹೊರಬಂದಿದ್ದೇ ತಡ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಮನೆಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಆಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಆಗೋದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಅನ್ಸುತ್ತೆ. ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಜನ ಬರ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಹಳೇ ಮಾತು. ಮತ್ತು ಅದು ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ನಿರ್ಮಾಪಕರು, ನಿರ್ದೇಶಕರು ಚಿತ್ರಮಂದಿರದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ನಾವು ಇನ್ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾ ಮಾಡಲ್ಲ ಅಂತ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನ ನೆಪವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಸ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ರೆ ಚಿತ್ರರಂಗ ಫುಲ್ ಲಾಸ್ ಅಂತ ದರ್ಶನ್ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ತಾ ಇರೋದು ನೋಡಿದ್ರೆ, ನಗು ಬರೋದು ಗ್ಯಾರಂಟಿ.

ಲೂಸ್ ಟಾಕ್

ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್

- **ಏನ್ ಮೇಡಂ, ನಿಮ್ಮೀ ಬಜೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಜನ ಏನಂತಿದ್ದಾರೆ?**

-ಏನ್ರೀ ಅದು? ನಿಮ್ಮಿ ಬಜೆಟ್ ಅಂತ ಕರೆಯೋದು, ನಾನೇನ್ ನಿಮ್ ಫ್ರೆಂಡಾ?

- **ಹಲೋ ಮೇಡಂ, ನಾನ್ ಹೇಳಿದ್ದು, ನಿಮ್ಮ 'ಪ್ಲಸ್ ಈ' ಬಜೆಟ್, ಎರಡೂ ಸೇರಿ 'ನಿಮ್ಮೀ' ಬಜೆಟ್ ಅಂತ..**

-ಓಕೆ, ಓಕೆ, ಜನ ಇನ್ನೇನಂತಾರ್ರೀ.. ನಿರ್ಮಲಾ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ ಆಗ್ಲಿ, ನಿರ್ಮಲಾ ಬಜೆಟ್ ಆಗ್ಲಿ, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಅಂತಾರೆ. ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡ್ರೀ..

- **ಇದು 25 ವರ್ಷದ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಇರೋ ಬಜೆಟ್ ಅಂತ ಹೇಳ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ?**

-ಹೌದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು 25 ವರ್ಷ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕೇಳಂಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅದರ ಅರ್ಥ

- **ಆದ್ರೂ ಒಂದ್ ಸಣ್ಣ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ ಇಟ್ಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿಬಿಡ್ತೀರಲ್ಲ.. ಹೆಂಗೆ ಅಂತ**

-ಏನ್ ಮಾಡೋದು ಬಜೆಟ್ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತು, ನಮ್ದು ಲೋ ಬಜೆಟ್ ಬಜೆಟ್ಟು

- **ಮೇಡಂ, ತುಂಬಾ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಬಜೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅಂತಾನೇ ಅರ್ಥ ಆಗಲ್ಲ ಅದ್ಯಾಕೆ ಹಂಗೆ?**

-ಅದ್ ಹಂಗೇ, ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ರೂ ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥ ಆಗಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಅದನ್ನ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನೋದು.

(ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಂದರ್ಶನ)

ನೆಟ್ ಪಿಕ್ಸ್

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಖೇಮು ಆಟೋ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ನಿಂತ್ಕೊಂಡು ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದಳು. ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಅಂತ ಗಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಖೇಮು. ಅವಳ ಮುಖ ಯಾಕೋ ತಚುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ವೈಟ್ ಸೀರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಮೈಮೇಲೆ ಒಂದೂ ಆಭರಣ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಡಲ್ಲಿ ದೆವ್ವಗಳ ಕಾಟ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ರೂ, ಯಾಕಪ್ಪಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ ಅಂತ ಒಳಗೊಳಗೇ ಹೆದರಿಕೊಂಡ ಖೇಮು. ಆದರೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಅಣ್ಣಾ ತುಂಬಾ ತಡ ಆಗಿದೆ ಕರ್ಕೊಂಡ್ ಹೋಗಿ ಅಂದಾಗ, ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋಕಾಗದೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡ. ಹಿಂದೆ ಕೂತಿರೋದು ದೆವ್ವ ಅನ್ನೋ ಭಯದಲ್ಲೇ ಗಾಡಿ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಖೇಮು. ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ, ಹಂಪ್‌ಗಳ ಮೇಲೂ ಅವನಿಗೆ ಗಮನ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿದರೆ ಸಾಕು ಅಂತ ಸ್ಪೀಡಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಖೇಮು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕೆಂಪನೆ ಬಣ್ಣ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ರಕ್ತ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಖೇಮುಗೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ರಕ್ತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಬಂತು. ಖೇಮುಗೆ ಹಾರ್ಟ್ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಆಗೋದೊಂದ್ ಬಾಕಿ. ಕೊನೆಗೆ ಆಕೆಯ ಮುಖ ಸಂಪೂರ್ಣ ರಕ್ತ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಥಟ್ಟನೆ ಆಟೋ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, 'ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು, ನನಗೆ ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಕ್ಳಿದ್ದಾರೆ' ಅಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಳು, 'ಅಯ್ಯೋ, ನಿನ್ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಾ, ಅವಾಗಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದ್ ಸ್ಪೀಡಾಗಿ ಓಡಿಸ್ತಾ ಇದೀಯಾ. ಹಂಪ್, ತಗ್ಗು ಬಂದಾಗ ಸಡನ್ ಆಗಿ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕ್ತೀಯಾ, ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ನೀನು ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿದಾಗಲೂ ನನ್ನ ಮುಖ ಮುಂದಿನ ಮೆಟಲ್ ಬಾರ್‌ಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹಿಂಗೆ ರಕ್ತ ಬರ್ತಾ ಇದೆ. ಬೇಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡ್ ಹೋಗು'.

ಲೈನ್ ಮ್ಯಾನ್

- **'ಇಸ್ಪೀಟ್ ಕಾರ್ಡ್'ಗಳನ್ನು ರಾಶಿ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೋ ಅಂತ ಹೇಳೋದು**

'ಎಲೆ'ಕ್ಷನ್

- **ವಯಸ್ಸಾದ ಸಕ್ಕೂಬಾಯಿಯನ್ನು ಏನಂತಾರೆ ?**

'ಸುಕ್ಕು' ಬಾಯಿ

- **ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉರುಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು**

'ರೋಲ್' ಮಾಡೆಲ್

- **ಜೈಲಲ್ಲಿ ನೇಣಿಗೇರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನದು**

'ಉರುಳು' ಸೇವೆ

- **ಕುಡಿದು 'ಹೈ' ಆಗಿರುವವರ ಹಾಡು**

'ಇಳಿಸು' ಬಾ, ತಾಯಿ ಇಳಿಸು ಬಾ

- **ಕೆಲವರು ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ಫೇಸ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಹಾಕ್ತಾರೆ, ಆದ್ರೆ ಟ್ವೀಟ್ ಮಾಡಲ್ಲ ಯಾಕೆ?**

-ಯಾಕಂದ್ರೆ, ಟ್ವಿಟ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕೋಕೆ ಇಷ್ಟ್ ಅಕ್ಷರ ಅಂತ 'ಲಿಮಿಟ್' ಇರುತ್ತೆ.

- **ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೀಳುವವರದ್ದು**

-'ಕೀಳು' ಜಾತಿ

- **ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅದೇನ್ ಕಿತ್ಕೊತೀಯಾ ಕಿತ್ಕೋ ಅನ್ನೋದು**

-'ಕೀಳು' ಅಭಿರುಚಿ

- **ಕವಿ ಆಗಿ 14 ವರ್ಷ ಅನುಭವ ಇರೋನ ಸಾಧನೆ**

-ಕ'ವನವಾಸ'

- **ಕೈ ನಡುಗುವ ಖಾಯಿಲೆ ಇರೋನ ಸಮಸ್ಯೆ**

-ಯಾರ ಜೊತೆಗಾದ್ರೂ ಹ್ಯಾಂಡ್ 'ಶೇಕ್' ಮಾಡೋದು ಕಷ್ಟ

- **ಅನುಮಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ವರದಿ**

-Whether ರಿಪೋರ್ಟ್

ರುಚಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸವಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಏನನ್ನು?

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ಸುರೇಂದ್ರ ಪೈ, ಭಟ್ಕಳ
sprakashbjpgmail.com

ಹುಷಾರ್! ಹುಷಾರ್! ನಿಮ್ಮ ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಇದೆಯೇ? ಎಂಬ ಜಾಹೀರಾತು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಧೂಮಪಾನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೂ ಕಾರಕ ಎಂಬ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಮಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹರಡುವ ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶವಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ನಾವು ನೋಡಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೊಂದಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಭಾರತೀಯರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಎಂಡಿಹೆಚ್ ಹಾಗೂ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಮಸಾಲೆ ಕಂಪನಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಹರಡುವ ವಿಷಕಾರಿ 'ಇಟಿಓ ಮತ್ತು ಸಾಲ್ಮೊನೆಲ್ಲಾ' ಕೀಟನಾಶಗಳಿರುವುದು ಸಾಬೀತಾದ ಬಳಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಾರತೀಯ ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗಿದು ನಂಬಲಸಾಧ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ನಿಮಗೆಲ್ಲ ನೆನಪಿರಬಹುದು 2015 ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಗಿ ನೂಡಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಮ್‌ಎಸ್‌ಜಿ ಅಂಶ ಪತ್ತೆಯಾದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಘಾತಕಾರಿ ಅಂಶ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳಿಸಿದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ 5, 2024 ರಂದು ಹಾಂಕಾಂಗ್ ಸರಕಾರದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ 'ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕೇಂದ್ರ, (ಸಿಎಫ್‌ಎಸ್)' ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಎಂಡಿಹೆಚ್ ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಮೂರು ಮಸಾಲೆಗಳಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಕರಿ ಪೌಡರ್, ಸಾಂಬಾರ್ ಮಸಾಲಾ ಪೌಡರ್, ಮತ್ತು ಕರಿ ಪೌಡರ್ ಹಾಗೂ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಫಿಶ್ ಕರಿ ಮಸಾಲಾದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀಷೇಧ ಹೇರಿದೆ. ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಳಕೆಯು ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾಯಿಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಳಕೆಗೆ ನಿಷೇಧವಿದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಂಗಾಪುರ್ ಫುಡ್ ಏಜೆನ್ಸಿ (ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎ)ಯು ಸಹ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಫಿಶ್ ಕರಿ ಮಸಾಲಾವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲೂ ಅನುಮತಿಸುವ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಎಂಬ ಕೀಟನಾಶಕ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು.

ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಫಾರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಆನ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನ್ನು ಗ್ರೂಪ್ 1 ಕಾರ್ಸಿನೋಜೆನ್ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೂರೋಪಿನ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧವಿದೆ. ಹಾಂಕಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ 50 ಸಾವಿರ ಡಾಲರ್ ದಂಡ ಹಾಗೂ 6 ತಿಂಗಳ ಸೆರೆಮನೆವಾಸವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಂಗಾಪುರ್ ಫುಡ್ ಏಜೆನ್ಸಿ (ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎ) ಯು ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಒಂದು ಕೀಟನಾಶಕವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಿಂಗಾಪುರ್, ಹಾಂಗ್ ಕಾಂಗ್ ನಂತರ ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್, ನೇಪಾಳದ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅಲ್ಲೂ ನಿಷೇಧ ಹೇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಡಿಹೆಚ್ ರಫ್ತು ಮಾಡಿದ ಎಂಡಿಹೆಚ್ ಮಸಾಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಾಲ್ಮೊನೆಲ್ಲಾ' ಪತ್ತೆಯಾದ ಕಾರಣ 31 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ನ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲ್ಮೊನೆಲ್ಲಾ ಎಂಬುದು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಆಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಫುಡ್ ಪಾಯಿಸನ್, ಜ್ವರ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ನರಮಂಡಲ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಸಾಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ ದರವು 2022 ಕ್ಕಿಂತ 2023ರಲ್ಲಿ ಶೇ.15 ಪ್ರತಿಶತ ದ್ವಿಗುಣವಾಗಿದೆ. 2020 ರಿಂದ 2023 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಿಂದ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾದ 3925 ಆಮದು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ಮೊನೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೆಯಾದ ಬಳಿಕ 786 ಆಮದು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದೆ. ಹಾಗೂ ಜನವರಿ 2022 ರಲ್ಲಿ ಎಂಡಿಹೆಚ್‌ನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕದ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಘಟಕಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಫ್‌ಡಿಎ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 527 ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ಎಳ್ಳು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಬೇಕರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ 54 ಸಾವಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಯೂರೋಪಿನ ಫುಡ್ ಸೇಫ್ಟಿ ಇಲಾಖೆ ರಾಪಿಡ್ ಅಲರ್ಟ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಫಾರ್ ಫುಡ್ ಅಂಡ್ ಫೀಡ್ (ಆರ್‌ಎಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಫ್) ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ 1991 ರಲ್ಲಿ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೇರಿದೆ. 2020-21ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ 468 ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಥಿಲೀನ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 2020 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಿಂದ ಬೆಲ್ಜಿಯಂಗೆ ರವಾನಿಸಲಾದ ಎಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಕೀಟನಾಶಕದ ಅಂಶ ಪತ್ತೆಯಾದಾಗಲೇ ಯೂರೋಪ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಾರತದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯೂರೋಪ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಆರ್‌ಎಎಸ್‌ಎಫ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ನಿಗಾ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ವರದಿಯಂತೆ 2019 ರಿಂದ 2024 ರ ತನಕ ಭಾರತದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು 985 ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

ಎಂಡಿಹೆಚ್ ಮತ್ತು ಎವರೆಸ್ಟ್ ಭಾರತದ ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದು, 2022 ರಲ್ಲಿ 10.44 ಶತಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸಿದೆ. 2022-23ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರವು 4 ಶತಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಕುರಿತಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಮಸಾಲೆ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಅನುಮತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರವೇ ರಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎಂಡಿಹೆಚ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಮಸಾಲೆ ಮಂಡಳಿಯು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ

ನಾವು ಬಳಸುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಐ ಮೇಲಿದೆ. ಇದು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ನಿಷೇಧಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಐ) ಈ ಹಿಂದೆ ಅನುಮತಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿದೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಷ ಮಿತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಎಮ್‌ಆರ್‌ಎಲ್ ಅನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗೆ 0.01 ಮಿಲಿಗ್ರಾಂಗಳಿಂದ (ಇಜ/ಗ್ರಜ) 0.1 ಇಜ/ಗ್ರಜಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಿಗದಿತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ.

ಇದರ ನಡುವೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದೇ ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ವದಂತಿಗಳು ಬಂದವು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಐ ಮೌನ ವಹಿಸಿತು. ಆದರೆ ಫುಡ್ ಹೈಜಿನ್ ಅಂಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಸತ್ಯಾಂಶ ತಿಳಿಯಲು ಫಿಶ್ ಕರಿಯ ಮಸಾಲೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70ರಷ್ಟು ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಅಂಶ ಇರುವುದು ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು.

ಇನ್ನೂ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಎಂಸಿಯ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ 11,000 ರೈತರು ವಿಷಕಾರಿ ಕೀಟನಾಶಕದಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 6500 ರೈತರು ಭಾರತದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 2015 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ (ಐಎಆರ್‌ಐ) ಮಾಜಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಅನುಪಮ್ ವರ್ಮಾ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು. ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿತ, ನಿರ್ಬಂಧಿತ, ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 66 ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಬಳಿಕ 13 ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವಂತೆ, 6 ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು 2020 ರ ಅವಧಿಯ ಒಳಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಂತೆಯೂ ಶಿಫಾರಾಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಇನ್ನೂಳಿದ 27 ಕೀಟನಾಶಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಮೇ 14, 2020 ರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ 2023 ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 3 ಕೀಟನಾಶಕ ಮಾತ್ರ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳು ವರದಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾದ 24 ಕೀಟನಾಶವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಇದೆ ಎಂದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ನಾಗರಿಕರ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಇದೇ ಜುಲೈ 5, 2024 ರಂದು ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಐ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ 4,000 ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 2200 ಮಾದರಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಎವರೆಸ್ಟ್, ಎಂಡಿಹೆಚ್, ಮತ್ತು ಬಾದ್ಶಾಹ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಇತರೆ 111 ಮಸಾಲೆ ತಯಾರಕರ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಮಯ ಬರೋಬ್ಬರಿ 9 ವರ್ಷ ಎಂಬುದೇ ಚರ್ಚೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇಂದು ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಆಹಾರ ಎಲ್ಲವೂ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರಾರು ಅಲ್ಲ ನಾವೇ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರದ್ದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಹಾರ, ಔಷಧಿಗಳು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೈರಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ರುಚಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವು ವಿಷವನ್ನೇ ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸವಿದದ್ದಾಯಿತು, ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಮಸಾಲೆ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಖರೀದಿಸುವಾಗ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಹಿತಿ ಓದುವಿರಿ ತಾನೇ?

(ಲೇಖಕರು: ಶಿಕ್ಷಕರು, ಹವ್ಯಾಸಿ ಬರಹಗಾರರು)

ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ
RNI no: 3918/59
VISHVAVANI, Printed & Published by : VISHWESHWAR BHAT, On behalf of Vishwakshara Media Private Ltd., #483/1A/2A/3 Shri Ram plaza, 3rd floor, opp to Jain college, behind Kotak Mahindra Bank, Club Road, Hubli. Printed at M/s Elegant Offset Printers Pvt. Ltd. Plot No.33/1 & 15/1(part)M.T.Sagar Industrial Estate, Gokul Road, Hubballi-580030.
Editor-in Chief : Vishweshwar Bhat. ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ: ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಭಟ್
CopyRight: Vishwakshara Media Private Ltd. All rights reserved. Reproduction in any manner electronic or otherwise, in whole or in part, without prior written permission is prohibited.
ನಮ್ಮ ಆವೃತ್ತಿಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾವಿ ಕಲಬುರಗಿ, ದಾವಣಗೆರೆ
Vol:67, Issue: 82

ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿನ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಶಿಂಕುನ್ ಲಾ

ಮೊದಲ ಸ್ಫೋಟದ ಮೂಲಕ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಚಾಲನೆ | 15,590 ಕೋಟಿ ರು. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 4.1 ಕಿಮೀ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ | 15,800 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿರುವ ಸುರಂಗ

ದ್ರಾಸ್: ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಶಿಂಕುನ್ ಲಾ ಸುರಂಗ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ 4.1-ಕಿ.ಮೀ. ಕೊಳವೆ ರೀತಿಯ ಜೋಡಿ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಿಮು-ಪಡುಮ್-ದರ್ಚಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 15,800 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಲಿರುವ ಈ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಲೇಹ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಋತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸುರಂಗವು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ವಾತಾಯನ, ಸಂವಹನ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 500 ಮೀ.ಗೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶಿಂಕುನ್ ಲಾ ಸುರಂಗ ಭಾರತೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಲಕರಣೆಗಳ ತ್ವರಿತ ಸಾಗಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕಾರಿಯಾಗಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಲಡಾಖ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಜನೆಯ ವಕ್ತಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1,681 ಕೋಟಿ ರು. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಡರ್ ರೋಡ್ಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್(ಬಿಆರ್‌ಒ) ಈ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಿಸಲಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ, 2023ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ 'ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿ' ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸಿತು. ಸಮಿತಿಯೂ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿತು.

ಈ ಸುರಂಗ ಲಡಾಖ್‌ನ ಝನ್ಸ್ಕಾರ್ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಲಾಹೌಲ್ ಕಣಿವೆಯ ಜತೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲಿದೆ. ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗದ ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಕನಿಷ್ಠ 2 ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಸುರಂಗವು ಚೀನಾದ ಮಿ ಲಾ ಸುರಂಗವನ್ನು 15,590 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಬೈಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಲಡಾಕ್‌ನ ದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ 25ನೇ ವರ್ಷಾಚರಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳು

- ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗದ ಉದ್ದ 4.1 ಕಿ.ಮೀ.
- ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಲಾಹೌಲ್‌ನಿಂದ ಲಡಾಕ್‌ನ ಝನ್ಸ್ಕಾರ್ ವರೆಗೆ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ
- 15,900 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುರಂಗ
- 16,580 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಿಂಕುನ್ ಲಾ ಪಾಸ್
- ಮನಾಲಿ-ಪಾದುಮ್-ನಿಮ್ಮು ಮಾರ್ಗದ ರಸ್ತೆ
- ಬಾರ್ಡರ್ ರೋಡ್ಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಕಾಮಗಾರಿ

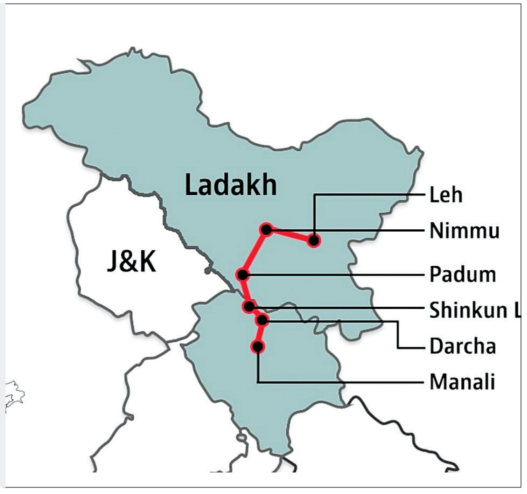

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಕುಲಪತಿ: ಇಮ್ರಾನ್ ಕಣಕ್ಕೆ

ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್: ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಪ್ರಧಾನಿ ಹುದ್ದೆಯ ದುರ್ಬಳಕೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಆರೋಪಗಳಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಸದ್ಯ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ, ಪಿಟಿಐ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡ ಇಮ್ರಾನ್ ಖಾನ್, ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆಕ್ಸ್ ಫರ್ಡ್ ವಿವಿಯಲ್ಲೇ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರುವ ಮಾಜಿ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗ ಇಮ್ರಾನ್, ಈಗ ಅದೇ ವಿವಿಯ ಕುಲಪತಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕವೇ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇಮ್ರಾನ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಲಹೆಗಾರ ಸಯ್ಯದ್ ಜುಲ್ಫಿ ಬುಖಾರಿ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. 21 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿವಿ ಕುಲಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಟೋರಿ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಾರ್ಡ್ ಪ್ಯಾಟನ್ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲಾನ್‌ಗೆ ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿ ಪುತ್ರಿ ತರಾಟೆ!

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್: ತಾನು ಲಿಂಗ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಿಸಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದ ತಂದೆ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ಅವರನ್ನು ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿ ಪುತ್ರಿ ವಿವಿಯನ್ ಜೆನ್ನಾ ವಿಲ್ಸನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ತರಾಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 20 ವರ್ಷದ ವಿಲ್ಸನ್ 2022ರಲ್ಲೇ ಲಿಂಗ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಲಿಂಗ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಎಲಾನ್ ಮಸ್ಕ್ ನನ್ನನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಈಗಲೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೀ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಲ್ಸನ್ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ವಿರುದ್ಧವೇ ಕಿಡಿಕಾರಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆಯ ನಡೆಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

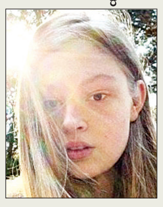

5 ಕೋಟಿ ದಾವೆ ಬಾಕಿ: ಉ.ಪ್ರ.ದಲ್ಲೇ ಅಧಿಕ

ದೆಹಲಿ: ಒಟ್ಟು 5 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ದಾವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಬಾಕಿ ಇವೆ ಎಂದು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲೇ 1.18 ಕೋಟಿ ಪ್ರಕರಣ ಬಾಕಿ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಸಚಿವ ಅರ್ಜುನ್ ರಾಮ್ ಮೇಘವಾಲ್ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 84,045 ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 60.11 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಕರಣ ಬಾಕಿ ಇದ್ದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲ ಯಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ 4.53 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕಿವೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸಿಬಂದಿ ಕೊರತೆ, ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ವಿಚಾರಣೆಗಳ ಮುಂದೂಡುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕರಣ, ದಾವೆಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿವೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

{ ಜೈರಾಮ್ ರಮೇಶ್ } ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ 9ನೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಅವರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಡೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಲ್ಲ. ಮಮತಾ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ತಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ರಮ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ.

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಯೋಜಿತ ಯತ್ನ ಅಗತ್ಯ

ನೀತಿ ಆಯೋಗ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ 9ನೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ 6 ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಿಎಂ, 1 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

ದೆಹಲಿ: ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಲ್ಲಿ 2047ರ ವೇಳೆಗೆ 'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ' ಕನಸನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ವಿಶ್ವಾಸ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ವಿಕಸಿತ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ' ಎಂದೂ ಉತ್ತೇಜನದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಆಯೋಜಿತವಾಗಿದ್ದ 'ನೀತಿ ಆಯೋಗ'ದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಒಂಬತ್ತನೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾವು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಕರೋನಾವನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟದಿಂದಲೇ ನಾವು ಸೋಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾದಲ್ಲಿ 'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ-2047' ಎಂಬ ಕನಸು ಖಂಡಿತಾ ನನಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನುಡಿದರು.

ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ-2047 ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ-ಕನಸು ಆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

2047ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನೀತಿ ಕುರಿತು ಸಭೆ ಚರ್ಚಿಸಿತು.

> **ಇದು ಬದಲಾವಣೆಗಳ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ದಶಕ. ಭಾರತವು ಈ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾರತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇದು ಪ್ರಗತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು.**
>
> -ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಪ್ರಧಾನಿ

ಸಭೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿ 7 ಸಿಎಂಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕರ್ನಾಟಕ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಎಂ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ತೆಲಂಗಾಣದ ಸಿಎಂ ರೇವಂತ್ ರೆಡ್ಡಿ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಸಿಎಂ ಸುಖವಿಂದರ್ ಸಿಂಗ್ ಸುಖು ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡು ಸಿಎಂ ಎಂ.ಕೆ.ಸ್ಟಾಲಿನ್, ಕೇರಳ ಸಿಎಂ ಪಿಣರಾಯಿ ವಿಜಯನ್, ಪಂಜಾಬ್ ಸಿಎಂ ಭಗವಂತ ಮಾನ್, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ದೆಹಲಿಯ ಎಎಪಿ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನೀತಿ ಆಯೋ ಗದ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದರು. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನವೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿಹಾರ ಸಿಎಂ ನಿತೀಶ್ ಬದಲು ಡಿಸಿಎಂ ಹಾಜರಿ

ಎನ್‌ಡಿಎ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರಗಳಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಬಿಹಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಜೆಡಿಯು ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಮಹತ್ವದ ಸಭೆಯಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ನಿತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಗೈರಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದು ತಕ್ಷಣವೇ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಿಎಂ ನಿತೀಶ್ ಬದಲಾಗಿ ಡಿಸಿಎಂಗಳಾದ ಬಿಜೆಪಿಯ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಚೌಧರಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯ್ ಕುಮಾರ್ ಸಿನ್ಹಾ ಸಭೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರು.

ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಮೈಕ್ ಆಫ್ ಆರೋಪ; ಸಿಎಂ ಮಮತಾ ಸಭಾತ್ಯಾಗ

ದೆಹಲಿ: ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿಎಂ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಶನಿವಾರ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ 9ನೇ ಸಭೆಯಿಂದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದರು.

ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನ ನೀಡದೇ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಂಡಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಇಂಡಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಮುಖ ಪಕ್ಷವಾದ ತೃಣಮೂಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಟಿಎಂಸಿ) ವರಿಷ್ಠೆ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು.

ನಂತರ ಸುದ್ದಿಗಾರರ ಜತೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಮತಾ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ಮೈಕ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿದರು. ಬಿಜೆಪಿ ಸಿಎಂಗಳಿಗೆ 20 ನಿಮಿಷ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಮಯ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಟೀಕಿಸಿದರು.

ಆಂಧ್ರ ಸಿಎಂ ನಾಯ್ಡು ಅವರಿಗೆ 20 ನಿಮಿಷ ನೀಡಿದರೆ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಗೋವಾ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ಸಿಎಂಗಳು 10-12 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನನಗೆ ಮಾತ್ರ 5 ನಿಮಿಷಕ್ಕೇ ತಡೆ ಒಡ್ಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳಕ್ಕಾದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಪಮಾನ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಕರೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗೂ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ನುಡಿದರು.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಿಎಂಗಳು ಗೈರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಸಹಕಾರಿ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಮಾತಿಗೇ ತಡೆಯೊಡ್ಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಕಿಡಿಕಾರಿದರು.

ಮಮತಾ ಆರೋಪ ಸುಳ್ಳು: ಪಿಐಬಿ, ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ

ದೆಹಲಿ: ಮೈಕ್ ಸ್ವಿಚ್ ಆಫ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎಂಬ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿಎಂ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಅವರ ಆರೋಪ ಪೂರ್ಣ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು 'ಪ್ರೆಸ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬ್ಯೂರೊ'(ಪಿಐಬಿ) ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿಎಂ ಆರೋಪ ಸುಳ್ಳು. ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವಂತಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ವರ್ಣಮಾಲೆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮಯ ನಿಗದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಳಿಕ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಸಿಎಂ ಕಚೇರಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ 7ನೇಯವರಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅವರು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದಷ್ಟೂ ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಿಐಬಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಮೈಕ್ ಆಫ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಎಂಬುದೇ ಸುಳ್ಳು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಿಎಂಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ, ಸಮಯ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನವಿಮುಂಬೈನ 4 ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕುಸಿದು ಒಬ್ಬ ಸಾವು

ಯುವಕ, ಯುವತಿ ರಕ್ಷಣೆ; ಉಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಶೋಧ

ನವಿಮುಂಬೈ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನವಿ ಮುಂಬೈನ ಸಿಬಿಡಿ ಬೇಲಾಪುರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ 4 ಮಹಡಿಗಳ ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡ ಶನಿವಾರ ನಸುಕಿನ 4.50ರ ವೇಳೆ ಹಠಾತ್ ಕುಸಿದಿದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವಶೇಷಗಳಡಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಮಿರಾಜ್ ಎಂಬವರ ಮೃತದೇಹವನ್ನು ಅವಶೇಷಗಳಡಿಯಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶೇಷಗಳಡಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದ ಲಾಲ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್(22) ಮತ್ತು ರುಖ್ಸಾನಾ (21) ಎಂಬವರನ್ನು ಎನ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ದಳ ರಕ್ಷಿಸಿವೆ. ಇತರರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಶ್ವಾನದಳವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪಡೆ(ಎನ್‌ಡಿಆರ್‌ಎಫ್) ಅಧಿಕಾರಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ ಕೇವಲ 10 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದು. ಅವಶೇಷಗಳಡಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿ ಶೋಧ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಕಟ್ಟಡ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ನವಿ ಮುಂಬೈ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಯುಕ್ತ ಕೈಲಾಸ್ ಶಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲೇ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು

ಹಲವು ಫ್ಲಾಟ್‌ಗಳು, ಮೂರು ಅಂಗಡಿಗಳು 4 ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕಟ್ಟಡ ಮೊದಲೇ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕುಸಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ 13 ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ 52 ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಅಪಾಯವಿತ್ತು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಉಗ್ರರ ನುಸುಳುವ ಯತ್ನ ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿದ ಸೇನೆ

ಕುಪ್ವಾರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕ್‌ನ 'ಬ್ಯಾಟ್' ದುಸ್ಸಾಹಸ | ಯೋಧ ಹುತಾತ್ಮ, ಮೇಜರ್, 3 ಯೋಧರಿಗೆ ಗಾಯ

ಶ್ರೀನಗರ: ಈವರೆಗೂ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸೇನೆ, ಈಗ ನೇರವಾಗಿಯೇ ಕಣಕ್ಕಿಳಿದಿದೆ. ಪಾಕ್ ಸೇನೆಯ ಭಾಗವಾದ 'ಬಾರ್ಡರ್ ಆಕ್ಷನ್ ಟೀಂ'(ಬಿಎಟಿ) ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಜಿ ಕಮಾಂಡೊಗಳೇ ಉಗ್ರರ ಜತೆಗೂಡಿ ಭಾರತದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂಟೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕುಪ್ವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಛಿಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನ ಕುಂಕಾಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ ದಾಟಿ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ಉಗ್ರರನ್ನು ನುಸುಳಿಸುವ ದುಸ್ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಪಾಕ್‌ನ ಬಿಎಟಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶನಿವಾರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯದ ಈ ಕುಟಿಲ ಯತ್ನವನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿರುವ ಭಾರತದ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು, ಒಬ್ಬ ಉಗ್ರನನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಿವೆ. ಉಳಿದ ಉಗ್ರರು ಮತ್ತು ಬಿಎಟಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿವೆ.

ಇದೇ ವೇಳೆ, ಒಬ್ಬ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ಮೂಲದ ಯೋಧರೊಬ್ಬರು ವೀರಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಜರ್ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಯೋಧರು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕುಪ್ವಾರದ ಮಚಿಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕಮ್ಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕ್ ಮೂಲದ ಉಗ್ರರ ತಂಡ ಪಾಕ್‌ನ ಬಿಎಟಿ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಗಡಿ ನುಸುಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಪಡೆಗಳ ಏಟಿಗೆ ತತ್ತರಿಸಿದ ಬಿಎಟಿ, ಪಾಕ್ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಜಿ ಕಮಾಂಡೊಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಕ್ ಉಗ್ರರ ತಂಡ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿವೆ. ಕುಪ್ವಾರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರರಿಗಾಗಿ ಶೋಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಗಾಯಗೊಂಡ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕುಪ್ವಾರದಿಂದ ಸೇನಾ ಶಿಬಿರದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಕ್ಷಣಾಪಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ 2 ತುಕಡಿ ರವಾನೆ

ಕುಪ್ವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯ ಬಳಿ ಉಗ್ರರಿಗೆ ಭಾರತದೊಳಕ್ಕೆ ನುಸುಳಲು ಪಾಕ್ ಎಬಿಟಿ ಯೋಧರು, ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಜಿ ಕಮಾಂಡೊಗಳೇ ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಸೇನಾಪಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಉಗ್ರರು ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕುಪ್ವಾರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯ 2 ತುಕಡಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ 2 ಸಾವಿರ ಯೋಧರ ಬಿಎಸ್‌ಎಫ್‌ನ 2 ತುಕಡಿಗಳು ಅದಾಗಲೇ ಉಗ್ರರ ಉಪಟಳ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಜಮ್ಮು ಭಾಗಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಗಿವೆ.

ವೀರ ಯೋಧನಿಗೆ ನಮನ: ಕುಪ್ವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಡಿನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆಯ ಬಳಿ ಶನಿವಾರ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಗ್ರರ ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ವೀರ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದ ಯೋಧ ಚೀನಾರ್ ಕಾರ್ಪ್ಸ್‌ನ ಮೋಹಿತ್ ರಾಥೋಡ್ ಅವರಿಗೆ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿವೆ.

ದೋಡಾ: 3 ಉಗ್ರರ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಬಿಡುಗಡೆ

ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದ ದೋಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೆಸ್ಸಾ ದೋಡಾದ ಉರಾರ್ ಬಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಮೂವರು ಉಗ್ರರ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಶನಿವಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಉಗ್ರನ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ನೆರವಾದರೆ 5 ಲಕ್ಷ ರು. ಬಹುಮಾನ ಧನ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಸೇನಾಪಡೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ನೀಟ್ ಯುಜಿ- 2024 ಟಾಪರ್ಸ್ 17

ದೆಹಲಿ: ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ಎನ್‌ಟಿಎ) 'ನೀಟ್ ಯುಜಿ- 2024' ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಶುಕ್ರವಾರ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಬಾರಿಯ ನೀಟ್ ಟಾಪರ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ 17ಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿದೆ.

ಮೃದುಲ್ ಮಾನ್ಯ ಆನಂದ್, ಆಯುಷ್ ನೌಗ್ರೇಯ, ಮಜೀನ್ ಮಂಜೂರ್, ಪ್ರಚಿತಾ, ಸೌರವ್, ದಿವ್ಯಾಂಶ್, ತನ್ಮಯ್ ಗಾರ್ಗ್, ಅರ್ಘ್ಯದೀಪ್ ದತ್ತ, ಶುಭಂ ಸೇನ್ ಗುಪ್ತಾ, ಆರ್ಯನ್ ಯಾದವ್, ಪಾಲಾಂಶ ಅಗರ್ವಾಲ್, ರಜನೀಶ್ ಪಿ., ಶ್ರೀನಂದ್ ಶಮಿಲ್, ಮಾನೆ ನೇಹಾ ಕುಲದೀಪ್, ತೇಜಸ್ ಸಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ದೇವೇಶ್ ಜೋಶಿ ಟಾಪರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯ, ದಂತ ವೈದ್ಯ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಮೇ 5ರಂದು ನಡೆಸಿದ್ದ ನೀಟ್ ಯುಜಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಫಲಿತಾಂಶ ಜೂ.4ರಂದು ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ 67 ಮಂದಿ ಟಾಪರ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ಸೋರಿಕೆ, ಕೃಪಾಂಕ ವಿವಾದದ ಪರಿಣಾಮ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಮರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬೇಡ ಎಂದೂ ಪೀಠ ಹೇಳಿತ್ತು.

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಕಾರು; 8 ಮಂದಿ ಸಾವು

ಶ್ರೀನಗರ: ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದ ಅನಂತನಾಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಾರೊಂದು ಚಾಲಕನ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಸ್ಕಿಡ್ ಆಗಿ ಕಮರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಐವರು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ 8 ಮಂದಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್, ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು, 6ರಿಂದ 16 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಐವರು ಮಕ್ಕಳು ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಶ್ತ್ವಾರ್‌ನಿಂದ ಸಿಂಥನ್ ಟಾಪ್ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ವಾ ಕಡೆಗೆ ಕಾರು ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಚಕ್ರಗಳು ಜಾರಿದ್ದರಿಂದ ಕಾರು ಕಮರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಬಿದ್ದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಕಾರು ಅಪ್ಪಚ್ಚಿಯಾಗಿದ್ದು, ಒಳಗಿದ್ದ 8 ಮಂದಿಯೂ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಾವಿಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

4 ದಿನ ಶಾಲೆ ಬ್ಯಾಗ್ ಇಲ್ಲ: ಕೇರಳ ಚಿಂತನೆ

ತಿರುವನಂತಪುರ: ಶಾಲೆಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಭಾರವಾದ ಬ್ಯಾಗ್ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂಬ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಹೊಸ ನೀತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 4 ದಿನಗಳನ್ನು 'ಬ್ಯಾಗ್ ರಹಿತ ದಿನ'ವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮ 1ರಿಂದ 12ನೇ ತರಗತಿವರೆಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ವಯಿಸಲಿದೆ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವ ವಿ.ಶಿವನ್‌ಕುಟ್ಟಿ ಶನಿವಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೂರುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯ 1ನೇ ತರಗತಿ ಮಕ್ಕಳ ಬ್ಯಾಗ್ ತೂಕ ಒಂದೂವರೆಯಿಂದ ಎರಡೂ ಕಾಲು ಕೆಜಿವರೆಗೆ ಇರುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ಮುಧೋಳ: ವೈದ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಇಂದು

ಮುಧೋಳ: ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಘ, ಮುಧೋಳ ಘಟಕ ವತಿಯಿಂದ ನಗರದ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ರವಿವಾರ ಜು.28ರಂದು ಸಂಜೆ 5.ಕ್ಕೆ ವೈದ್ಯರ ದಿನಾಚರಣೆ ಜರುಗಲಿದೆ. ಸಾನಿಧ್ಯ ಇಲಕಲ್ ಚಿತ್ತರಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮಠದ ಗುರುಮಹಾಂತ ಶ್ರೀಗಳು, ಉದ್ಘಾಟನೆ ಅಬಕಾರಿ ಸಚಿವ ಆರ್.ಬಿ. ತಿಮ್ಮಾಪೂರ ನೆರವೇರಿಸುವರು, ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಡಾ.ಬಿ.ಸಿ. ರಾಯ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಡಾ. ಜಾನ್ಎಬ್ ನೈಜರ್ ಭಾಗವಹಿಸುವರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ತಾಲೂಕಾ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಕೆ.ಎಲ್. ಉದಪುಡಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿರುವರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸಂಜಯ ನಾಯಿಕ, ಡಾ.ಶ್ರೀಕಾಂತ ಕಮಕೇರಿ. ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಗುವದು. ಎಂದು ಡಾ.ಕೆ.ಎಲ್. ಉದಪುಡಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಡಾ.ಸಚಿನ ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆ.1 ರಂದು 'ಶಿವಶಕ್ತಿ ಗುಳಿಗ ಯಕ್ಷಗಾನ

ರಬಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿ: ಆ.1 ರಂದು ರಾತ್ರಿ 9 ಗಂಟೆಗೆ ನಗರದ ಈಶ್ವರಲಿಂಗ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಹಾಗು ರಬಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿ ಹೊಟೇಲ್ ಒಡೆಯರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಅರುಣ ಅಮೀನ್ ಕೊಕ್ಕರ್ಣೆ ವಿರಚಿತ 'ಶಿವಶಕ್ತಿ ಗುಳಿಗ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜರುಗಲಿದೆ ಎಂದು ಸಂಘ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಭಾಗವತರಾದ ಜಿ. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಯ್ಯ, ಉಮೇಶ ಮರಾಠೆ, ಮದ್ದಳೆ ಪಾತ್ರ ರಮೇಶ ಕಡತೋಳ, ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರ ಮಾಧವ ನಾಗೂರು, ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಹಕ್ಲಾಡಿ, ಕುಮಾರ ಅರಳಸುರುಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಜರುಗಲಿದೆಯೆಂದು ಬಾಬಣ್ಣ ಮೊಯ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ: ಯೋಧ ದಂಡಿನ

ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ: ಯೋಧರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ದೇಶ ಮುಖ್ಯ. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಧರು ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ, ಹಲವಾರು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಸಾಹಸ, ಶೌರ್ಯಗಳಿಂದ ವೈರಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ವಿಜಯೋತವ ಆಚರಿಸಿದರು ಎಂದು ಯೋಧ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪ ದಂಡಿನ ಹೇಳಿದರು. 25ನೇ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತ ಶುಕ್ರವಾರ ಪಟ್ಟಣದ ರಾಠಿ ಹಾಗೂ ಕಾವಡೆ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯವತಿಯಿಂದ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಯೋಧರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿ ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವೀರಯೋಧರಿಂದ ಮಾತ್ರ ದೇಶ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯ ದಿನಾಚರಣೆ

ಬಾದಾಮಿ: ಪಟ್ಟಣದ ಜಯನಗರದ ಎಸ್.ಎಫ್. ಹೊಸಗೌಡ್ರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದ 25 ನೇ ವರ್ಷದ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಹೇಶ ಹೊಸಗೌಡ್ರ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವೀರಯೋಧರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಮೇಣಬತ್ತಿ ಬೆಳಗಿ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಯೋಧರ ಹೋರಾಟದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿ, ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಧರ ಪಾತ್ರ ಅನನ್ಯ. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ವೀರಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಯೋಧರ ಸೇವೆ, ತ್ಯಾಗ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕರು ವೀರಯೋಧರ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

ಎನ್ಎಸ್ಎಸ್ ವಿಶೇಷ ಶಿಬಿರ

ಹುನಗುಂದ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗೌರವಯುತ ಶ್ರಮದಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಿಳಿದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೆಡಿಪಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಸದಸ್ಯ ವಜಯ ಗದ್ದನಕೇರಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿನ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಎನ್ಎಸ್ಎಸ್ ಘಟಕವು ದತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಹಾವರಗಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ಶ್ರಮದಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಟ ಎಂಬುವ ಭಾವನೆ ದೂರ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವದೆ ಈ ಶಿಬಿರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗದ್ದನಕೇರಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

{ ತಿಮ್ಮಾಪುರ } ಸಚಿವ

ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುತ್ತೂರು, ಮೈಗೂರು ಗ್ರಾಮಗಳು ನಡುಗಡ್ಡೆಯಾಗಿವೆ. 38 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತ ಜನರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಲು ಕರೆ

ಬಿಜೆಪಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಮಾಜಿ ಶಾಸಕ ವೀರಣ್ಣ ಚರಂತಿಮಠ ಕರೆ | ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪದಗ್ರಹಣ ಸಮಾರಂಭ

ಬಿವಿವಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತಕ್ಷೇತ್ರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಂಡಲದ ನೂತನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಸ್ಥಿತಿ ಎದುರಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡಿತವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಜೆಪಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಜಾಗೃತಿ ವಹಿಸಿ, ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಮಾಜಿ ಶಾಸಕ ವೀರಣ್ಣ ಚರಂತಿಮಠ ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಇಲ್ಲಿನ ಬಿವಿವಿ ಸಂಘದ ನೂತನ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ವಿಧಾನಸಭಾ ಮತಕ್ಷೇತ್ರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಂಡಲದ ನೂತನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವಿಧ ಮೋರ್ಚಾ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪದಗ್ರಹಣ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹ ಬಾಧಿತವಾಗುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಬೇಕು ಎಂದರು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣ ಪ್ರವಾಹ ಸಂದರ್ಭ ಬರಹಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಬಿಜೆಪಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಜನರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಜತೆಗೆ ಪಕ್ಷ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ನಂತರ 3ನೇ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಒಬ್ಬರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆಯಾಗಿದೆ, ಬಜೆಟ್ಟಿನ ಗಾತ್ರ 48 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ 32 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರು. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು.

ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಕ್ಕೆ 6 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರು. ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಮೊದಲು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರು. ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರು. ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 20 ಲಕ್ಷ ರು.ಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿತ್ತ ಸಚಿವ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು.

ನಗರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಮೀಸಲಾತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ.
– ವೀರಣ್ಣ ಚರಂತಿಮಠ ಮಾಜಿ ಶಾಸಕ

ಬಿಟಿಡಿಎ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಿ.ಎನ್.ಪಾಟೀಲ ಹಾಗೂ ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್.ದಡ್ಡೆನ್ನವರ ಮಾತನಾಡಿ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೇ ಬಿಜೆಪಿ ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭ. ರೈತರು, ಮಹಿಳೆಯರರಿಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 2047ಕ್ಕೆ ಭಾರತ 3ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ದೇಶವಾಗುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲಾ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಪಕ್ಷದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರಾಜು ನಾಯ್ಕರ್ ಮಾತನಾಡಿ, ಪಕ್ಷ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮತಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಘಟನೆ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಧ್ವಜ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆ ಭಾಗೀರತಿ ಪಾಟೀಲ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಂಡಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸುರೇಶ ಕೊಣ್ಣೂರ, ಸಂಗಣ್ಣ ಕಲಾದಗಿ,ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿ ಸರಗಣಾಚಾರಿ, ರಾಜು ಮುದೇನೂರ, ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಬೆಂಡಿಗೇರಿ, ರಾಮಣ್ಣ ಕುರಿ, ರಂಗನಗೌಡ ಗೌಡರ, ರಂಗಪ್ಪ ದಿಡ್ಡಿಮನಿ, ಮಲ್ಲೇಶ ವಿಜಾಪುರ, ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಭಗವತಿ, ಶಿವಾನಂದ ಟವಳಿ, ಬಸವರಾಜ ಹುನಗುಂದ, ಉಮೇಶ ಹಂಚಿನಾಳ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಯೋಧರ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗಣ್ಯರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯ ದಿವಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಖುಷಿ ಹಾಗೂ ನೋವು ಎರಡನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ದಿನವಾಗಿದೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ 37ನೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಎನ್‌ಸಿಸಿ ಬೆಟಾಲಿಯನ್ ಕಮಾಂಡಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಂಜಯ ಕದಂ ಹೇಳಿದರು.

ನವನಗರದ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರ ಸಂಘದಿಂದ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯ ದಿವಸದ ರಜತ ಮಹೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಅನೇಕ ಯೋಧರ ಬಲಿದಾನ ನೋವು ಕೊಡುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗೆಲುವು ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಯೋಧರ ದಿಟ್ಟತನ ಹೆಮ್ಮೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸವಾಲು, ಕಷ್ಟಗಳು ಯೋಧರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅರ್ಥವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಯೋಧರು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದರು.

ನವನಗರದ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಾಳನ್ನವರ ಮಾತನಾಡಿ, ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ 527 ಯೋಧರು ಮಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಹಾಗೂ ಸೈನಿಕರು ದೇಶದ ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಅವರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ನೋಡುವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಸಿಪಾಯಿ ರಮೇಶ ಹರಿಜನ, ಹವಾಲ್ದಾರ ಅರ್ಜುನ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ನಾಯಕ ಸುಭಾಸ ಗದಗಿನ ಅವರುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹುತಾತ್ಮ ವೀರರ ಕುಟುಂಬದ ಚೋಳಚಗುಡ್ಡದ ನಿರ್ಮಲಕಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬೀಳಗಿಯ ಮಯಾದೇವಿ ಪೋತರಾಜ, ಇಳಕಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಜಾಧವ, ಮಾಚಕನೂರಿನ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಮಿರ್ಜಿ, ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ತೇಲಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಜತೆಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ನಂತರ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರ ಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅರ್ಜುನ ಕೋರಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಗದಿಗೆಪ್ಪ ಅರಕೇರಿ, ಅರೇ ಸೇನಾಪಡೆ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ವಸ್ತ್ರದ, ತಾಲೂಕಾ ಘಟಕಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶಾಂತ ಸಬರದ, ಸುಭಾಸ ಕೋಟಿ, ಬಾಲಪ್ಪ ಕಿರಸೂರ, ಬಸಪ್ಪ ಮುಂಗರವಾಡಿ, ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಕೋಮಾರದೇಸಾಯಿ, ಯಂಕಣ್ಣ ಹಟ್ಟಿ, ರಾಮು ಶಿರೋಳ, ರಾಮಣ್ಣ ಯಡಹಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಪಸಾರ, ಸಂಜೀವ ಬಾನೆ, ಹಣಮಂತ ಕೇಸರಿ ಇತರರಿದ್ದರು.

ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ

ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು

ಬೀಳಗಿ: ಮುಳಗಡೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಕಷ್ಟ, ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ಎಸ್. ಆರ್.ಪಾಟೀಲ ಹೇಳಿದರು.

ತಾಲೂಕಿನ ಬಾಡಗಂಡಿ ಎಸ್.ಆರ್ .ಪಾಟೀಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘ ತಾಲೂಕು ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಆರ್.ಪಾಟೀಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಪತ್ರಕರ್ತದಿನಾಚರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ ಸಸಿಗೆ ನೀರೆರುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಪತ್ರಕರ್ತರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಕುಡೊಂಕಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಯಾರಿಗೆ ಹೆದರದೇ ನೇರ ನಿಷ್ಟುರ ವರದಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ಶಾಸಕಾಂಗದಂತೆ ಪತ್ರಿಕಾಂಗ ಒಂದು ನಾಲ್ಕನೇಯ ಅಂಗ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯ ಹನಮಂತ ನಿರಾಣಿ ಮಾತನಾಡಿ, ದೇಶದ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಪತ್ರಿಕಾರಂಗ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಸುದ್ದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಓರೆ ಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪತ್ರಕರ್ತನಿಗಿದೆ ಎಂದರು. ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಉದಯವಾಣಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವರದಿ ಗಾರ ಶ್ರೀಶೈಲ ಬಿರಾದಾರ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಪರಿಚಯ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆದ ಬದಲಾದ ವೈಖರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಾನಿಧ್ಯ ವಹಿಸಿದ ಗಿರಿಸಾಗರ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಿರೇಮಠದ ರುದ್ರಮುನಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡಿದರು. ಎಂ.ಎನ್.ಪಾಟೀಲ್ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘದ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷ ಕಿರಣ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಾನಿಪ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸುಭಾಷ ರಾಠೋಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದರು.

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸುದ್ದಿಗಳು, ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು, ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಗಳು ತಲುಪುತ್ತಿವೆ ಎಂದರು.
–ಎಸ್ ಆರ್ ಪಾಟೀಲ , ಮಾಜಿ ಸಚಿವರು

ಪ್ರತಿಭಾ ಪುರಸ್ಕಾರ: ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ನಿಖಿತಾ ಹಂಡಗಿ, ಗುರು ಸಾವಕಾರ, ಜಯಾ ಸಾವ ಕಾರ, ಪಿಯುಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷತಾ ಚಲವಾದಿ, ಸುಕೃತಾ ಸುಣಗಾರ, ದೀಪಾ ಗಚ್ಚಿನಮನಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರವಾಹ ಎದುರಿಸಲು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮಿರ್ಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಹನ್ನೆರಡು ಮನೆಗಳು ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವ ಆರ್.ಬಿ.ತಿಮ್ಮಾಪೂರ ಹೇಳಿದರು.

ಮುಧೋಳ ನಗರ ಸಮೀಪದ ಯಾದವಾಡ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ ನಂತರ ಸುದ್ದಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಇನ್ನೂ 76 ಸಾವಿರ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಹ ಭೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವ ನದಿ ಪಾತ್ರದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಕ್ಯುಸೆಕ್ ನೀರು ಹೊರಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುತ್ತೂರು, ಮೈಗೂರು ಗ್ರಾಮಗಳು ನಡುಗಡ್ಡೆಯಾಗಿವೆ. 38 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಕಾಳಜಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರು.
–ತಿಮ್ಮಾಪುರ, ಸಚಿವ

ಮುಧೋಳ ಸಮೀಪದ ಯಾದವಾಡ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವ ಆರ್.ಬಿ.ತಿಮ್ಮಾಪುರ

ಕೃಷ್ಣಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಸಿ, ಎಸಿ ಆದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸರಕಾರ ಸಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ ಅಗತ್ಯ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ. ಶಂಭು ಬಳಿಗಾರ ಹೇಳಿದರು.

ಇಲ್ಲಿನ ಬಿವಿವಿ ಸಂಘದ ವಿದ್ಯಾಗಿರಿಯ ಎನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜಮೆಂಟ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ (ಬೀಮ್ಸ್) ವತಿಯಿಂದ ಶುಕ್ರವಾರ ಬಿಮ್ಸ್ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ದಿನದ ಬಿಮ್ಸ್ ಕಲಾ ಪರ್ವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಬಿವಿವಿ ಸಂಘದ ಎಂಬಿಎ ಕಾಲೇಜು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 25ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತನ್ನದೆಯಾದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುಂದರ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ಋಣ ತೀರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ ಎಂದರು.
– ಗುರುಬಸವ ಸೂಳಿಭಾವಿ, ಕಾಲೇಜುಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ

ಬಿವಿವಿ ಸಂಘದ ಎಂಬಿಎ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗಣ್ಯರು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರದ ರೂಪವನ್ನು ಕಲಿಸಿದರೆ, ಕಲೆ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮನಸನ್ನು ಅರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರದಾನವಾದ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ಕಲಾ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದು, ರಂಗೋಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಫೇಸ್ ಪೇಂಟಿಂಗ್, ಸಮೂಹ ನೃತ್ಯ, ಗುಂಪು ಗಾಯನಗಳಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದವಿ 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಶಂಭು ಬಳಿಗಾರ ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಸಂಘದ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಹೇಶ ಅಥಣಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ವಡವಡಗಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಯೋಜಕಿ ಶ್ರುತಿ ವಾರದ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕರಿದ್ದರು.

ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವ ಜಾಥಾ

ರಬಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿ: ನಗರದ ಪ್ರಮುಖ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರವಾರ ಹಲವಾರು ಸಂಘಟನೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಗಿಲ್ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ಜಾಥಾ ನಡೆಯಿತು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಈಶ್ವರಲಿಂಗ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ರಬಕವಿ ಬನಹಟ್ಟಿ ನಗರದ ಯುವ ಮುಖಂಡರಾದ ಶಿವಾನಂದ ಗಾಯಕವಾಡ ಮತ್ತು ಡಾ.ರವಿ ಜಮಖಂಡಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವ ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನಂದ ಗಾಯಕವಾಡ ಮಾತನಾಡಿ, ಹಲವಾರು ವೀರ ಯೋಧರ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಿದಾನದಿಂದ ನಾವು ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಗೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಯೋಧರು ನಮ್ಮ ಗೌರವ. ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜತೆಗೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಸೈನಿಕರು ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅಂಗವಿಕಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮಾತೆ, ಒಂದೇ ಮಾತರಂ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರ ಕುರಿತು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗಲಾಯಿತು.

ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಧರಿಸಿ

ಕೆರೂರ: ಜೀವ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೈಕ ಸವಾರ ಹೆಲ್ಮೆಟ್, ಕಾರ ಚಾಲಕರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೀಟ್ ಬೆಲ್ಟ ಧರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಸಂಚಾರಿ ನಿಯಮ ಪಾಲಿಸಿ ಎಂದು ಪಿ.ಎಸ್.ಐ. ಆರ್.ವೈ.ಬೀಳಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಸಮೀಪದ ಅಗಸನಕೊಪ್ಪ ಬಳಿಯ ಪೊಲೀಸ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟನಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಮತ್ತು ವಾಹನ ಸವಾರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ.ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು, ಅಚಾತುರ್ಯ ಅವಗಡಗಳಿಂದ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಹನಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು, ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಮತ್ತು ಸೀಟ್ ಬೆಲ್ಟ ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದ ಜತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎ.ಎಸ್.ಐ. ಪಿ.ಎನ್. ರಾಯಚೂರ, ಎಚ್.ಪಿ.ಕುಂದರಗಿ, ಮಹೇಶ ಹೊನ್ನನಾಯ್ಕರ ಹನಮಂತಗೌಡ ಗೌಡರ, ಅರ್ಜುನ್ ಭಜಂತ್ರಿ ಇದ್ದರು.

ಕೇಂದ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ಚೊಂಬು ತೋರಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ: ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘಟಕದಿಂದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಚೊಂಬು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.

ನಗರದ ಬಸವೇಶ್ವರ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ರ್‍ಯಾಲಿ ಮೂಲಕ ಆಗಮಿಸಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಶಾಸಕ ಎಚ್.ವೈ.ಮೇಟಿ ಮಾತನಾಡಿ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ಒಂದೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕೇಂದ್ರದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀಡದೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಎಸಗಲಾಗಿದೆ. ಜನ ವಿರೋಧಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದರು.

ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷ ಎಸ್.ಜಿ.ನಂಜಯ್ಯನಮಠ ಮಾತನಾಡಿ, ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕು ಸಿಂಹ ಪಾಲು ನೀಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ನೀಡದಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ? ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಬಿಜೆಪಿ ಸಂಸದರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕುಡಚಿ-ಬಾಗಲಕೋಟೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ನೀಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಿಳಾ ಘಟಕದ ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷ ರಕ್ಷಿತಾ ಈಟಿ, ಜಿಪಂ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಬಾಯಕ್ಕ ಮೇಟಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮುಖಂಡರಾದ ನಾಗರಾಜ ಹದ್ಲಿ, ಹನುಮಂತ ರಾಕುಂಪಿ, ರಜಾಕ ಬೇಣ್ಣೂರ, ರಾಜು ಮನ್ನಿಕೇರಿ, ಮಹಾಂತೇಶ ಹಟ್ಟಿ, ಜಾಫರ್ ಬೇಪಾರಿ, ಅಯ್ಯುಬ ಪುಣೇಕಾರ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕರಿದ್ದರು.

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಬಸವೇಶ್ವರ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಜರುಗಿತು

ಬಿಹಾರ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಚೊಂಬು ನೀಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಬಿಜೆಪಿಯ 17 ಸಂಸದರು, ಸಚಿವರಾದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸದೆ ಕೇವಲ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಋಣ ತೀರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಜನತೆಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
–ಉಮಾಶ್ರೀ, ವಿಪ ಸದಸ್ಯೆ

ಶಿವಶರಣೆ ಲಿಂಗಮ್ಮ ಜಯಂತ್ಯುತ್ಸವ

ಜಮಖಂಡಿ: ನುಡಿದರೆ ಗುರುವಾಗಿರಬೇಕು. ನಡೆದರೆ ಆಚಾರ ಇರಬೇಕು. ಕುಳಿತರೆ ಲಿಂಗವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದ್ದರೆ ಜಂಗಮನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಚನದ ಮೂಲಕ ಬದುಕುವ ರೀತಿ ಕುರಿತು ನಿಜಸುಖಿ ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಪ್ರೊ.ಬಸವರಾಜ ಕಡ್ಡಿ ಹೇಳಿದರು. ನಗರದ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ನಿಜಸುಖಿ ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ನಿಜಸುಖಿ ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಶಿವಶರಣೆ ಲಿಂಗಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರ ಜಯಂತ್ಯುತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನುಭವ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಗುರು ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತ. ಅಜ್ಞಾನ ಕಳೆದು ಜ್ಞಾನ ಉಂಟು ಮಾಡುವವನು ಗುರು. ನಡೆದರೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಸುವಿಚಾರ ಇರಬೇಕು. ಲಿಂಗವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸುಖ-ದುಃಖ, ಲಾಭ-ಹಾನಿ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದ್ದರೆ ಜಂಗಮನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ತತ್ವ ಪ್ರಚಾರಕ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಬಸವಜ್ಯೋತಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ.ಟಿ.ಪಿ. ಗಿರಡ್ಡಿ ಮಾತನಾಡಿ, 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಚನ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹರಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಿಜಸುಖಿ ಬಿರುದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಪ್ರಣಯ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡೋತ್ಸವ
ವಿಶ್ವವಾಣಿ
vishwavani.news
28.07.2024
ಭಾನುವಾರ

ಪ್ಯಾರಿಸ್ ರಂಗು

ಪದಕ ಪಟ್ಟಿ

	ಚಿನ್ನ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಕಂಚು	ಒಟ್ಟು
ಚೀನಾ	2	0	0	2
ಬೆಲ್ಜಿಯಂ	1	0	1	2
ಜಪಾನ್	1	0	1	2
ಕಜಕಸ್ತಾನ	1	0	1	2
ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ	1	0	0	1
ಭಾರತ	0	0	0	0

ಮೈಕ್ರೋ ಮಾಹಿತಿ

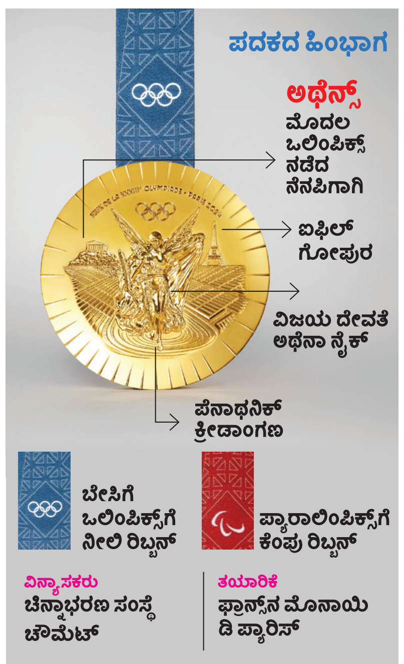

ಸಮಾಚಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲ

ತಪ್ಪಾಯಿತು ಕ್ಷಮಿಸಿ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಶುಕ್ರವಾರ ನಡೆದ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಕ್ರೀಡೆಯ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೆನ್ ನದಿ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಕವಾಯತು ನಡೆದ ವೇಳೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮದಂತೆ ಆಯಾ ದೇಶಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡವು. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಧ್ವಜ ಬೀಸುತ್ತಾ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಆ ದೇಶವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ವೇಳೆ, ಡೆಮಾಕ್ರೆಟಿಕ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾ ಎಂದು ಉದ್ಘೋಷಕರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯಾದ ಅಧಿಕೃತ ಹೆಸರು. ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾ ಎಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ ಎಂದರ್ಥ. ಹೀಗಾಗಿ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಅಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಟೀಕೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

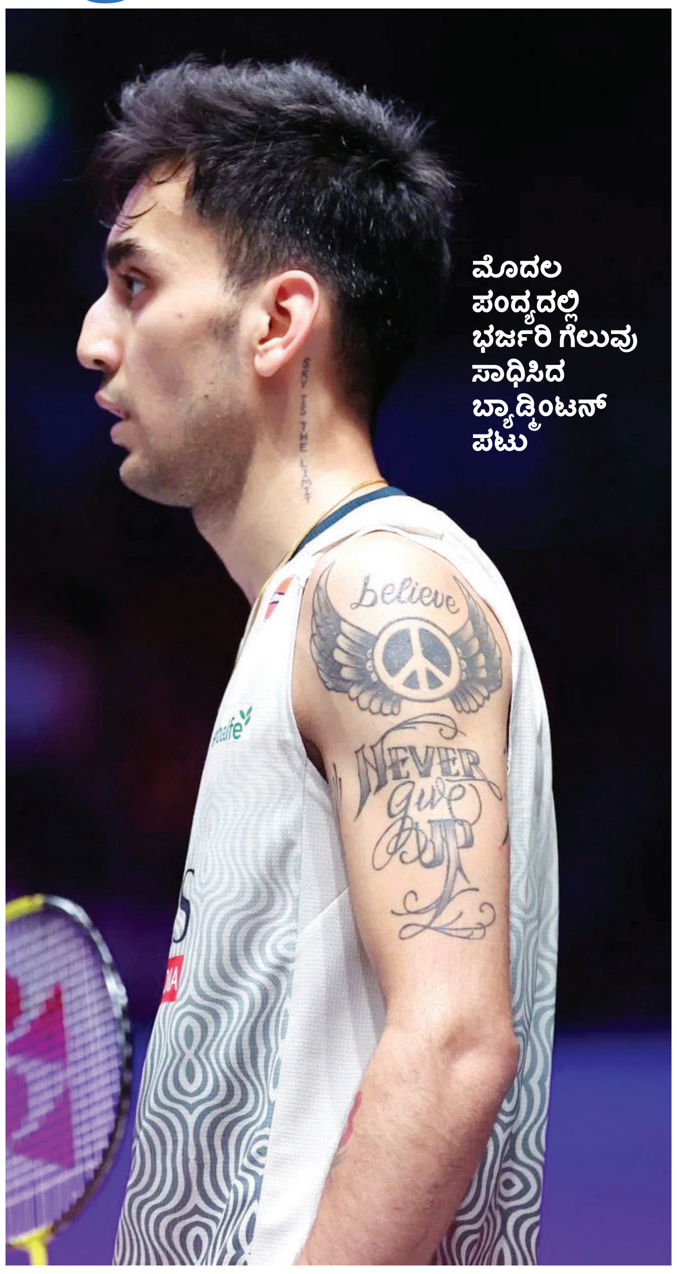

ಮೊದಲ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭರ್ಜರಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಪಟು

7 ಮಂದಿ ವಿರುದ್ಧ ಶೂಟಿಂಗ್ ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಕರ್ ಸೆಣಸಲಿದ್ದಾರೆ.

10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ಪಿಸ್ತೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಕರ್ ಭರ್ಜರಿ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಮನು ಭಾಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸುತ್ತಿಗೆ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಶೂಟಿಂಗ್‌ನ ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಭಾರತದ ಗುರಿಕಾರ ಮನು ಭಾಕರ್, ಮಹಿಳೆಯರ 10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ಪಿಸ್ತೂಲ್‌ನ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು, ಪದಕದ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 45 ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿರು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮನು 580-27 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. ಶನಿವಾರ ನಡೆದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನು,10-ಶಾಟ್ ಮೊದಲ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 97 ಅಂಕ ಪಡೆದು ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪಿಸ್ತೂಲ್ ದೋಷದಿಂದಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದ ಮನು, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಹಂಗೇರಿಯ ವೆರೋನಿಕಾ ಮೇಜರು 582 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಿಯಾಗಿ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟರು. ಮೊದಲ ಸೀರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 97 ಅಂಕ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಮನು, ಎರಡನೇ ಸೀರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ 97 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಈ ಅಮೋಘ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಮನು, ಮೊದಲಾರ್ಧ ಮುಗಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ 300ಕ್ಕೆ 292 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಫೈನಲ್‌ಗೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮನು ಆರು ಸಿರೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 97, 97, 98, 96, 96 ಮತ್ತು 96 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶೂಟರ್ ರಿದಮ್ ಸಾಂಗ್ವಾನ್ 573 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿ 15ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಲು ವಿಫಲರಾದರು. ಭಾರತೀಯ ಕಾಲಮಾನ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ 3.30ಕ್ಕೆ ಫೈನಲ್ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಈಗ ನೀಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮನು ಅವರಿಗೆ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿದೆ. ಇದೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದ ಭಾರತದ ರಿದಮ್ ಸಾಂಗ್ವಾನ್, ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರು. 573 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ 15ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಂಡರು

3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ

ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಂಗೇರಿಯ ವೆರೋನಿಕಾ ಮೇಜರ್ ಅವರು ಒಟ್ಟು 588-22 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರೆ, ಕೊರಿಯಾದ ಓಹ್ ಯೆ ಜಿನ್ 582-20 ನೊಂದಿಗೆ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. 580-27 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮನು 3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಸೇನ್‌ಗೆ ಬಂಗಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಷಟ್ಲರ್ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೇನ್ ಅವರು ಶುಭಾರಂಭ ಕಂಡಿದ್ದು, ಸೆಮಿಫೈನಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ ಟೂರ್ನಿಯ ಎಲ್ ಗುಂಪಿನ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇವನ್ ಕೋರ್ಡನ್ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ 2-0 ದಿಂದ ನೇರ ಸೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಭರ್ಜರಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಿದ್ದಾಜಿದ್ದಿನ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲ ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇನ್ ಅವರು ಗ್ವಾಟೆಮಾಲಾದ ಕೆವಿನ್ ಕಾರ್ಡನ್ ಅವರನ್ನು 21-8, 22-20ರಿಂದ ಸೋಲಿಸಿದರು. ಸೇನ್ ಮೊದಲ ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 14 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ 21-8 ರಿಂದ ಗೆದ್ದು ಶುಭಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಡನ್ ಮೊದಲ ಸುತ್ತಿನ ನಂತರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರಿದರು. ಎರಡನೇ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮೇಲುಗೈ ಪಡೆದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆದರು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸೇನ್ ಅವರು ಆರು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದರು. ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೇನ್ ಮುಂದಿನ ಜುಲೈ 29 ರಂದು ಬೆಲ್ಜಿಯಂನ ಜೂಲಿಯನ್ ಕರಾಗ್ಗಿ ವಿರುದ್ಧ ಆಡಲಿದ್ದಾರೆ.

ಶೂಟಿಂಗ್ ತ್ಯಜಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದ ಭಾಕರ್

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಕಳೆದ ಟೋಕಿಯೊ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೂಟಿಂಗ್‌ನ 3 ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದ ಮನು, ಒಂದರಲ್ಲೂ ಫೈನಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಕನಸು ಭಗ್ನಗೊಂಡಿತ್ತು.

ತನ್ನ ಮೊದಲ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದ್ದಕ್ಕೆ ಶೂಟಿಂಗ್ ತ್ಯಜಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ತನ್ನ ಮೊದಲ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ್ದಕ್ಕೆ ಶೂಟಿಂಗ್ ತ್ಯಜಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರಂತೆ.

ಪಂದ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ಅಡ್ಡಿ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಮಳೆಯ ಕಾರಣ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ. ಶನಿವಾರ ನಡೆಯಬೇಕಿದ್ದ ಟೆನಿಸ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗಿವೆ. ಚಾವಣಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಫಿಲಿಪ್ ಶಾಟಿಯೆ ಅಂಕಣ ಮತ್ತು ಸುಝೇನ್ ಲೆಂಗ್ಲೆನ್ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ವಿಳಂಬವಾದವು. ಐಫೆಲ್ ಗೋಪುರದ ಸಮೀಪ ಶನಿವಾರ ನಡೆದ ಬೀಚ್ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೂ ಮಳೆ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ನಿಗದಿಯಂತೆ ಟ್ರಯಥ್ಲಾನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಮಂಗಳವಾರ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸಂಘಟಕರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಭೂಪಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಬಾಲಾಜಿ ಆಡಬೇಕಿದ್ದ ಪಂದ್ಯವೂ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುಂದೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲ ಹಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪನ್ವರ್ ಭರ್ಜರಿ ಪ್ರದರ್ಶನ | ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶ

ರೋಯಿಂಗ್: ಭಾರತಕ್ಕೆ 4ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಮಹಾಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು ಶನಿವಾರ ಚಾಲನೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಶುಕ್ರವಾರದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭ ವಿಜೃಭಂಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಈ ಬಳಿಕ ಶನಿವಾರ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ನಡೆದವು. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ ಸ್ಕಲ್ ಈವೆಂಟ್‌ನ ಹೀಟ್ 1ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ರೋವರ್‌ಪಟು ಬಲರಾಜ್ ಪನ್ವಾರ್ ಅವರು ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದು, ರಿಪೆಚೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಮುಂದಿನ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೀಟ್‌ನ ಅಗ್ರ ಮೂವರು ಆಟಗಾರರು ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಫೈನಲ್‌ಗೆ ತಲುಪಿದರು.

ಪನ್ವರ್‌ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಕಾಶ: ಬಲರಾಜ್ ಪನ್ವಾರ್ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್‌ನ ಥಾಮಸ್ ಮೆಕಿಂತೋಷ್ (6:55.92), ಸ್ಟೆಫಾನೋಸ್ ಆಂಟೊಸ್ಕೋಸ್ (7:01.79) ಮತ್ತು ಅಬ್ದೆಲ್ಲಲೆಕ್ ಎಲ್ಬಾನಾ (7:05.06) ಕ್ವಾರ್ಟರ್ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ನೇರ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದರು. ಪನ್ವಾರ್ 7:07.11 ಸಮಯದೊಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು. ಪ್ರತಿ ಹೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಮೂವರು ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳು ನೇರ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತೀಯ ರೋವರ್‌ಗೆ ಸೆಮಿಫೈನಲ್ ಅಥವಾ ಫೈನಲ್‌ಗೆ ತಲುಪಲು ರೆಪಿಚೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ 6ನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ ಭಾರತ 10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ರೈಫಲ್ ಮಿಶ್ರ ತಂಡ ಅರ್ಹತಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಶೂಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ. ಶೂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ತಂಡವೇ ಪಾರಿಸ್‌ಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾರತೀಯ ಜೋಡಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ರಮಿತಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನ್ ಬಾಬುಟಾ 628.7 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದರೆ, ಎಲವೆನಿಲ್ ವಲರಿವನ್ ಮತ್ತು ಸಂದೀಪ್ ಸಿಂಗ್ 626.3 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ 12ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು.

ಹೋರಾಡಿ ಸೋತ ರಮಿತಾ, ಅರ್ಜುನ್

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರಮಿತಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನ್ ಜೋಡಿ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ಮೂರು ಹೊಡೆತಗಳು ಉಳಿದಿರುವಂತೆಯೇ ಐದನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪದಕ ಸುತ್ತಿನ ಕಟ್-ಆಫ್‌ನಿಂದ 1.0 ಅಂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ್ ಅಮೋಘ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ 10.5, 10.6, 10.5, 10.9 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರು. ಎರಡನೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ರಮಿತಾ 10.2, 10.7, 10.3, 10.1 ಅಂಕ ಗಳಿಸಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಜೋಡಿ ಅಗ್ರ ಎಂಟರ ಘಟ್ಟ ತಲುಪಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪದಕ ಸುತ್ತಿಗೆ ತಲುಪಲು ಅಗ್ರ 4ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಆಟವಾಡಿದ್ದ ಈ ಜೋಡಿ ಪದಕ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚೀನಾ, ಕೊರಿಯಾ ಮತ್ತು ಕಜಕಿಸ್ತಾನ್ ತಂಡಗಳು ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಚಿನ್ನದಿಂದ ಚೀನಾ ಶುಭಾರಂಭ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದು ಚೀನಾ ಶುಭಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಶೂಟಿಂಗ್‌ನ 10 ಮೀಟರ್ ಏರ್ ರೈಫಲ್ ಮಿಶ್ರ ತಂಡ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚೀನಾದ ಹುವಾಂಗ್ ಯುಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಶೆಂಗ್ ಲಿಹಾವೊ ಜೋಡಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ 16-12ರ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ಜೋಡಿ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾ ವಿರುದ್ಧ ಜಯ ಗಳಿಸಿತು. ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫ್ ಕೊರಿಯಾದ ಕೆಯುಮ್ ಜಿ- ಹ್ಯೆಯಾನ್ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಕ್ ಹಾ-ಜುನ್ ಜೋಡಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಜಕಸ್ತಾನದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ಲೆ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಸತ್ಪಯೇವ್ ಜೋಡಿ ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆದ್ದಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಟೋಕಿಯೊ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೀನಾ ದೇಶದ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೇ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಜಯಿಸಿದ್ದರು.

ಮೊದಲ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಕಜಕಸ್ತಾನ: ಕಜಕಸ್ತಾನ ಮೊದಲ ಪದಕ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. 10 ಮೀಟರ್ ಮಿಶ್ರ ಟೀಮ್ ಏರ್ ರೈಫಲ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕಜಕಸ್ತಾನದ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಾ ಲೆ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಸತ್ಪಯೇವ್ ಕಂಚಿನ ಪದಕ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಜಕಸ್ತಾನದ ಜೋಡಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಿಲಿಯನ್ ಉಲ್ಬ್ರಿಚ್ ಮತ್ತು ಅನ್ನಾ ಜಾನ್ಸೆನ್ ವಿರುದ್ಧ 17-5ರ ಅಂತರದಿಂದ ಜಯ ಗಳಿಸಿತು.

ಸೀನ್: ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ (ಈಕ್ವೆಸ್ಟ್ರಿಯನ್) ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪಕ ಬಿಲ್ ಗೇಟ್ಸ್ ಅವರ ಅಳಿಯ ನಾಯೆಲ್ ನಾಜರ್ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿರುವ ನಾಜರ್, ಕುದುರೆ ಜಿಗಿತದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಕ್ವೆಸ್ಟ್ರಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಆ. 5 ರಂದು ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ನಾಯೆಲ್ ನಾಜರ್ 2020ರ ಟೋಕಿಯೋ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲೂ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಪರವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದರು. ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮೂಲದ ಅಮೆರಿಕನ್ ನಾಗರಿಕನಾಗಿರುವ ನಾಜರ್ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಜರ್ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಈಜಿಪ್ಟ್ ನಾಗರಿಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶದ ಪರ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕುದುರೆ ಎರಿದ ಬಿಲ್‌ಗೇಟ್ಸ್ ಅಳಿಯ

ಇಂದು ಕಣದಲ್ಲಿ

- ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಸ್ಕಲ್
- 10 ಮೀ ಏರ್ ರೈಫಲ್ (ಮಹಿಳೆಯರ, ಪುರುಷರ ಅರ್ಹತೆ)
- 10ಮೀ ಏರ್ ರೈಫಲ್ (ಪುರುಷರ ಫೈನಲ್)
- 10ಮೀ ಏರ್ ಪಿಸ್ತೂಲ್ (ಮಹಿಳೆಯರ ಫೈನಲ್)
- ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ - ಪಿವಿ ಸಿಂಧು
- ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್ - ಮಹಿಳೆಯರ, ಪುರುಷರ 64ನೇ ಸುತ್ತು
- ಟೇಬಲ್ ಟೆನಿಸ್ - ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ
- ಮಹಿಳೆಯರ 50 ಕೆಜಿ ಪಂದ್ಯ, ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್
- ಮಹಿಳಾ ತಂಡ- ಆರ್ಚರಿ

ಹರ್ಮಿತ್ ಭರವಸೆ

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಪುರುಷರ ಸಿಂಗಲ್ಸ್ ಮೊದಲ ಸುತ್ತಿನ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರ್ಮೀತ್ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಜೋರ್ಡಾನ್‌ನ ಜೈದ್ ಅಬೊಯಮನ್ ಅವರನ್ನು 11-7, 11-9, 11-5, 11-5 ಸೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಸೋಲಿಸಿದ್ದು, ಭಾರೀ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂದ್ಯ 30 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ಅವರು, ಮೊದಲ ಸೆಟ್ ಗೆದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಎರಡನೇ ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೈದ್ ಅಲ್ಪ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರಿದರು. ಆದರೆ ಪುಟಿದೆದ್ದ ಹರ್ಮಿತ್ ಅವರು ಭರ್ಜರಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂದಿನ 64ರ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ನಂ.5 ರ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಲೆಬ್ರುನ್ ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹರ್ಮೀತ್ ದೇಸಾಯಿ ಮೊದಲ ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಳ ಗೆಲುವಿನ ನಂತರ, ಹರ್ಮೀತ್ ಅವರು 2ನೇ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇರ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಮುಂದಿನ ಸೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ ಆಟವಾಡಿದ ಅವರು ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಸಾತ್ವಿಕ್ ಚಿರಾಗ್ ಜಯದ ಶುಭಾರಂಭ

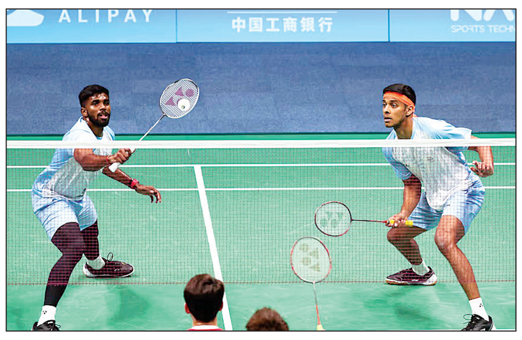

ಪ್ಯಾರಿಸ್: ಭಾರತದ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ತಾರೆಗಳಾದ ಸಾತ್ವಿಕ್ ಸಾಯಿರಾಜ್ ರಾಂಕಿರೆಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಚಿರಾಗ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಜೋಡಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಭರ್ಜರಿ ಗೆಲುವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶನಿವಾರ ನಡೆದ ಪುರುಷರ ಡಬಲ್ಸ್ ಗುಂಪಿನ ಸಿ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಏಷ್ಯನ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಹಾಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆತಿಥೇಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಲುಕಾಸ್ ಕಾರ್ವಿ ಮತ್ತು ರೊನಾನ್ ಲ್ಯಾಬರ್ ಅವರನ್ನು 46 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ 21-17, 21-14 ರಿಂದ ಸೋಲಿಸಿದರು. ತವರಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಜೋಡಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿತು, ಆದರೆ ಸಾತ್ವಿಕ್ ಸಾಯಿರಾಜ್ ಮತ್ತು ಚಿರಾಗ್ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಭರ್ಜರಿ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಸುತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಜೋಡಿ ಸೋಮವಾರ ಜರ್ಮನಿಯ ಮಾರ್ವಿನ್ ಸೀಡೆಲ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕ್ ಲ್ಯಾಮ್ಸ್‌ಫಸ್ ವಿರುದ್ಧ ಆಡಲಿದೆ.

28.07.2024 ಭಾನುವಾರ ವಿಶ್ವವಾಣಿ

ವಿರಾಮ

ಓದುವ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಓದುವ ನಿಲ್ದಾಣ

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಗುಡ್ಡ ತರಿದು, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ, ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬಂದು, ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯಿತು; ಅಂಕೋಲಾ ಸನಿಹದ ಶಿರೂರಿನ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಮೃತರಾದರು. ನದಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಉಳವರೆ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನ ಎನಿಸುವ ದುರಂತ ನಡೆದಿದೆ; ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ, ನದಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು ಅಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಹಾನಿಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಮುಗ್ಧ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಬೃಹತ್ ಆಘಾತ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಿದೆ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯಹಸ್ತ.

» ಶಶಿ ಬೆಳ್ಳಾಯರು

ಅಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಬಿಗ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎದುರಿಗೆ ತಣ್ಣನೆ ಹರಿವ ಗಂಗಾವಳಿ ನದಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಭೋರ್ಗರೆದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಭಯ ಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನದಿಯೊಡಲನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೂಡಿಡುವಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೂ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಎದುರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಒಂದು ದುರಂತ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದೆಲ್ಲೋ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದ ಗುಡ್ಡ ಇವರ ಬದುಕನ್ನು ಕಸಿಯುತ್ತೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸುಳಿವು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಿರೂರು ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತದಿಂದ ಮನೆ ಮಠ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಉಳವರೆ ಅನ್ನೋ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯ ದೈನೇಸಿ ಸ್ಥಿತಿ.

ಕುಮಟಾದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರೆ, ಅಂಕೋಲದ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿಶಿರೂರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಕಂಪೆನಿಯು, ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಗುಡ್ಡ ಅಗೆದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಇಲ್ಲೇ ಗುಡ್ಡದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಗೂಡಂಗಡಿ, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಇರಿಸಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜು.16ರ ಮುಂಜಾನೆ ಗುಡ್ಡ ಭಾರೀ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ನೋಡನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್ ಸಮೇತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ನಾಯ್ಕ್‌ರ ಕುಟುಂಬ, ಲಾರಿಗಳು, ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ಯಾಂಕರ್, ಲಾರಿ ಚಾಲಕ, ಕ್ಲೀನರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 10 ಮಂದಿಯನ್ನು ಗಂಗಾವಳಿ ನದಿ ತನ್ನ ಒಡಲಿಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ಇದು ಶಿರೂರಿನ ಕಥೆ. ಆದರೆ, ನದಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉಳವರೆ ಎಂಬ ಪುಟಾಣಿ ಗ್ರಾಮದ ಸ್ಥಿತಿ ಕೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಪ್ರಕಾರ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಜೋರಾದ ಸ್ಫೋಟದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನದಿಯ ನೀರು ಸುನಾಮಿ ರೀತಿ ತೆಂಗಿನ ಮರದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಬಡಿದು 6 ಮನೆಗಳನ್ನು ಅದರ ತಳಪಾಯ ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿಸಿ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ನೀರಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು; ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಧಾವಿಸಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಕಾಪಾಡಿದ್ರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡೋಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿ, ಮೇಲಿನ ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸ್ಕೊಂಡ್ರು. ಆದರೆ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಸಣ್ಣಿ ಹನುಮಂತ ಗೌಡ ಎಂಬ ವೃದ್ಧೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಪಾಲಾದರು.

ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಳವರೆ ಊರಿನ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. 6 ಮನೆಗಳು ನಾಮಾವಶೇಷಗೊಂಡರೆ 16 ಮನೆಗಳು ಭಾಗಶಃ ಭಾಗಶ: ಹಾನಿಗೊಳಗಾದವು. ಆ ಮನೆಗಳವರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಕಿದ್ದ 50 ರಷ್ಟು ಗೋವುಗಳು, ಸಾಕು ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಕೋಳಿ ಸಹಿತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ದೋಣಿ, ತೆಪ್ಪ ಇದಾವುದು ಕೂಡ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಗದ್ದೆ, ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿದ್ದು, ಸದ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡ ಆ ಜನರು, ಇದೆಲ್ಲ ಏನಾಯ್ತು ಅನ್ನೋ ಶಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ, ಪೊಲೀಸ್, ಭದ್ರತೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ!

ಘಟನೆ ನಡೆದ ಶಿರೂರು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನೂರಾರು ಪೊಲೀಸರು, ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಮುಖರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಆ ವಿವರಗಳು ಟಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಣಿಸುವ ಉಳವರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರವ ಮೌನ! ನದಿಯಿಂದ ಆಚೆ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿ ಅದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನದಿ ಮಧ್ಯೆ ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದು ಜನರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತೆ ಇರದಿದ್ದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ನೀರುಪಾಲಾದ ಸಣ್ಣಿ ಗೌಡರ ಶವ 8 ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪತ್ರಕರ್ತರೇ ಶವಕ್ಕೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟು ಅಂತಿಮ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು. ಶಿರೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ದುರಂತ – ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತರಿದು, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ, ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಲವರು ಸತ್ತರು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಉಳವರೆಯಲ್ಲೂ ನಡೆದಿರುವುದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ದುರಂತ. ಬಹುಷ, ಈ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ದುರಂತ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಉಳವರೆಯ ಜನರು ಮೊದಲೇ ನೋವಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶಿರೂರಿನ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ಭೇಟಿಕೊಡುವುದೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಾದರೂ ಉಳವರೆ ಎಂಬ ಕುಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ; ದುರಂತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಬೇಕಿದೆ. ಉಳವರೆ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಿದೆ. ಗಂಗಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋದ ಬದುಕನ್ನು ಪುನಃ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕಿದೆ. ಉಳವರೆಯ ಮುಗ್ಧ ಮನಸುಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಬೇಕಿದೆ.

ಉಳವರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದದ್ದೆಷ್ಟು?

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯುವುದು ಮಾಮೂಲು; ಈ ವರ್ಷ ಅಧಿಕ ಮಳೆ ಸುರಿದಿದೆ. ಕಾಡು, ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಪ್ಪೆಯಾಗಿವೆ; ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟವೆಲ್ಲವೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ; ಇಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಾಗ, ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಕೊರೆಯುವಾಗ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಸಬೇಕು; ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಪಕ್ಕದ ಗುಡ್ಡದ ದರೆಯು ಕುಸಿಯದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣಾಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲೇಬೇಕು. ಅಂತಹ ರಕ್ಷಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದೀತು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಆಗಿರುವುದು.

ಗುಡ್ಡದ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಒಮ್ಮೆ ನಿಂತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿ...

» ವಿನುತಾ ಹೆಗಡೆ ಶಿರಸಿ

ಆತ ನಿಂತಿದ್ದ ನೆಲ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ನಡು ರಸ್ತೆ. ಆದರೂ ಆತನಿಗೆ ಗುಡ್ಡದ ಬಾಗವೊಂದು ತನ್ನ ಕಬಂಧ ಬಾಹು ಚಾಚಿದಂತೆ ಅನಿಸಿತು; ಕಣ್ಣ ಕತ್ತಲಿಟ್ಟಿತು. ನಿಂತಿದ್ದ ನೆಲವೇ ಮೆತ್ತಗಾಗಿ ಕುಸಿದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣರಳಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆತನಿಗೆ ರಪ್ ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೊಡೆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ರಭಸವಾಗಿ ಮೈಗೆ ಬಾರಿಸಿತು.

ಆತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗುಡ್ಡವು ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಆತನ ಎದುರಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನುಂಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ತನ್ನ ಓವರ್ ಟೇಕ್ ಮಾಡಿದ ವಾಹನವೂ ಅದರೊಳಗೇ ಸೇರಿಹೋಯಿತು! ರಸ್ತೆ, ಮರ, ಗಿಡ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಲಾರಿ, ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಟಾಣಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಜನರು ಎಲ್ಲವೂ ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಪತ್ತೆ! ಎಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆತ ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದ. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆತನ ಉಸಿರೇ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿರೂರಿನ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಗುಡ್ಡ ಇಂಥದ್ದೆಲ್ಲ ಹಲವರಿಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಿಸಿದೆ. ಗುಡ್ಡದ ಬಾಹು ರಪ್ಪನೆ ಉರುಳಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಜತೆಗೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ, ಮನುಷ್ಯರ ಬದುಕನ್ನೇ ಆಪೋಷನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಗುಡ್ಡ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನಿತ್ತು; ಒಂದಷ್ಟು ಜೆಸಿಬಿಗಳು ಬಂದವು; ರಸ್ತೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯಿತು; ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ಅಗೆದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದವು; ಗುಡ್ಡ ಜರಿದು ಬೀಳದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮವು ಅವರ 'ಕಾಮಗಾರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ; ಈ ವರ್ಷ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ; ಜೆಸಿಬಿ ತರಿದು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಕುಸಿದು ಬಿತ್ತು; ರಸ್ತೆಯೇ ಮಾಯವಾಯಿತು; ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಾರಿಗಳು ನದಿಗೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋದವು; ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಹೊಟೇಲ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಕಂದಮ್ಮಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ವರು ಗುಡ್ಡದ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಹೂತು ಹೋದರು. ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಗುಡ್ಡ ಕೊರೆದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ, ಮಳೆ ಬಂದು ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯಿತು; ಇದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ದುರಂತ!

ನೀವೂ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಾಗ, ಗಾಳಿ ಮಳೆ ಇದ್ದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ನಿಂತು ಚಲಿಸಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಏನಾಗುವುದೋ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದು. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಮಳೆಗಾಲ ತುಸು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಮಳೆಯೊಂದಿಗೆ ರಪ ರಪನೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಮೊನ್ನೆ ಆತ ಕಚೇರಿಗೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದ. ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ನಿಜ, ಆದರೆ ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಆತ ನಿಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು. ಆತ ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆತನ ಪ್ರಾಣ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ. ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತನ ಸ್ಕೂಟಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮರ ರಪ್ಪನೆ ಎರಗಿತ್ತು. ನಾವು ಗುರಿ ಇಟ್ಟರೂ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಏನನನ್ನಾದರೂ ತಾಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಆದರೆ ಸಾವು ಗುರಿ ಇಟ್ಟಂತೆ ಚಲಿಸುವ ಮರ ವಾಹನದ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತ ಹೆಣವಾದ. ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯ ರಭಸ ನೋಡಿಯಾದರೂ ಆತ ನಿಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಆತ ತನಗಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆರೈಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಾಕಿತ್ತು. ರಭಸವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು. ಆಗ ಆಯುಷ್ಯವಿನ್ನೂ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೇಕು ಎಚ್ಚರ

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದರೇನೆ ಗುಡ್ಡ, ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಬಿರು ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆದ ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ, ಮರ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿರಲಿ, ಸ್ಥಳಿಯರಿರಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನಿಂತು, ತಮ್ಮ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮುಂದೆ ಸಾಗುವುದು ಒಳಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಹಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳಗಳು ಸಣ್ಣದೇ ಇರಲಿ ದೊಡ್ಡದೇ ಇರಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಉಕ್ಕಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ತಿಳಿಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಮಳೆಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಇಳಿಜಾರು ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಗಡೆಯ ಹಳ್ಳ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಾವಿರುವಲ್ಲಿಯೇ ಮಳೆ ಸುರಿಯಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳ, ನದಿ ಉಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರದೇ, ಸಾಕಷ್ಟು ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಕರಾವಳಿ ತೀರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಗುಡ್ಡ, ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ, ಹಾವಿನಂತೆ ಅಂಕು ಡೊಂಕಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ಕರಾವಳಿಗೆ ವಡ್ಡಿ ಘಾಟ್, ಶಿರಸಿಯಿಂದ ಕುಮಟಾಕ್ಕೆ ಸಾಗಲು ದೇವಿಮನೆ ಘಾಟ್, ಯಲ್ಲಾಪುರದಿಂದ ಅಂಕೋಲಾಕ್ಕೆ ಸಾಗಲು ಅರಬೈಲ್ ಘಾಟ್, ಸಿದ್ದಾಪುರದಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಸಾಗಲು ಮಮನಮೆ ಘಾಟ್, ಜೋಯಿಡಾದಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಸಾಗಲು ಅಣಶಿಘಾಟ್ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಘಡ್ಡಗಳನ್ನು ಇಳಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಅಪಾಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲೇ ಬಾರದು. ಮಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಸಿಯಾದರೆ ಮರ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ, ಮರ ಕುಸಿದರೆ ಧರೆಯೇ ಕೆಳಗುರುಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಗುಡ್ಡ ಸವಲ್ಪ ಕುಸಿದರೂ ಮರದ ಭಾರ ತಾಳಲಾದರೇ ಇಡೀ ಗುಡ್ಡವೇ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೊಸದಾಗಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದಾದರೆ, ಆ ರಸ್ತೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷವಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವವರು, ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಅಲಕ್ಷಿಸಿ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಾಯ ಕಾದಿಟ್ಟಂತೆಯೇ – ಎಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿದರೂ ಅದು ನಮ್ಮ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದ ಫಾಲ್ಸ್ ನಂತೆಯೇ ಡ್ಯಾಂಗಳೂ ಕೂಡಾ. ಮೊನ್ನೆ ಧರ್ಮಾ ಡ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಈಜಲು ಹೋದವರು ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನು ಜೀವಂತ ಇರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ, ನದಿ, ಗುಡ್ಡ, ಡ್ಯಾಂಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಸುಂದರ ಸಣ್ಣ ಜಲಪಾತಗಳ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇದನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಜೀವ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿವ ತೊರೆ, ಜಲಪಾತಗಳ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಬರಬಹುದು! ನೀರಿನ ಜತೆ ಸರಸ ಬೇಡ; ಹಾಗೆಯೇ, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸುವವರು, ಗುಡ್ಡದ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು!

ಕುಸಿದ ಆ ಗುಡ್ಡದ ಬಳಿ ನಾನಿದ್ದೆ!

ಹೆದ್ದಾರಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಸೂಕ್ತ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೇ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ತರಿದು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಕಳೆದ ವಾರದ ನಿರಂತರ ಮಳೆಗೆ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಲವು ವಾಹನಗಳು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಇತರರು ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡರು; ಅವರ ಬದುಕು ನಾಶವಾಯಿತು. ಆ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದ ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ, ಅದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬಂದವರೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಮನದಾಳದ ತುಮುಲವನ್ನು, ನೋವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

» ವಿದ್ಯಾ ಶಿವರಾಮ್

ಕಳೆದ ವಾರ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿದ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತದ ಘಟನೆ ನಡೆದ ದಿನ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮೂರು ಕುಂದಾಪುರದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೆ. ಅಂಕೋಲಾ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಟ ಬಸ್ಸು ಚಲಿಸಿ ಶಿರೂರನ್ನು ತಲುಪುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದು, ಸುಮಾರು ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಕಳೆದಿರಬಹುದು. ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಒಂದೆರಡು ಕಾರು, ಬೈಕುಗಳು, ಎರಡು ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬಾತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬಸ್ಸನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದ, 'ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕರೆಂಟ್ ಲೈನ್ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದಿದೆ, ಅಪಾಯವಿದೆ' ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಆತನ ಗಾಬರಿಯ ವರ್ತನೆ ಕಂಡು ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಇವನ್ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು.

ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸಿನ ಚಾಲಕ, ತುಸು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ನಡೆಯಬಾರದ್ದೇನೋ ನಡೆದುದರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಚಾಲಕ, ನಿರ್ವಾಹಕ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲೇನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಹೊರಟರು.

'ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದು ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಯ್ತು. ಓ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಿದೆ ನೋಡಿ' ಎಂದು ಒಬ್ಬಾತ ಗಂಗಾವಳಿ ನದಿಯತ್ತ ಕೈ ತೋರಿಸಿದ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೌಜು ಗದ್ದಲ ಶುರುವಾಯಿತು. ಬಹುತೇಕರು ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಹೋದರು. ನಾನು ಬಸ್ ಒಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. 'ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಾಗದೆ ಇಲ್ಲೇ ಸಂಜೆವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಂತಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು' ಎಂದಷ್ಟೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

4ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಉಪಯುಕ್ತ ಅಧ್ಯಯನ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸೀಮೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಮರಾಟಿ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮುದಾಯದವರು ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ತುಳುನಾಡಿನ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತು, ಇಲ್ಲಿನವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಪ್ರೇಮ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದದ್ದು.

» ಡಾ. ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್

ಗೋಂದೋಲು, ಭೈರವಾರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಹೋಳಿ ಕುಣಿತ ಅವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳು. ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯದವರು 'ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ಮರಾಟಿ ಸಮುದಾಯ ಕಲಾ ಸಂಘ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳು, ಆಚರಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳು, (ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ) ಪೂರಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ವೆಂಕಟೇಶ ನಾಯ್ಕರು ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೋರ್ವ ಸಂಪಾದಕರು ಡಾ. ಮೋಹನ ನಾಯ್ಕರು ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲೇಖನಗಳು – ಡಾ. ಮೋಹನ ನಾಯ್ಕರು ಬರೆದ 'ಹಿನ್ನೆಲೆ: ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆ, ವಲಸೆ, ವಿಕಾಸ, ಕಾರಣ'; ಸಂಜೀವ ನಾಯ್ಕ ಅವರ 'ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಥವಾ ಸಿಗ್ಮೋ'; ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರ 'ಗೋಂದೋಲು ಪೂಜೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ಅಧ್ಯಯನ'; ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರ 'ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ಮರಾಟಿಗರ ಅಪೂರ್ವ ಜಾನಪದ ಕುಣಿತ'; ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ 'ಮರಾಟಿಗರ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಹಾಡುಗಳು'; ಪ್ರಫುಲ್ಲ ಅವರ 'ಮರಾಟಿಯವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ'; ವೆಂಕಟೇಶ ನಾಯ್ಕರ 'ಮರಾಟಿಯವರಲ್ಲಿ ಅಪರಕ್ರಿಯೆ'; ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಮರಾಟಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಈ ಕೃತಿ, ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಎನಿಸಿದೆ.

ನಾಯ್ಕರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ 'ಮರಾಟಿಯವರ ಉಪನಾಮ ಕುಲದೇವರು– ಗುರುಗಳು ಗೋತ್ರಗಳು' ಇವುಗಳು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೀಮೆಯ ಮರಾಟಿ ಜನಾಂಗದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಆರಾಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ 'ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರೀ ಗದ್ದಿಗೆ ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಅಂಜಾರು' (ಪ್ರದೀಪ ನಾಯ್ಕ) ಮತ್ತು 'ಶ್ರೀ ಸಿಂಹವಾಹಿನಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರೀ ಗದ್ದಿಗೆ ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗಂಪ – ಹಿರಿಯಡಕ' (ವೆಂಕಟೇಶ ನಾಯ್ಕ) ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ಅನುಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ 'ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮರಾಟಿ ಸಮುದಾಯದ ಗದ್ದುಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು' ಎಂಬ ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ.

ಇಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಆಸಕ್ತ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರಿಗೂ ಯಥೇಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಆಕರ ದೊರಕಿದಂತಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕಲರ್ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿವೆ.

ಮರಾಟಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಸರಗೋಡಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಎರಡು ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ರಾಜ್ಯಗಳಿದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ವಲಸೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. 16ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕರಾಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವಲಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಮರಾಟಿ ಜನಾಂಗದವರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಳದಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು ಅವರ ಅಭಿಮತ. ಅದೇ ಕಾಲದ (16ನೆಯ ಶತಮಾನ) ಗೋವಾದ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಇನ್ಕ್ವಿಸಿಷನ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ವಲಸೆ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ದಶಕಗಳ ನಂತರ ಶಿವಾಜಿ, ಔರಂಗಜೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ (17ನೆಯ ಶತಮಾನ) ವಲಸೆ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ಸಂಜೀವ ನಾಯ್ಕರ ಲೇಖನದ ಪ್ರಕಾರ, 'ಕ್ರಿ.ಶ. 1001ರಿಂದ 1310 ರವರೆಗೆ ಉತ್ತರದ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದಾಳಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ತಲೆದೋರುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷಾಮಗಳು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಮತಾಂತರಗೊಳಿಸಲು ನಡೆಸಿದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೊಂದ ಹಾಗೂ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮರಾಟಿಗರು.... ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಗಿರಿಕಂದರಗಳತ್ತ ವಲಸೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಮೇರಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು.' (ಪುಟ 11)

ಇವರು ಮರಾಠಿಯ ಉಪಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ತುಳುವಿನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗಿದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಪ್ರಧಾನ ಕಸುಬು ಕೃಷಿ. ಇವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿರುವ ಗೌಡ (ಒಕ್ಕಲಿಗ) ಮುಂತಾದ ಜನಾಂಗಗಳು ಕಾಡು, ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಫಲವತ್ತಾದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದುರ್ಗಮವಾಗಿದ್ದ ಕಾಡಿನ ಅಂಚುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗದ್ದೆ, ಕುಮೇರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇವರನ್ನು ಶೋಷಿತ ವರ್ಗ (ಡಿಪ್ರೆಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು (ದರ್ಖಾಸ್ತು ಜಮೀನುಗಳು) ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

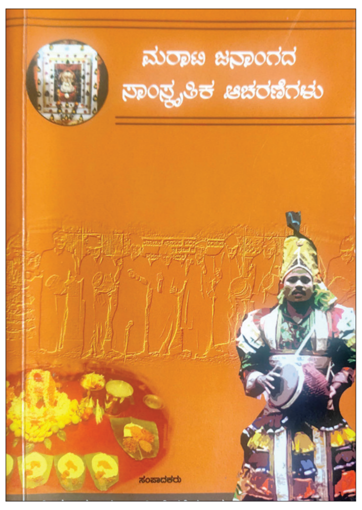

ಮರಾಟಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು
ಸಂ: ಸಂಜೀವ ನಾಯ್ಕ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟೇಶ ನಾಯ್ಕ
ಪ್ರ: ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ಮರಾಟಿ ಸಮುದಾಯ ಕಲಾ ಸಂಘ (ರಿ), ಹಿರಿಯಡ್ಕ.
ಪುಟಗಳು: 132. ಬೆಲೆ: ರೂ. 150/-

ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರಾಧನಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋಂದೋಲು ಆಚರಣೆ, ಹೋಳಿ ಕುಣಿತ, ಭೈರವ ಆರಾಧನೆ, ಬಾಲ್ ಸಾಂತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗೋಂದೋಲು ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಿಂದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನು ತಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸುವ ಈ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಲ ಬರೆದು, ಗದ್ದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ದೀಪ ಮತ್ತು ದೊಂದಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಭೈರವನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಆವಾಹಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಂದಿ ಅಥವಾ ಕೋಳಿ ಪ್ರಾಣಬಲಿ ನೀಡಿಯೂ ಗೋಂದೋಲು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಗೋಂದೋಲು ಕುಣಿತವೂ ಇದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಜನರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವು ತಂದುಕೊಡುವಂತೆ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಉಗ್ರ ನರ್ತನದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೋಂದೋಲು ಕುಣಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಫಿನ್ಲೆಂಡಿನ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಆಸ್ಕೋ ಪರ್ಪೋಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ 40) – ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿವೆ. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದು ಅವರ ಮೂರು ಬರಹಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳ ದಾಖಲೀಕರಣ ಕೃತಿ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು.

ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಪರಿಚಯ

» ಶಶಿಕಿರಣ

ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ; ಇವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳು.

ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ (ಐಎಎಸ್) ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿ; ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ (ಆಲ್ಟರ್‌ನೇಟಿವ್ ಹೀಲಿಂಗ್) ನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅವರು, ಧ್ಯಾನ, ಆರೋಗ್ಯ ಚಕ್ರಗಳು, ಬಿಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ , ಅಯಸ್ಕಾಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ರೋಗ ನಿಧಾನ – ಈ ರೀತಿ ಹಲವು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟವೂ ವಿವರವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳು, ಓದುಗರಿಗೆ ಆಯಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿ. ವೃತ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಡುವೆಯೂ, ಅಪಾರ ಶ್ರಮ ಹಾಕಿ ಈ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ? ಈ ಕುರಿತು 'ನಾನೇಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದೆ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನದ ಇಂಗಿತವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಹಲವು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದು, ಬಿಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ, ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಇತರರ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ 10–38, ಭಾಗ ಒಂದು). ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು 900 ಪುಟಗಳಿವೆ; ಮಧುಮೇಹ, ಕೊಲೆಸ್ಟ್ರಾಲ್, ಥೈರಾಯ್ಡ್ ಮತ್ತು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಎನಿಸಬಹುದಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಇವರಿಂದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದು, ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. (ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಲ್ಲದು.)

ಈ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಿಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಅಯಸ್ಕಾಂತೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿಮಿತ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕುರಿತು ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಡಾ. ಡಿ. ಎಸ್.ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಅವರು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ತರ್ಕಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರ ತಿಳಿಯಲು ಈ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮ ಆಕರ ಎನಿಸಿವೆ.

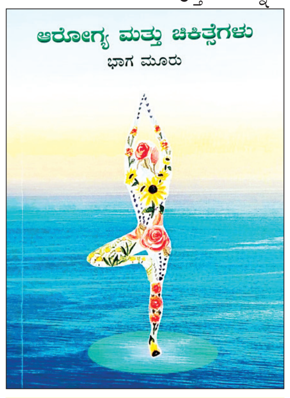

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು
(ಮೂರು ಭಾಗ)
ಲೇ: ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್.ವಿಶ್ವನಾಥ್
ಪ್ರ: ಗಣೇಶ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್
ಬೆಂಗಳೂರು
9632476333
ಬೆಲೆ ರು.999/-

ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕವಿತೆಗಳು

» ಶಹಾ

ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಕವಿ ವಾಸುದೇವ ನಾಡಿಗ್ ಅವರ ಹೊಸ ಕವನ ಸಂಕಲನ 'ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೊಂದು ಕನ್ನಡಿ' ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತಹ ಕೃತಿ. ಸುಮಾರು 65 ಕನವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಕವನಗಳು ಚಿಕ್ಕವು ಎನಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕವನಗಳು ತುಸು ದೀರ್ಘ. ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿ ಕಾವ್ಯಾನುಭವ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ನಾಡಿಗರು ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರು. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ 'ಮಿಸ್ಟರ್ ಬೀನ್ ಮತ್ತು ವೀಣೆ' ಕವನವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. (ಪುಟ 82)

ಅವರಿವರ ಅನುಕರಿಸುವ ಬೀನನ
ವ್ಯಂಗ್ಯ ಯಾರೂ ಅನುಕರಿಸಲಾರರು
ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುವಂತೆ ನಗಿಸುವಾಗೆಲ್ಲ
ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಯಾಕೊ ಹನಿ ಉರುಳಾಡುತ್ತದೆ
..ಮಿಸ್ಟರ್ ಬೀನನ ಕೈಗೆ ಒಮ್ಮೆ ವೀಣೆ ಕೊಡಬೇಕು
ತಂತಿಗಳ ಕಿತ್ತೋ ಬೆರಳ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡೂ
ಪೆಟ್ಟುಗೆರೆ ರಕ್ತ ಗಾಯ ಬರೆಸಿಕೊಂಡೂ
ನಗೆಯ ನಾದ ಹೊಮ್ಮುವುದ ಕಾಣಬೇಕು.

'ಇಲ್ಲಿನ ಕವಿತೆಗಳ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೆರಗು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥದ್ದು. ಮಿಸ್ಟರ್ ಬೀನ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀರಾಮ್ ಅವರ ಮಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ಪ್ರತಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಾಡಿಗರು ಚಿತ್ರಿಸುವ ರೀತಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತವಾದುದು. ಕವನ ಸಂಕಲನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾಡಿಗರ ಸ್ವಭಾವಸಹಜವಾದ ಆಪ್ತತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನೂ ನನ್ನ ಕವಿತೆ ಎಂದು ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಕವಿತ ನನ್ನದಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಆ ಕವಿತ ಜಗತ್ತಿನದ್ದೂ ಆಗುತ್ತದೆ.' (ಬೆನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿದಂಬರ ನರೇಂದ್ರ)

ಕಾಲಾಂತರಕ್ಕೊಂದು ಕನ್ನಡಿ
ಲೇ: ವಾಸುದೇವ ನಾಡಿಗ್
ಪ್ರ: ಅವ್ಯಕ್ತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
8792693438
ಬೆಲೆ ರು.195/-

ಸುನಂದಾರ ಝುವಾದಿ

ಆಫ್ರಿಕಾದ ಟಾಂಜಾನಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಝುವಾದಿ ಕಾದಂಬರಿಯು, ಕನ್ನಡದ ಮುಖ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೊಂದು.

» ಡಾ. ಸುಭಾಷ್ ಪಟ್ಟಾಜೆ

ಆಫ್ರಿಕಾದ ಸ್ವಾಹಿಲಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಝುವಾದಿ' ಎಂದರೆ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದರ್ಥ. ದೇವರ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಮಾನವ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ದನಿಯು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶದ ಟಾಂಜಾನಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಿಂಬಾ (ಸಿಂಹ) ಎಂದರೆ ದೇವದೂತ. ಸಿಂಬಾದ ಸಂಸಾರದ ಕತೆಯು ಶಂಕರರಾಯರ ಸಂಸಾರದ ಕತೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಸಿಂಬಾನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು, ಕ್ವೀನಳಲ್ಲಿ ಸೌದಾಮಿನಿಯನ್ನು, ಮರಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಅಭಿ ಮತ್ತು ಅಂಜಲಿಯರನ್ನು, ಸಿಂಬಾನ ಬದುಕಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಿಂಹಿಣಿ ಕ್ಲಿಯೋಪಾತ್ರಾಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಬಚಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳ ಬದುಕು ಕಾದಂಬರಿಯ ಸುತ್ತ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಅಬಚಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಹವಾಸವು ಶಂಕರರಾಯರ ಅರ್ಧ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸಿದರೆ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನೀಗ್ರೋ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಟೆಂಬೋನ ಮಾತುಗಳು ಅವರ ಬದುಕಿನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಶಂಕರರಾಯರು ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ – ಸಿಂಹಿಣಿಯರ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಂಡು, ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೆಂಡತಿ ಸೌದಾಮಿನಿಯ ಮುಂದೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯೆಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹೆಂಗಸರ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು, ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ, ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಆಶಾ, ರೂತ ಪತಿಯಿದ್ದೂ ಪರಪುರುಷನಿಗೆ ಮನಸೋತು ಮಜಾ ಮಾಡುವ ಚಂಚಲೆಯರು. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಎಳೆ ಜೀವ. ಯೌವನದ ಶಾರೀರಿಕ ಎಳೆತ. ರೂಪ ಮೋಹಿಸಿ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ, ಭವಿಷ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಪ್ಪುದಾರಿ ತುಳಿದದ್ದು ಕೇವಲ ಅವಳ ಯೌವನದ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ಎಂದು ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪು' ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾದಂಬರಿಯು ಶಂಕರರಾಯರನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸದೆ, ಅವರ ಮೂಲಕ ಜಟಿಲವೂ ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಆದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಪ್ರಬುದ್ಧವಾದ ಅನುಭವ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ತನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಆವೇಶವಾಗಲೀ ಸಮಾಜದ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ರೋಶವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲೇ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಹಿನ್ನೋಟ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಾಲದ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ತಮಗೊದಗಿದ ಕಷ್ಟಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕು ಅಸಹಾಯಕರಾದವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ರೀತಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಸರನ್ನು ಶೋಷಕರನ್ನಾಗಿಯೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಶೋಷಿತರನ್ನಾಗಿಯೂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಧ್ವನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಲೇಖಕಿಯು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಕಣ್ಣುಹಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಜೀವನಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾದಂಬರಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಷ್ಠ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಳಿತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜಡತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬದುಕು ಮತ್ತು ದೇಸೀಯತೆಯು ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖಕಿಯು ಸಂಭಾಷಣೆ ಯಲ್ಲಿ ದೇಸೀಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮನೋ ಭಾವವು ಸಂಕ್ಷೇಪಕ್ಕಿಂತ ವಿಸ್ತಾರದ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿದಿದೆ. ರಚನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ, ಆತ್ಮೀಯರ ಎದುರು ಕುಳಿತು ನೆನಪುಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುದರಿಂದ ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಅಂಶಿಕವಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೀವನವಿಧಾನವನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಗಗಳು ಯಾತ್ರಾ ವಿವರಣೆಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಲೋಕಾಭಿರಾಮದ ಮಾತುಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯ ಒಡಲಿಗೆ ಬೊಜ್ಜು ತರಿಸುತ್ತವೆ. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಕಾದಂಬರಿಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೇ ಹೊರತು ವೈಭವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಪಾಪ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಗಳ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಂಕರರಾಯರ ಮಡದಿ ಸೌದಾಮಿನಿಯ ಬದುಕಿನ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು, ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದನ್ನು, ಪ್ರಬುದ್ಧ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಆಡುಮಾತಿನ ಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸಿಂಬಾ ಮತ್ತು ಕ್ವೀನ್ ಎಂಬ ಸಿಂಹ ದಂಪತಿಗಳು ಅನುಭವಿಸುವ ಐಹಿಕ ಸುಖ ಶಂಕರರಾಯರ ದಾಂಪತ್ಯದ ಸೋಲಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಮಾದರಿಗಳು, ಉಚ್ಚ ನೀಚ ತರತಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವ ದುಃಖ ಯಾತನೆಗಳು, ತ್ಯಾಗ ಶರಣಾಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ ದೊರಕುವ ಶಾಂತಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಒಳ್ಳೆಯತನ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟತನಗಳ ನಿದರ್ಶನಗಳು, ಸೋಲು ಗೆಲುವುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಆಶಯಗಳು ಮೈದಾಳುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸುವ ಲೇಖಕಿಯು ದಾಂಪತ್ಯ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣ. ಆರೋಗ್ಯಕಾರಿ. ಉಳಿದ ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಪೂರ್ಣ; ಅತೃಪ್ತಿಕರ. ಗಂಡುಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಿದ್ದರೂ ಏರ್ಪಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಸಂಬಂಧಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಹೊರಗಿನ ಅವಲೋಕನಕ್ಕೆ ದಕ್ಕುವ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಿಜ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶಂಕರರಾಯ ಮತ್ತು ಸೌದಾಮಿನಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಲೇಖಕಿಯು ಯಾರನ್ನೂ ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ತೆಗಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸೌದಾಮಿನಿಯ ಕಷ್ಟಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರು ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೌದಾಮಿನಿಯ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಗಳದೆ ಆಕೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಬಲ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ ಛಲಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಆಕೆಯ ಲೋಕಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ನಾರಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುವವರೂ ಆಕೆಯ ಸಾಚಾತನವನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲಾರರು. ಆ ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಲೇಖಕಿಯು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾಸ್ತಿ, ಕಾರಂತ, ಎಂ. ತ್ರಿವೇಣಿ, ಕೆ. ಇಂದಿರಾ ಮೊದಲಾದವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒಂಟಿ ಮಾದರಿ ಎನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಬೆಳಗಾಂವಕರರು ಧಾರವಾಡದ ಮಣ್ಣಿನ ಕಂಪು ಮರುಕಳಿಸುವಂತೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗದ ನಿಮಿತ್ತ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳೆದರೂ ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅನುಭವಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದು ವಿರಳ. ಆದರೆ 'ಝುವಾದಿ'ಯಲ್ಲಿ ಆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡದ ಕಾದಂಬರಿ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವಕರರಿಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಬೇಕಿದೆ.

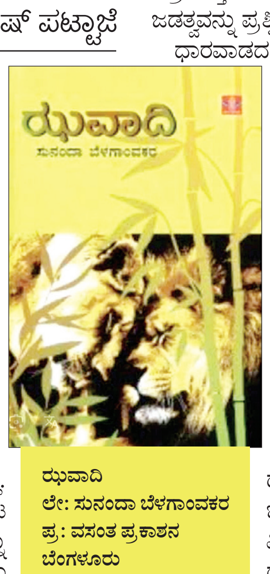

ಝುವಾದಿ
ಲೇ: ಸುನಂದಾ ಬೆಳಗಾಂವಕರ
ಪ್ರ: ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ
ಬೆಂಗಳೂರು
080 22443996
ಬೆಲೆ ರು.250/-

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ಅಂಕಿತ ಟಾಪ್ ಟೆನ್

1

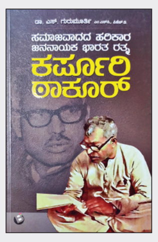

ಕರ್ಪೂರಿ ಠಾಕೂರ್
(ಸಮಾಜವಾದದ ಹರಿಕಾರ – ಜನನಾಯಕ – ಭಾರತರತ್ನ)
ಲೇ: ಡಾ। ಎಸ್. ಗುರುಮೂರ್ತಿ
ಪ್ರ: ಭವತಾರಿಣಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 300/-

2

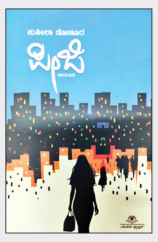

ಪೀಜಿ
(ಡೋಣೂರರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ)
ಲೇ: ಸುಶೀಲಾ ಡೋಣೂರ
ಪ್ರ: ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 330/-

3

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಐ.ಎಸ್.ಐ
(ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಬೇಹುಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕುರಿತು)
ಲೇ: ಡಾ। ಡಿ.ವಿ.ಗುರುಪ್ರಸಾದ್
ಪ್ರ: ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 495/-

4

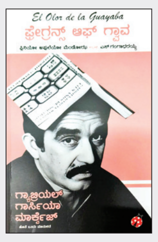

ಫ್ರೇಗ್ರನ್ಸ್ ಆಫ್ ಗ್ವಾವ
(ಮಾರ್ಕ್ವೆಜ್ ಜೊತೆ ಒಂದು ಮಾತುಕತೆ)
ಲೇ: ಪ್ಲಿನಿಯೋ ಅಪುಲೆಯೋ ಮೆಂಡೋಝ
ಅನು : ಎಸ್. ಗಂಗಾಧರಯ್ಯ
ಪ್ರ: ಜೀರುಂಡೆ ಪುಸ್ತಕ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 175/-

5

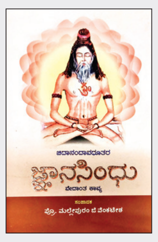

ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು
(ವೇದಾಂತ ಕಾವ್ಯ)
ಸಂ : ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ.ವೆಂಕಟೇಶ
ಪ್ರ: ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 800/-

6

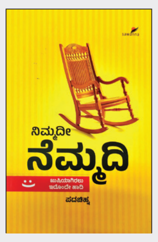

ನಿಮ್ಮದೀ ನೆಮ್ಮದಿ
(ಖುಷಿಯಾಗಿರಲು ಇದೊಂದೇ ಹಾದಿ)
ಲೇ: ಪದಚಿಹ್ನ
ಪ್ರ: ಸಾವಣ್ಣ ಎಂಟರ್ ಪ್ರೈಸಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 180/-

7

ಸಿಗ್ನಲ್ ಜಂಪ್
(ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿದ ಕತೆಗಳು)
ಲೇ: ರವೀಂದ್ರ ಮುದ್ದಿ
ಪ್ರ: ಅವ್ವ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 150/-

8

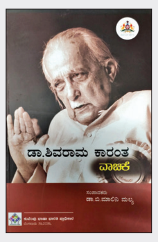

ಡಾ। ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ವಾಚಿಕೆ
(ಕಾರಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ)
ಸಂ : ಡಾ। ಬಿ.ಮಾಲಿನಿ ಮಲ್ಯ
ಪ್ರ: ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 300/-

9

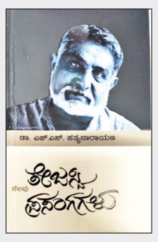

ತೇಜಸ್ವಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳು
(ತೇಜಸ್ವಿ ಕುರಿತ ಕೆಲವು ಬರಹಗಳು)
ಲೇ: ಡಾ। ಎಚ್. ಎಸ್. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ
ಪ್ರ: ಆಲಂಪು ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಾಲೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 150/-

10

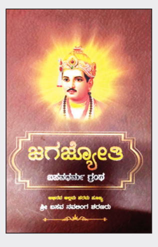

ಜಗಜ್ಯೋತಿ
(ಬಸವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ)
ಲೇ: ಶ್ರೀ ಬಸವ ನವಲಿಂಗ ಶರಣರು
ಪ್ರ: ಶರಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಂತೆ ಕಡೂರು
ಬೆಲೆ : ರೂ 1000/-

ಮಾಹಿತಿ: ಅಂಕಿತಪುಸ್ತಕ, 53, ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು–560004. ದೂರವಾಣಿ: 26617100/26617755
ಮೊಬೈಲ್ ನಂ: 9019190502

ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆಯಾದವರು

ಒಡನಾಟ

» ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ ಎನ್.ಎಸ್.

ಅವರ ಜೊತೆ ಮಾತಿಗೆ ಕುಳಿತರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಸರ್. ಎಂ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯರಂತಹ ದಿಗ್ಗಜರನ್ನು ಅವರು ಕಂಡಿದ್ದರು. ಮಾಸ್ತಿ, ಬೇಂದ್ರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏಕ ವಚನದ ಗೆಳೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ದೇವರಾಜ ಅರಸರಂತಹವರೇ ಅವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಗುರುಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಶೃಂಗೇರಿಯ ಜಗದ್ಗುರು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಾರತಿಗಳನ್ನು ನಿಕಟವಾಗಿ ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು.

ಅವರ ಹೆಸರು ಮ.ಸು.ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್. 1941ರಲ್ಲಿ 'ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮಾರಿದರು. ನನಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದು ಕಥೆಗಾರರಾದ ಡಾ.ಬಿ.ಎನ್.ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯವರಿಂದ ಅವರ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಸಿದಾಗ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಹೀಗೆ ಪರಿಚಿತರಾದವರು ಬಹುಬೇಗ ಹತ್ತಿರವಾದರು. ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ನಿಧನರಾದಾಗ ಅವರು ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಮರೆಯಲಾರೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಮಂಡ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದವರು. 1936ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ಕುರಿತು ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನವನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರಕಟಿಸದಾದಾಗ 'ಉದಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. 1941ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು 'ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನ' ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಎಚ್.ಎಂ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳ ಅವರ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಬಳಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಂತರ 'ಪ್ರತಿಭಾ' ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರೇ ಸಂಪಾದಕ, ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಇವರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲಿತ್ತು. ಶಿವಪುರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ ಮುಟ್ಟುಗೋಲಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಎ.ಎನ್.ಮೂರ್ತಿ ರಾವ್, ನಾ.ಕಸ್ತೂರಿ, ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರ ಒಂದು ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ ಮಾಡಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿದರು. ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮಾಸ್ತಿ, 'ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಓದುಗರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸು' ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ನೆರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮಾರಿದರು. ಜಗದ್ಗುರು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಾರತಿಗಳ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 'ಜಗದ್ಗುರು ವಾಣಿ' ಪುಸ್ತಕ ತಂದರು, ನಾ.ಕಸ್ತೂರಿಯವರ 'ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ' ಮತ್ತು ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ 'ಗರುಡಗಂಭದ ದಾಸಯ್ಯ' ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾದವು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ 'ಕನ್ನಡ ತಲೆ ಎತ್ತುವ ಬಗೆ' ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಎರಡಾಣೆ ಮಾಲಿಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಜನ ಪ್ರಿಯವಾದವು. ಇದು ಸರ್.ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಗಮ ನಕ್ಕೂ ಬಂದು ತಮ್ಮ 'ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಎಕಾನಮಿ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸರ್.ಎಂ.ವಿಯವರದ್ದೇ ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅವರ ಪ್ರಕಾಶನದಿಂದ ಬಂದವು. ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುವ ಕುರಿತು ಒಲ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಹಲವರ ಕೊಡುಗೆ ಇದೆ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರ ಮನವೊಲಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಕೊಡುಗೆಯು ಮಹತ್ವದ್ದು.

ಸರಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನೇ ತಂದರು. ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ನರಹರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸರಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಮೇಕ್ರಿಯವರ ಬಳಿ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲು ಆಹ್ವಾನ

ನಿರಂಜನರು ಭೂಗತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.ಇದರಿಂದ ಪೋಲೀಸನವರ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬಂಧಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಸಲ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಇವರು ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ನಿರಂಜನರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎಂತಹ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಅವರ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರ ಕೆ.ಸಿ.ರೆಡ್ಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇವರನ್ನು ಗುರು ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. 'ನೀವು ಕೇಳಿದ ಖಾತೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಬನ್ನಿ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರ ದುರಾಡಳಿತ ವಿರೋಧಿಸಿ ಕುಮಾರ ವೆಂಕಣ್ಣನವರಿಂದ 'ಮಂಗಪ್ಪಾಜಿ ಪುರಾಣ' ಬರೆಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿತು. ಇವರು ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ಕರ್ನಾಟಕವಾಯಿತು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು

ಮುಂದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆಸಿ 'ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದೇ ಮಾತು: 'ಈ ನಾಡಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಡ ಬೇಕು'. ಅದನ್ನು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಈಡೇರಿಸಿದ್ದು ಈಗ ಇತಿಹಾಸ.

ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಾಮ ಕರಣ ಈ ಮೂರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಈಡೇರಿದ ನಂತರ ಪ್ರಕಾಶನ ನಿಲ್ಲಿಸ ಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಆತ್ಮೀಯ ಮಿತ್ರರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮರು 'ನೋಡಯ್ಯ, ಶ್ರುತಿ ಸಾರ ಸಮುದ್ಧರಣ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು, ಯಾರೂ ಪ್ರಕಾಶಕರೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ' ಎಂದರು. ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ 97ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 2014ರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಧನರಾಗುವವರೆಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಅರವತ್ತು ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು 180 ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಪಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಡೀ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಅವರು ಮೌಲಿಕತೆಗೆ ನೀಡಿದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಸ್ವತ: ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಒಂದೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯರ ಮನೆ ಅಕ್ಷರಶ: ಧರ್ಮ ಛತ್ರದಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನೀಡಿ ಸೂಕ್ತ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿಸಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವವರೆಗೂ ಅವರು ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಬದುಕಿಗೆ ಬೆಳಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಒಡನಾಟ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ದಶಕಗಳದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ನಮ್ಮ ಭೇಟಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಂಬಲವಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ನಾನು 'ಅಂಕಲ್ ಟಾಮ್ಸ್ ಕ್ಯಾಬಿನ್' ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ನನ್ನಿಂದ ಅದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಸದ್ಗುರು ಶಂಕರಲಿಂಗ ಭಗವಾನರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರು ನನಗೆ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾತನ ಅಣ್ಣ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಉಪದೇಶಗಳ ಕುರಿತ 'ಗುರುವೇ ಅರಿವಾದಾಗ' ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ನೂರು ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಮರು ಓದುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅವರದ್ದೂ ಪ್ರೇರಣೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತು ಜನರ 'ಮರು ಓದಿನ ಬೆಳಕಿನ ಬೆರಗು' ಸಂಕಲನವನ್ನು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸದೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ಎರಡು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರೇ ಅಲ್ಲ. ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಓಡಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ತುಂಬಾ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೇವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಅಪ್ಪಟ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೇಮಿ. ಅವರ ಸಾಕುಮಗಳು ಶೈಲಜಾ ಹೆಗಡೆ 'ಉದಯ ಪ್ರಕಾಶನ'ವನ್ನು ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರೆಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ.

ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ

ಲಹರಿ

» ಸುಮಾ ರಮೇಶ್, ಹಾಸನ

ಶಾಲಾದಿನಗಳ ಆರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಲೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಬಳಪದಿಂದ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೈ ಪಳಗಿದ ನಂತರ ನಮಗೆ ಪುಸ್ತಕ, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಗೆ ಬಡ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮನ ಪುಳಕ ಗೊಂಡು ಬೆರಳುಗಳ ಮುಖೇನ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡು ತ್ತಿದ್ದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಪುಟಿಯುತ್ತಾ ಹಿಗ್ಗಾಮುಗ್ಗಾ ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಗೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಲೊಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದು ಬಾಗಿ ಬಳುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಕೋಳಿ ಕಾಲಿನ ಲಿಪಿಗಳಿಗೆ ಮೂಗುದಾರ ಬಿಗಿದು ಶಿಸ್ತಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲೆಂದೇ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಎರಡು ಪ್ಯಾರಲಲ್ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಗಳ ಸೀಮಿತ ವಲಯದೊಳಗೇ ಅಕ್ಷರಗಳು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಒತ್ತು, ಇಳಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಗೆರೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಒಳಗಿನ ಬೌಂಡರಿಯೊಳಗೆ ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳೂ ಒಂದು ಹದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಸುಂದರ ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರೊಂ ದಿಗೆ ಕಾಗುಣಿತವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಲಿಪಿಗಳು ದಾರಿ ತಪ್ಪದಂತೆ ಕಾಪಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೂ 2 ನಮೂನೆ ಗಳಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಸಾಲಿನದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರಂತೆಯೇ ಕೆಂಪಗಿನ ಎರಡೆರಡು ಸಾಲು ಗಳು ನೀಲಿ ಸಾಲುಗಳ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾರ್ಜಿನ್ ಕೂಡಾ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು

ಕಸ್ತೂರಿ ಕನ್ನಡದ ಸುಂದರ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡು ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಾಗಿದಂತೆ ಗುಂಡಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಪ್ರತಿದಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆಕೆಲಸದ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಗಾದೆಯನ್ನೋ, ಜನಪ್ರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನೋ ಹುಡುಕಿ ಒಂದು ಪುಟದಷ್ಟು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. 'ಗಿಡವಾಗಿ ಬಗ್ಗದ್ದು ಮರವಾಗಿ ಬಗ್ಗೀತೇ?' 'ಮಳೆ ನಿಂತರೂ ಮರದ ಹನಿ ನಿಲ್ಲದು' 'ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗ ತೂರಿಕೋ' 'ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು' ಇಂತಹ ಸಾಲುಗಳು ಎಲ್ಲರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲೂ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೊಸ ಸಾಲುಗಳ, ಘೋಷ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪೇಟೆಂಟ್ ಪಡೆದವರು ಅದನ್ನು ಮರುದಿನ ಅವರ ಆಪ್ತರಿಗೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಎಲ್ಲರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲೂ ಹರಿದಾಡಿ ಹಳತಾದಂತೆ ಪುನಃ ಹೊಸದರ ಶೋಧ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ನಮಗೆ ತುಸು ಕಷ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಕ್ಷರಗಳು ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಬೇಕು, ಯಾವ ಆಲ್ಫಾ ಬೆಟ್ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಸಾಲಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು, ಯಾವುದು ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕನೇ ಸಾಲಿಗೆ ರೀಚ್ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಗೊಂದಲ! ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಮಯ ಕೈ ನಡುಗಿ ಜಿ, ವೈ, ಎಫ್ ಅಕ್ಷರಗಳು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟದೆ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಬಡ್ಡಿ ಆಟಗಾರರು ಎಷ್ಟು ನಿಲುಕಿಸಿದರೂ ಲೈನ್ ಟಚ್ ಮಾಡಲಾಗದೆ ಸೋತು ಔಟ್ ಆಗುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಿ ಮುರುಟಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಲಿಪಿಗಳ ಬಾಲ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾಲಿನ ಗಡಿಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ಅಬ್ಬೇಪಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕರೆಕ್ಷನ್ ಸಮಯದಿ ಮುರುಟಿಕೊಂಡವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೆಂಪು ಶಾಯಿಯ ಊರುಗೋಲು ಪಡೆದು ನೆಟ್ಟಗಾದರೆ ಅಬ್ಬೇಪಾರಿಗಳು ಬಾಲ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪಗಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ವಿಂಕ್ ಮತ್ತು ಇಂಕ್

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆಂದು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾವರ್ಬ್ಸ್ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಪ್ರಿವೆಂಶನ್ ಈಸ್ ಬೆಟರ್ ದ್ಯಾನ್ ಕ್ಯೂರ್' 'ಫ್ರೆಂಡ್ ಇನ್ ನೀಡ್ ಈಸ್ ಎ ಫ್ರೆಂಡ್ ಇನ್ ಡೀಡ್' 'ವರ್ಕ್ ಈಸ್ ವರ್‌ಶಿಪ್' ಇಂತಹ ಹಲವು ಸಾಲುಗಳು ಎಲ್ಲರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲೂ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಯೊಬ್ಬ 'ಥಿಂಕ್ ಬಿಫೋರ್ ಯು ವಿಂಕ್' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ತಂದಿದ್ದ. ಕರೆಕ್ಷನ್ ಸಮಯ ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ ಕೆಂಪಗಾಯ್ತು. ಇನ್ನೂ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಪಟ್ಟ ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಅವನೆಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟವರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಶುರುವಿಟ್ಟರು. ಅವನು ಹೆದರುತ್ತಲೇ 'ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ' ಎಂದುಸುರಿದ್ದ. ಕಾಲೇಜು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಅಕ್ಕ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದಳು. ಅವನ ಎದುರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ವಾಸವಿದ್ದ ಸರ್ ಮುಖ ಆ ಚಣ ಮತ್ತೂ ಕೆಂಪಗಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾ 'ಥಿಂಕ್ ಬಿಫೋರ್ ಯು ಇಂಕ್' ಎಂದು ತಿದ್ದಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದ ನಾವು ಬರಿದೇ ಮಿಕಿ ಮಿಕಿ ನೋಡಿದ್ದೆವು.

ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತೀ ಪುಟದ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳೋ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳೋ ಪ್ರಿಂಟೆಡ್ ಫಾರ್ಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಿನ ಅದೇ ರೆಡಿಮೇಡ್ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಿಕಾಮಕ್ಕಿ ಬಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದು ಸುಲಭ; ಆದರೆ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಕಲಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿ ನಶಿಸಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಮಾರಕವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕರ್ಸೀವ್ ರೈಟಿಂಗ್‌ನ ಪರಿಚಯವಿರದಿದ್ದ ನಾವು ಇಂತಹ ಮೇಲಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆವು. ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಮೇಲೆತ್ತದಂತೆ ಹೆಣೆದು ಬರೆಯುವ ಈ ಹೊಸ ವಿಧಾನ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾಯಿತು.

ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕರೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಎರಡು ಗೆರೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡದ, ನಿಯಮಾನುಸಾರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳದ ಲಿಪಿಗಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಗೆಣ್ಣುಗಳು ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಾ ಪದ, ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಸ್ಫುಟವಾಗಿದ್ದು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಂಪು ಶಾಯಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ, ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಲಭಿಸದಿದ್ದರೆ 'ಗುಡ್ , ವೆರಿ ಗುಡ್' ಎಂಬ ಶಹಬ್ಬಾಸ್ ಗಿರಿ ಮೌಖಿಕವಾಗಿಯೂ, ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲೂ ದಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳು 'ಉತ್ತಮ' 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ' ಎಂದು ಬರೆದು ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೂ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಮುತ್ತು ಪೋಣಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಫುಟವಾಗಿರುವುದು ಎನಿಸುವುದು.

ಇಂದು ಕಾಣುವ ರಸ್ತೆ ವಿಭಜಕಗಳು, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅರುಹುವ ಗೀರುಗಳು, ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳು ನನಗೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಕಾಪಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗೀರುಗಳಂತೆಯೇ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಅವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರದು. ಅಕ್ಷರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿಗೂ ಇಂತಹ ಸಾಲುಗಳು, ಮಾರ್ಜಿನ್‌ಗಳು ಗಡಿರೇಖೆಗಳು ಇದ್ದಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಆನೆಯೂರಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸದ ಅಂಬಾರಿ

ಮುಂಬಾಪುರಿ

» ಕಲಾ ಭಾಗ್ವತ್

ಬಹು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾನಗರವಾಸಿಗಳದ್ದು ಹಲವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಹಾ ಮನಸ್ಸು. ಆನೆ ನಡೆದದ್ದೇ ದಾರಿ ಎಂಬಂತೆ ದಡಬಡನೆ ಮುನ್ನಡೆವಾಗ ಅವರು ಬದುಕಿನ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತೊಡಕುಗಳಿಗೆ ತಡವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುತ್ವವೇ ಈ ನಗರಕ್ಕೆ ಆನೆ ಬಲವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಜೀವಂತ ಆನೆ ಕಾಣದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಆನೆಗಳಿಗೂ ಮುಂಬೈಗೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ರಾಜಾ ಭೀಮದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ್ದನೆನ್ನುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಮಾತುಂಗಾ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆನೆಮೊಗದ ಗಣೇಶನ ಉತ್ಸವದ ಆಚರಣೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರವಾಹವಾಗುವುದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೊರತಾಗಿ ಆನೆಯ ಹೆಸರಿನ ಇನ್ನೊಂದು ನಂಟಿರುವುದು ಮುಂಬಾಪುರಿಗೆ ಮೆರುಗು ನೀಡಿದ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ದ್ವೀಪದಿಂದ. ಅರಬ್ಬೀ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಡುಗಡ್ಡೆಯು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತ ಅಚ್ಚರಿಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವುದು ಕೇವಲ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವ ಸಂಕುಲದ ಸೊಬಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಗುಹೆಗಳಿಂದ, ಗುಹಾಂತರ ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಗಜ ಗಾಂಭೀರ್ಯವಿದೆ. ಮುಂಬೈಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದವರು ಸಾಗರದ ನಡುವಿನ ಈ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪ್ರವಾಸವು

ಅಪೂರ್ಣವೇ ಸರಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಈ ಎಲಿಫೆಂಟಾ. ಸಾಗರವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿತ್ಯ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಜನಸಾಗರ ದೊಡ್ಡದು. ಮೂಲತಃ ಘರ್ ಪುರಿ ದ್ವೀಪ ಅಂದರೆ ಗುಹೆಗಳ ಊರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ದ್ವೀಪವು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಂದ ಆದಿಯಾಗಿ ವಿದೇಶ ವ್ಯಾಪಾರ, ವಸಾಹತುಗಳ ನೆಪದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಅನ್ಯ

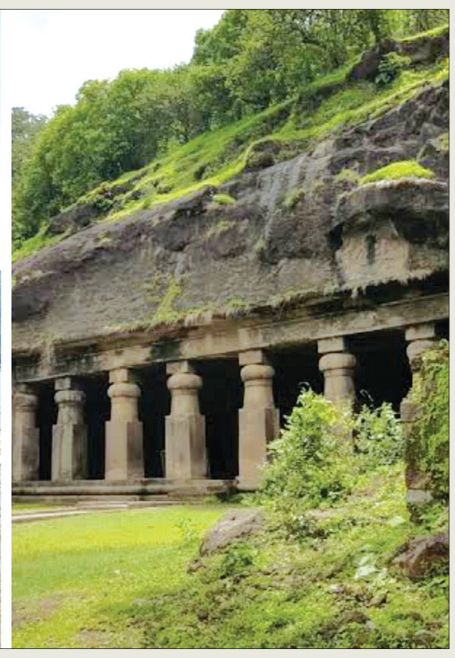

ದೇಶೀಯರು ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಕಲ್ಲಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಇದಕ್ಕೆ 'ಎಲಿಫೆಂಟಾ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಸಜೀವ ಆನೆಯ ಗಾತ್ರವಿದ್ದ, ಶಿಲೆಯಲ್ಲೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆ ಅಪರೂಪದ ಆನೆಶಿಲ್ಪವು, ವಿದೇಶಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳ ಧ್ವಂಸ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ತುಂಡುತುಂಡಾಯಿತು. ಸದ್ಯ ಆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತಂದು ಮುಂಬಯಿಯ ಜೀಜಾಬಾಯಿ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಲಿಫೆಂಟಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಲು ಇರುವುದು ಜಲಮಾರ್ಗ ಒಂದೇ. ಹೋಗಿ ಬರುವ ಪ್ರಯಾಣದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಯ ಜಲವಿಹಾರವು ಬಲು ರೋಚಕವಾದುದು. ಮುಂಬಯಿಯ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಗೇಟ್ ವೇ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಸೊಬಗ ಸವಿಯುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಕೌಂಟರಿನಿಂದ ಟಿಕೆಟ್ ಪಡೆದು ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಲಂಗರು ಹೊಡೆದ ಫೇರಿ ಲಾಂಚುಗಳು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ತಿರುಗಾಟವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಬತ್ತುವರೆಯಿಂದ ಸಂಜೆ ಐದುವರೆತನಕವಷ್ಟೇ. ಬೋಟ್ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತ ಹೆಚ್ಚಿನವರ ತಲೆಗೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಅಲಂಕಾರ.

ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಜನರನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ

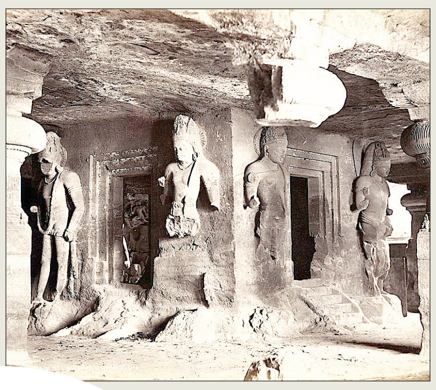

ಆನೆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊತ್ತ ಈ ದ್ವೀಪಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪುರಾತನ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆನಿಸಿದ್ದು, ಅಪರೂಪದ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿವೆ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪುಟ್ಟ ನೌಕೆಯು ನೊರೆಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟಾಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಣುವ ಗೇಟ್ ವೇ ಹಾಗೂ ತಾಜ್ ಹೊಟೆಲ್ಲಿನ ದೃಶ್ಯವು ಮನಮೋಹಕ. ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಾಗ 'ದೇವರು ರುಜುಮಾಡಿದನು' ಎಂಬ ಕುವೆಂಪು ವಾಣಿಯು ಅರಿವಿನ ಲಹರಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಲಸೆ ಬಂದು ಮುಂಬೈ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಜನ ಸ್ನೇಹಿ. ನಡುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದೊಡನೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಇಳಿಸುವ ಫೇರಿಯು ನಮಗೆ ಟಾಯ್ ರೈಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಿಳಿದು ಮಂಗಗಳ ಚೇಷ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಸುಮಾರು ನೂರಿಪ್ಪತ್ತು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನೇರಿ ಏರಿ ಹೊರಟಾಗ, ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾಧನಗಳು, ಆಟಿಕೆಗಳು ಹೀಗೆ ಒಂದೆರಡಲ್ಲ ಕಣ್ಣಣಿಸುವ ಕರಾಮತ್ತು! ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಹಸಿವನ್ನೋಡಿಸುವ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟುಗಳೂ ಇವೆ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನವಸತಿಯಿರುವ ಶೆಂಟ್ ಬಂದರ್, ಮೋರಬಂದರ್ ಮತ್ತು ರಾಜಬಂದರ್ ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಿರುವ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಯೂರಿನವರು, ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಮಾರಾಟದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳು, ತಂಪು ಪಾನೀಯ, ಹಾಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಫೇರಿಯಲ್ಲೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಕಾರಣ ಕೇವಲ ಎಂಟು ತಿಂಗಳ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಪೂರ್ಣ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾಮಕೇವಾಸ್ತೆ ಶಾಲೆ, ಕೆಲವೇ ಸಮಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಹೇಗೋ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಜನರ ಮನೋಬಲವು ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು.

ಎಲಿಫೆಂಟಾದ ಇತಿಹಾಸ ದೊಡ್ಡದು. ಕನಿಷ್ಟ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಅನೇಕ ರಾಜವಂಶಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಾಲದ ರಚನೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕನೇರಿ ಗುಹಾಲಯದಂತೆ ಬೌದ್ಧ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಶಿಲಾಹಾರರ ಕಾಲದ ಕಲಾವಿನ್ಯಾಸವು ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿವೆ. ಮಹಾಯೋಗಿ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ, ಗಂಗಾಧರ, ಕಲ್ಯಾಣ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿ, ಶಿವನ ಗಣಸಮೂಹವಲ್ಲದೆ ಶಿವಲಿಂಗಗಳೂ ಇವೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಕಲ್ಯಾಣ, ಗಂಗಾವತರಣ ಇವೆಲ್ಲವೂ ರಾಜವಂಶಗಳ ಶಿವೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ದೇವಾಲಯದ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಕೋಣೆ, ಪಾರ್ಶ್ವ ಕೋಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅಮೋಘ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರರ ಆಕ್ರಮಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಗ್ನಗೊಂಡವು; ಕೆಲವು ವಿದೇಶಿ ಸೈನಿಕರು ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಿಡುವ ನಿಶಾನೆಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಂದೂಕು ಚಲಾಯಿಸಿ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ! ಇಂದು ಕೆಲವು ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಭಗ್ನಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾಗಿರುವ ಶಿವನ ಬೃಹತ್ ಮುಖವು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಎನಿಸಿದೆ. ಈಗ ಉಳಿದಿರುವ ಗುಹೆಗಳು, ವಾಸ್ತು ರಚನೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟಾದರೂ ನೋಡಲು ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಕ್ಯಾನನ್ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಕಡಲನ್ನು ಕಾಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಫಿರಂಗಿಗಳಿವೆ. ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದರೆ ಇದೊಂದು ತೇಲುವ ಭೂಮಿಯಂತಿದ್ದು ಯುನೆಸ್ಕೊ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಚಿರನೂತನ ಸ್ಮಾರಕಗಳಿಂದ ಮುಂಬಾಪುರಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೆರುಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಸುಮಾರು ಐದು ಚದರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ನಡುಗಡ್ಡೆಯು ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಝಲಕ್ ನೀಡಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇಸರ ಕಳೆಯುವ ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆಯೂ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷ.

ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರಣತಿ

» ಬೆಂಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ

ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ
ಸಾಕು, ಸರಿದುಬಿಡು ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ
ಬಡಿಸಿದ್ದ ಪಂಚಭಕ್ಷ ಪರಮಾನ್ನ
ಸಾಲದೆಂದು ಅಡಿಗೆಮನೆ
ಉಗ್ರಾಣವನೆಲ್ಲ ಲೂಟ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲ
ಮುಂದಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಿರಲಿ,
ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿಗೆ ಏನು ಬಡಿಸುವುದು
ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಡಿವಾರಕ್ಕೆ
ಹಾರಹಾಕಿದ್ದು ಸಾಲದೇ

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಕಾರಿರುಳಿನಲ್ಲಿ
ಅಂಬರದ ತಾರಾಪುಂಜಗಳ ತೋರಿ
ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕನಸುಗಳ ಬಿತ್ತ
ಇನ್ನೇನು ಸುಗ್ಗಿಯಾಗಿ ತಣಿಸುವುದು ಚಿತ್ತ
ಮೋಹಪರದೆಯನೆಸೆದು ಮರೆಸಿದೆ
ಮರಸಿದೆ ಬೇರೂರಲು ಕನಸುಗಳು
ಬೇಕು ಬಿತ್ತ ನೆಲಕೆಂಬ ಸತ್ಯ

ಸತ್ಯ ಸತ್ಯ
ಹುಡುಕಲು ಬೇಕಲ್ಲ ಧೈರ್ಯದ ಮೊತ್ತ
ಮಾತ ಮಂಡಿಗೆಯ ಮಂತ್ರದ ಹುಡಿಗೆ
ಕಡಿ ಬಡಿ ಕಡಿ ಬಡಿ ಭೇಷ್ ಭೇಷ್ ಮೋಡಿಗೆ
ಹಾಕಬೇಕು ತಿರುಮಂತ್ರದ ಗಾರುಡಿ
ಬೇಕದಕೆ ನನ್ನುಸಿರು ನನ್ನದೆಂಬ ಎದೆಗಾರಿಕೆ
ಗಮ್ಮೆಂಬ ಮುಂಗಾರು ಬಸಿರಾಗಿ ಹಡೆದರೆ
ಕೋಟಿ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರಣತಿ॥

ನಚಿಕೇತನೆಂಬ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲೆಮರಿ
ಅಂತಕನರಿವ ಸಂದೂಕಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಟ್ಟ ನಲ್ಲ
ಸತ್ಯದ ಡಿಂಬ ಹೊತ್ತ ಡಂಬಕ್ಕೆ ಕೈಕಾಸಿದ ಮಲ್ಲ॥

ಸಲ್ಲಲೆಲ್ಲೆಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ನಲ್ಲರು
ಹಂಚುವರು ಬಿಸಿ ಬೆಲ್ಲ
ನಲ್ಲರಹುದೇನು ಅವರು
ಮೋಡಿಯ ಮಲ್ಲರು॥

ನಮ್ಮೆದೆ ಬಗೆಯ ಬಗೆದು
ಧೈರ್ಯದೊಸಗೆಯ ಸವಿದು
ಏರಿಸಿ ಬಿಡು ನಿಶಾನೆ
ಲಂಕೆಯ ಸುಟ್ಟ ಹನುಮನಂತೆ
ಅಂಬುಧಿಯಲಿ ಬಾಲವದ್ದಿದಂತೆ॥

ನಡೆ ಆಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ
ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಉಂಡು
ಬೀಡಾಡಿಗಳ ಬಳಸಿ ಎಸೆದು
ಕಂದಕಗಳ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ
ಹೂಂಕರಿಸಿ ಕಟ್ಟೋಣ ಮಹಲು

ಸಾಕು ಸಾಕಿನ್ನು ನೀನು ಸರಿದುಬಿಡು
ನೇಪಥ್ಯಕೆ.

ಉಪೇಕ್ಷಿತ ಮಹಾಕವಿ ಪರಮದೇವ

» ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ. ಮುಂಬೈ

ಪರಮದೇವ ಕವಿ ವಿರಚಿತ 'ತುರಂಗ ಭಾರತ' ಕನ್ನಡದ ಅಪೂರ್ವ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಪಂಪ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಮೊದಲಾದವರು ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟ ಏಕೈಕ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಪರಮದೇವ. 'ತುರಂಗ ಭಾರತ'ವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಮುಂಬೈ ಕನ್ನಡಿಗ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಕರ್ಕಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪರಮದೇವನ ಯಶೋಗಾಥೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಕಿರುನೋಟ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿದೆ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುವರ್ಣಯುಗ. ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕವಿಗಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಹಿನಿ ತುಂಬಿ ತೀವಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಈಗ ಇತಿಹಾಸ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಈ ಅಂಶ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿತು. ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಂತೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಹಾಭಾರತ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ಮಹಾಭಾರತ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರಭಾವ ಅಪಾರ. ಕನ್ನಡದ ನಾಡೋಜ, ಅಗ್ರಕವಿ ಖ್ಯಾತಿಯ ಪಂಪ 'ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರ ರುಂದ್ರ ವಚನಾಮೃತ ವಾರ್ಧಿಯನೀಸುವೆನ್ ಕವಿ ವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಗರ್ವಮೆನಗಿಲ್ಲ' ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾ' ಮಂಜರಿ'ಯನ್ನು 'ಗದುಗಿನ ಭಾರತ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ' ಇಂದಿಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿದೆ.

.ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಕೃತಿ 'ತುರಂಗ ಭಾರತ'. ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಪರಮದೇವ ಕವಿ. 'ತುರಂಗ ಭಾರತ' ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು, ಮುಂಬೈ ಕನ್ನಡಿಗ, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಕರ್ಕಿ ವೆಂಕಟರಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು 1986ರಲ್ಲಿ ಮರು ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕೆ. ಜಗನ್ನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಅಂಶ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದ ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ಕಮಲಾ ಹಂಪನಾ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ, ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಈ ಕವಿಯ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಗ್ನಿ ಸೇವಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಈ ಕವಿಯ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ.

ಉಪೇಕ್ಷಿತ ಕವಿ

'ತುರಂಗ ಭಾರತ'ದ ಕರ್ತೃ ಪರಮದೇವ ಕವಿ. ಅವನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. 1721-1805 ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ಮೂಲಚೂಲಗಳನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪರಮದೇವ ಕವಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸನಗರ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊಡಚಾದ್ರಿ, ತಪ್ಪಲಿನ ಸುಳಿಗೋಡಿನವನು. ಇವನು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ತಂದೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ. ಪರಮದೇವನ ತಂದೆ ತಾಳ ಮದ್ದಲೆಯ ಅರ್ಥಧಾರಿಯೂ, ಪಂಡಿತರೂ, ಕೃಷಿಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಪರಮದೇವನ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಪರಮೇಶ್ವರ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರೈಸಿದ ಪರಮದೇವ ತಂದೆಯಂತೆ ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ. ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಪರಮದೇವ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯೂ ಆದ.

ಆದರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಸಂಸಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ, ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಇಕ್ಕೇರಿಗೆ ಬಂದು ಅಘೋರೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯಗಳ ಪರಿಚಾರಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇಕ್ಕೇರಿ ಸಮೀಪದ ಚಿಪ್ಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಯ್ಯ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಎಂಬವರು ಈ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದರು. ಪರಮದೇವನಿಗೆ ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಐಗಳ ವೃತ್ತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪರಮದೇವ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದ್ದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

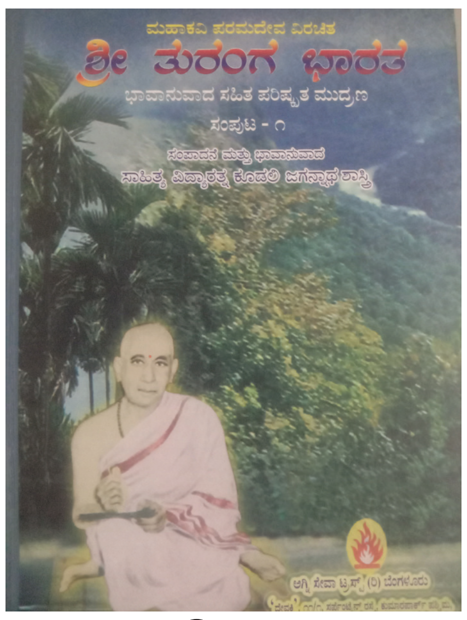

ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ, ಲೇಖಕನೂ ಆಗಿದ್ದ ಪರಮದೇವ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ 'ತುರಂಗ ಲಯ'ದ ಗಮಕ ವಾಚನದಲ್ಲೂ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆಯ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಪರಮದೇವ ಉತ್ತಮ ಗಮಕಿಯಾಗಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನಾಗಿ, ಪುರಾಣಿಕನಾಗಿ ಮನೆಮಾತಾದ. ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈತನಿಗೆ ಚಿಪ್ಪಳಿಗೆ ಪಕ್ಕದ ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವಾಲಯದ ಅರ್ಚಕರಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತಿಯಾಯಿತು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ಭಾರತದ ಕೃತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಪರಮದೇವ ಆ ಕೃತಿ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಭಾರತ ಬಹುಬೇಗನೆ 'ತುರಂಗ ಭಾರತ' ಎಂದೇ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.

ವ್ಯಾಸರ ತರುವಾಯ ಒಂದನೆಯ ಗುಣವರ್ಮ (ಕಾವ್ಯ ಅನುಪಲಬ್ದ), ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಇವರ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಸರು ಕವಿ ಪರಮದೇವನದು. ಇದುವರೆಗೆ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಂದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಅನಾದರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮದೇವ ಕವಿಯೂ ಒಬ್ಬ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕವಿಗಳ ಮಹಾಭಾರತಗಳು, ಹದಿನೆಂಟು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ. 'ಸಮಗ್ರ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಕವಿ ಪರಮದೇವ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಖ್ಯಾತ ಸಂಶೋಧಕ ಡಾ. ಹಂಪನಾ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

> **ಸಮಗ್ರ ಮಹಾಭಾರತ**
> 'ತುರಂಗ ಭಾರತ'ವು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಪಂಪ ವಸ್ತುಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವರ್ಣಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದರೆ, ಪರಮದೇವ ಕವಿ 'ತುರಂಗ ಲಯ'ದಲ್ಲಿ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ಭಕ್ತ ಕವಿ. ಸಾಕಷ್ಟು ತತ್ವ ಪದಗಳನ್ನು, ಕೀರ್ತನಗಳನ್ನು, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಹತ್ವದ ಪದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ. ದಂಡಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಿರಿಮೆ ಇವನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ತುರಂಗ ಭಾರತದ ಆಯಾಮ ಹಾಗೂ ಅನನ್ಯತೆ

ಪರಮದೇವ ಕವಿ ವಿರಚಿತ 'ತುರಂಗ ಭಾರತ' ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಕೃತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೀಠಿಕೆ ಅಥವಾ ನಾಂದಿ ಭಾಗ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು ಪರ್ವಗಳಿವೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಆತ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಭಾರತ ಎಂದೇ ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಕೃತಿ ತನ್ನ ತುರಂಗ ಲಯದ ಕಾರಣದಿಂದ 'ತುರಂಗ ಭಾರತ' ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. 'ಅಷ್ಟದಶ ಪರ್ವದೊಳಗಣ ಸಾರಗಳನ್ನು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪರಮಣ್ಣ ಕವಿಯಂಬವಂ ಬರೆವ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳ್ವರ ಹೇಳ್ವರ ರಘುಗಳು ಪರಿಹರಿಪುದೀ ಪುಣ್ಯಚಾರಿತ್ರವು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರು ಹೃದಯವಂ ಪೊಕ್ಕು ನುಡಿಸಿದಂ ತಪ್ಪನಾಡಿದೆನಿದನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ತಿಳಿದಷ್ಟನಾ ಮರುತಸುತ್ತ ಕೋಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯ ಕರುಣದಿಂ ವರ್ಣಿಸಿದೆನು' (18-56).

ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಹಿರಿಮೆ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ, ಚಾಟು ವಿಠಲನಾಥನ ಭಾರತ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಯಾದರೂ, ಪರಮದೇವ ಕವಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ತುರಂಗ ಭಾರತ ಆರಂಭವಾಗುವುದು ಪೌಲೋಮ ಪರ್ವದಿಂದ. ಚಾಟು ವಿಠಲನಾಥನ ಭಾರತವನ್ನೇ ಪರಮದೇವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಆಸ್ತಿಕ ಪರ್ವ, ಆದಿ ಪರ್ವ, ಸಭಾ ಪರ್ವ, ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವ, ವಿರಾಟ ಪರ್ವ, ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ, ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ, ದ್ರೋಣ ಪರ್ವ, ಕರ್ಣ ಪರ್ವ, ಶಲ್ಯ ಪರ್ವ, ಗದಾ ಪರ್ವ, ಶಾಂತಿ ಪರ್ವ, ಅಶ್ವಮೇಧ ಪರ್ವ, ಆಶ್ರಮ ಪರ್ವ, ಮುಸಲ ಪರ್ವ, ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ ಪರ್ವ ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಹೇಳಿದ 'ಏಕೈಕ ಕವಿ' ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆಗೂ ಪರಮದೇವ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದ ಬೇರಾವ ಕವಿಗಳೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ವರ್ಣಿಸದ ಆಶ್ರಮ ಪರ್ವ, ಮುಸಲ ಪರ್ವ, ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣ ಪರ್ವಗಳು ಬಹು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದು ಕುರುಕುಲದವರಿಗೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಕಾವ್ಯದ ನಡಿಗೆ ಸಾಗಿದೆ.

ತುರಂಗ ಲಯ ಪ್ರಿಯನಾದ ಪರಮದೇವ ಕನ್ನಡದ ನಾಮಾಂಕಿತ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ ತಾಳಮದ್ದಲೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಕೀರ್ತನ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾದ ಈತ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯಾವ ರೋಚಕ ಕಥೆಯೂ ಸೋರಿ ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಅಂಶ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಈತನ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೆಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜನಮೇಜಯನ ಸರ್ಪಯಾಗ, ದ್ರೌಪದಿ ಸ್ವಯಂವರ, ಸುಭದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಾಗಧ ವಧೆ, ಶಿಶುಪಾಲ ವಧೆ, ನಳದಮಯಂತಿ, ಯಯಾತಿ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆ, ಕೀಚಕ ವಧೆ, ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ, ಅಭಿಮನ್ಯು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ, ಸೈಂಧವನ ವಧೆ, ದುಶ್ಯಾಸನ ವಧೆ, ಗದಾಯುದ್ಧ ಕರ್ಣಾವಸಾನ, ಕೌರವನ ವಧೆ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಬಭ್ರುವಾಹನ ಕಾಳಗ, ಅಶ್ವಮೇಧ, ಕೃಷ್ಣನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು, ಯಾದವರ ಕಲಹ, ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜನ ಕಾರುಬಾರು, ಕುರುಕುಲ ಮೋಕ್ಷ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಸಭಾರತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಿರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕಥೆ ಹೆಣೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಚಾಟು ವಿಠಲನಾಥ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶರ ಪ್ರಭಾವವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ತನ್ನ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವುದು ಗಮನೀಯ ಅಂಶ. ಪರಮದೇವ 96 ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ, 4824 ಷಟ್ಪದಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮನಂಬುಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಕವಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ವಲಯ ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ.

...ಬಳಿ ನಾನಿದ್ದೆ!

ಮೊದಲ ಪುಟದಿಂದ

ನಮ್ಮ ಬಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಎಡಬದಿಯ ಗುಡ್ಡ ನೋಡಿದೆ. ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ನೀರು ಜಲಪಾತದಂತೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವೇ ಮಣ್ಣು ಕಲ್ಲು ಕೆಳಕ್ಕುರುಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ಅನಾಹುತದ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡಿ ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದು ಬಸ್ಸು ಅದರೊಳಗೆ ಹೂತುಹೋಗಿಬಿಡಬಹುದಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು.

ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದವರೂ ಮಣ್ಣಿನಡಿ

ಪ್ರಯಾಣಿಕರೆಲ್ಲಾ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ಡ್ರೈವರ್‌ನ್ನು ಕರೆದರು, 'ವಾಪಾಸು ಹೊರಡೋಣ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಅಪಾಯ'ವೆಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿದರು. ಚಾಲಕನಿಗೂ ಅಪಾಯದ ಅರಿವಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ತಕ್ಷಣ ಬಸ್ಸನ್ನು ಯುಟರ್ನ್ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡವಿಲ್ಲದ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. 'ಈಗಾಗಲೇ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದು ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಮತ್ತು ಕಾರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಹೋಟೆಲು ಇತ್ತಂತೆ, ಅದೂ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.' ನೋಡಿ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು-ಗಂಡಸರು ದುಗುಡದಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದತ್ತ ಓಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಅನಾಹುತವೇ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸು ಈ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವುದು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತ್ತು. ಬಸ್ಸಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಇವತ್ತು ಬದುಕಿದ್ದೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರು. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸನ್ನು ತಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗ್ಯಾಕೆ ಚೀರುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ನನಗಾಗ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 20 ನಿಮಿಷದ ನಂತರ 'ವಾಪಾಸು ಅಂಕೋಲಾ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ನಂತರ ಏನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು' ಎಂದು ಚಾಲಕ, ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು.

ಅಂಕೋಲಾ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ನನಗೆ ಕೇಳಿದರು. 'ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ ಮೇಡಮ್? ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಗುತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಾಪಾಸು ಹೋಗ್ತೀರಾ?' ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಕುಮ್ಟಾ , ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಹಿಲ್ಲೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಿದೆ ಎಂದರು. ಸರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಬಸ್ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಪ್ರಯಾಯಣಿಕರಿಗೆ, 'ನೋಡಿ ಬೇರೊಂದು ಒಳರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದಿದ್ದರೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕ್ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬರುವವರು ಬನ್ನಿ. ಇಲ್ಲೇ ಇಳ್ಕೋತಿರಿ ಅನ್ನುವವರು ಇಳ್ಕೊಳ್ಳಿ' ಅಂದಿದ್ದೆ ತಡ, ಕೆಲವರು ದಬದಬನೆ ಇಳಿದು ಹೋದರು. ನಾಲ್ಕಾರು ಗಂಡಸರು, ನಾನು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ಯಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇಳಿದು ಹೋಗುವಾಗ ಕೆಲವರು 'ಜೀವ ಉಳ್ಸಿಕೊಂಡ್ರೆ ಸಾಕು' ಎನ್ನುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಲೇಖಕ ಜೋಗಿಯವರು 'ಸಾವು' ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕಥೆಯೊಂದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಬಾಗ್ದಾದಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಯೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಸಂತೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸೇವಕ ಹೆದರುತ್ತ ನಡುಗುತ್ತ ಮರಳಿ ಬಂದವನೇ 'ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದು ನನ್ನನ್ನೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿತು, ಅವುಡುಗಚ್ಚಿತು. ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮದೊಂದು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ನಾನಿಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸೇವಕನಿಗೆ 'ಸಾವಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. 'ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ 125 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರವಿರುವ ಸಮರಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಗುರುತಿಲ್ಲ' ಎಂದನು. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸೇವಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಅವನು ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದ. ಅವನು ಬಂದಾಗಲೂ ಸಾವು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಬಳಿ ಹೋಗಿ, 'ನೀನು ನನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿಯಂತೆ. ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾವು, 'ನಾನೇನೂ ಹೆದರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನಿನ್ನೂ ಬಾಗ್ದಾದಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನಲ್ಲಾ ಎಂದು ಬೆರಗಾಗಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ನಾನವನನ್ನು ಸಮರಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗುವುದೆಂದು

ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದಿತು.

ನಮ್ಮ ಸಮಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಾವು ಎಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಬೇಕೊ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಂತ ದಿನಾ ಹೆದರಿ ಬದುಕಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನಂತೂ ಬಸ್ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಚಾಲಕ, ನಿರ್ವಾಹಕರದ್ದೂ ಪ್ರಾಣವೇ ತಾನೇ? ಅವರೇ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ ಹೊಸದೊಂದು ಮಾರ್ಗ ನೋಡಿದಂತಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತೆ. ನಾವು ಹೊರಟ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಅಪಾಯ ಎದುರಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂದು ಯಾವ ಅಪಾಯವೂ ಎದುರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅವತ್ತು 2 ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಊರು ಸೇರಿಕೊಂಡೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ತೋರಿದ ಕಾಳಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಅಂದು ಬಸ್ಸು ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ಜಾವ 5.30ಕ್ಕೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಸುಮಾರು 7 ಗಂಟೆಯಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಯಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚಹ ಕುಡಿಯಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತದ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಬಸ್ಸು ಪುನಃ ಅಂಕೋಲಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಾಗ, ಕಂಡಕ್ಟರ್ 'ಮೇಡಮ್ ನೀವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿಂದಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಾಗ್ತಿದಿಯಾ?' ಕೇಳಿದರು. 'ಇಲ್ಲಾ ನನಗೇನು ಹಸಿವಾಗ್ತಿಲ್ಲ' ಅಂದೆ. (ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಕುಡಿದ ರಾಗಿ ಗಂಜಿ ಇನ್ನೂ ಕರಗಿರಲಿಲ್ಲ) 'ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕುಡಿತಾ ಇರಿ. ಮುಂದೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಬಿಸ್ಕಿಟ್ ತಂದುಕೊಡ್ತೇನೆ' ಅಂದ್ರು. ನಾನು ಬೇಡ ಅಂದೆ. 'ನಂಗೂ ಹಸಿವಾಗ್ತಿದೆ. ಅದ್ಕೆ ನೋಡಿ ನೀರು ಕುಡಿತಾ ಇದ್ದೇನೆ' ಎಂದರು. ನಿಜವಾದ ಕಾಳಜಿ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿತ್ತು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟವರು, ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ಅಂತ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನನಗ್ಯಾಕೋ ಹಾಗನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೇಜನ ಸಿಕ್ತಾರೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ, ಕಾಳಜಿ ತೋರಿಸ್ತಾರೆ. ಸಾಕು ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ಹೇಳಿ? ನಾವು ಬೇರೆಯವರ ಒಳ್ಳೇತನವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಇರಬಹುದು. ಅದು ಅವರ ಒಳ್ಳೆತನ. ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆತನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಕೂತ್ರೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮಗ್ಯಾರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಸಿಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ತಿಂಡಿ ತಿಂದ್ರೇನು? ಬಿಟ್ರೇನು? ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ. ನೀವನ್ನಬಹುದು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೇ ಕೆಲವರೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಂತಲೇ ಅತಿಯಾದ ಕಾಳಜಿ ತೋರ್ತಾರೆ ಅಂತ. ಆದರೆ ಆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಯಾವ ಭಾವವೂ ನನಗೆ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಕಕ್ಕುಲತೆ ಇತ್ತು.

ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೊರಡುವುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮಳೆ ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ರಸ್ತೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಆಗಿದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿ ಬುಧವಾರ ಹೊರಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗುರುವಾರ ಹೊರಡುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಶಿರ್ಸಿ ಮಾರ್ಗ ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದು ಬಂದಾಗಿತ್ತು. ಅಂಕೋಲಾ ಹೆದ್ದಾರಿ ತೆರವು ಕಾರ್ಯ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಹೊನ್ನಾವರ ಕುಮಟಾ ಮಾರ್ಗವೂ ಬಂದ್ ಆಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮನೆವರೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೆರಡು ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡು ಎಂದರೂ ಕೇಳದೆ, ಬ್ಯಾಗ್ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಟೆ. ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಬಂದು ಬಸ್ ಹತ್ತಿದರೆ, ಕಂಡಕ್ಟರ್, 'ಹೊನ್ನಾವರದೊರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಏನ್ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅಂತ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗತ್ತೆ' ಅಂದುಬಿಟ್ಟ.

ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಹಸುರಿನ ಸಿರಿ

ನಾನು ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಟಿಕೆಟ್ ತಗೊಂಡೆ. ಬಸ್ ಹೊನ್ನಾವರ ತಲುಪಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೇರುಸೊಪ್ಪ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೊರಡುವುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಅಸಲಿಗೆ ಚಾಲಕನಿಗೂ ಆ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಸ್ ಹೊರಟಿತು. ಆ ಮಾರ್ಗದ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಮವಾದ ಕಾಡು. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ದಟ್ಟ ಹಸಿರು. ಜಿಟಿ ಜಿಟಿ ಮಳೆ, ಚುಮು ಚುಮು ಚಳಿ, ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದ ಮಾರ್ಗ, ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದ ವಾತಾವರಣ, ದುರ್ಗಮ ಅರಣ್ಯದ ನಡುವಿನ ರಸ್ತೆ. ಆಹಾ..! ಎಂಥಾ ಪ್ರಯಾಣ ಗೊತ್ತಾ? ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿತ, ಮಳೆ, ಮರ ಬೀಳುವುದು, ಅಪಾಯ, ಆತಂಕ ಇದೆಲ್ಲಾ ಮರೆತ್ಹೋಗಿ ನಾನು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂತಹದ್ದೊಂದು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದಿದ್ದವು. ಗೇರುಸೊಪ್ಪ ದಾಟಿದ ಮೇಲಂತೂ ಕಾನನ ಇನ್ನಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ತನಕ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು. ಕತ್ಲೇಕಾನ್, ಹೆಜನಿ, ನೊಗಳ್ಳಿ, ಬಸವನ ಬೈಲ್, ಮಸ್ತಾನೆ, ಕೊಡಕಣಿ, ಮಾವಿನಗುಂಡಿ, ಹಳಗೋಡುಮನೆ, ಕುಳಿಬೀಡು, ಕಿಲಾರ, ಮೆಣಸಿ, ಹಲಗೇರಿ, ಸುಂಕತ್ತಿ, ಕುಂಬಾರಕುಳಿ, ದುಗಡಿಮನೆ, ಪಡುವನ ಬೈಲು ಎಂತೆಂಥಹ ಹೆಸರುಗಳು! ಆ ಊರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟವರಾರೋ? ಆದರೆ ಖಂಡಿತ ಅವಕ್ಕೊಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದ್ದಿರಲೇಬೇಕು. ಕತ್ಲೇಕಾನ್ ಅಂತೂ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕತ್ಲೇಕಾನೇ. ಆ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಜನ ಹೇಗೆ ಬದುಕುಸಾಗಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು! ಅಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದರೂ ಕೇಳಲು ಹತ್ತಿರ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮರ ಬಿದ್ದೋ ಇನ್ನೇನಾಗಿಯೋ ಕರೆಂಟ್ ಹೋದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನವಾದರೂ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ. ಆ ಜನರ ಧೈರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಮೂಡಿತು.

ಭಾವನೆಗಳ ಮನೆ: ಬಸ್ಸು ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲೊಂಡು ಫಾಸ್ಟ್ ಫುಡ್ ಹೋಟೆಲ್ ಹೆಸರು ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. 'ಬಾವನಮನೆ ಫಾಸ್ಟ್‌ಫುಡ್' ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಅದು ಅಕ್ಕನ ಗಂಡ 'ಭಾವ' ತನ್ನ 'ಬಾಲ' ಕಳೆದುಕೊಂಡು 'ಬಾವ' ಆಗಿದ್ದೋ ಅಥವಾ ಅವರ ಮನೆಯ ಹೆಸರೇ ಬಾವನಮನೆಯೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮನದಲ್ಲೇ ನಕ್ಕೆ. ನಾನೀಗ ಹಾದು ಬಂದ ಕಾಡು, ಗುಡ್ಡ, ಹಸಿರು, ಜಲಪಾತ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ, 'ಭಾವನ ಮನೆ' ಎಂದರೆ, 'ಭಾವ'ಗಳ ಮನೆಯೂ (ಭಾವನೆಗಳ ಮನೆ) ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಹೆಸರುಗಳ ಕರಾಮತ್ತಿನದ್ದೇ ಬೇರೊಂದು ಲೋಕ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸುವಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಈಗೆಲ್ಲಾ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಸರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಅನೇಕರು ಬದುಕಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಸನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದನ್ನು ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅವತ್ತು ಬಸ್ ಸಿದ್ದಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶಿರಸಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಲುಪಿತು. ಆ ಇಡೀ ಪ್ರಯಾಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಾಗ ಮುಂದೇನಾಗತ್ತೋ, ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ತೀನೋ ಎಂಬ ಆತಂಕವಿದ್ದರೂ ನಂತರ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿತು. ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸ ಬಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಪ್ರಯಾಣವೆಂದರೆ ಇಷ್ಟ. ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ಮೊಬೈಲ್ ನೋಡುತ್ತಲೋ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಲೋ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಿಟಕಿ ಪಕ್ಕದ ಸೀಟನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ನೋಡುತ್ತಾ, ಕುಳಿತು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲೇನೋ ಹೊಸದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೊರಟಾಗ ನಾವು ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಸಾಗುವ ದಾರಿ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಅದು ಅನೇಕ ಜೀವನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ.

ದತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

» ಡಿ.ಎಸ್. ಹೆಗಡೆ ಶಿರಸಿ

ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಯುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ನಾಟಕವು ದತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮೂಲಕ, ವೀಕ್ಷಕರ ಮನೆ ಗೆದ್ದಿದೆ.

ಅದೊಂದು ಕಾಲವಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಂಶೊದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ವಯ ದತ್ತು-ಸ್ವಿಕಾರ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಇದು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರ. ಸೂತಪುತ್ರ, ಕರ್ಣ, ಅಂಬಿಗರ ಮನೆಯ ದತ್ತು ಪುತ್ರನಾದ.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯ ಗೋತ್ರ ಒಂದಾಗಿ ದ್ದರೆ ಸೇರುವ ಮನೆಯ ಗೋತ್ರ ಬೇರೆಯದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೋತ್ರ ಸ್ವಿಕಾರ ಅಥವಾ ಗೋತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಿಂದಲೋ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅಪರಿಚಿತ ಮೂಲದಿಂದಲೋ ಸ್ವಿಕರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ನಿರಾಪೇಕ್ಷೆ, ಪ್ರಸವದ ಅನಾಸಕ್ತಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಾನವ ಸಂತತಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರನಾಳ ಶಿಶು, ಬಾಡಿಗೆ ತಾಯಿ, ಇತ್ತೀಚಿಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಟಕ 'ಕಾಲಚಕ್ರ' ದತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಿಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿಗಳಾದ ವಿಠಲ ಇನಾಮದಾರ, ರುಕ್ಮಿಣಿ-ಬಾಯಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದೂ, ಮನೋವೇದನೆಗೊಳಗಾಗುವ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವ, ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆಯುಂಟಾದಾಗ ಇನಾಮದಾರ ಸಾಹೇಬರು ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿ, 'ಎಪ್ಪತ್ತೈದರ ಹರೆಯದ ವೃದ್ಧದಂಪತಿಗಳು ದತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಯಾರಾದರೂ ಇವರನ್ನೂ ಸಾಕುವವರಿದ್ದರೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ, ರಾಘವ-ಲೀಲಾವತಿ ದಂಪತಿಗಳು ಇನಾಮದಾರ ಮನೆ ಹುಡುಕಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಇದು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ವೃದ್ಧ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರ ಆಗ್ರಹದ ಮೆರೆಗೆ ಒಂದು ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಹಿರಿಯರ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ರಾಘವ-ಲೀಲಾ ದಂಪತಿಗಳು, ಇನಾಮದಾರ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮದ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ದಂಪತಿಗಳು ತಿರುಗಿ ಮನೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. 'ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲು ವೈದ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಹಾಲು' ಎಂಬಂತೆ ಸ್ವಂತ ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳು, ತಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ರಾಘವ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇವರನ್ನು ಸಾಗುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿಗಳ ಬಾಳು ಮತ್ತೆ ಹಸನಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಘವ ದಂಪತಿಗಳು ಇನಾಮದಾರ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ಮಮತೆ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆ. ಅನಾಥ ಅಥವಾ ಅಸಡ್ಡೆಗೊಳಗಾದ ವೃದ್ಧರ ಬಾಳಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಶಾ ಕಿರಣ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ 'ಹೀಗೂ ನಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೆ?' ಎಂಬ ಅಚ್ಚರಿಗೆ ಕಾರಣವಾದರೂ, ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದಾದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೃದ್ಧ ಮಾತಾ-ಪಿತರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೋಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವೃದ್ಧರು ತಮ್ಮ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಯೋಜಿಸಿಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿ ಪಾಠಗಳು ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

ಮಂಚಿಕೇರಿ ರಂಗ ಸಮೂಹ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ ನಾಟಕ 'ಕಾಲಚಕ್ರ'ದ ಮೂಲ ಕರ್ತೃ ಜನಪ್ರಿಯ ಮರಾಠಿ ಲೇಖಕ ಜಯಂತ ದಳವಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದವರು ಎಚ್. ಕೆ. ಕರ್ಕೆರಾ. ಹುಲಗಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿಮನೆಯವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ನಾಟಕ, ನೋಡುಗರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.